

310998

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది శనివారము
శ్రీ రత్నాక్షినామ సంవత్సరము, కార్తికమాస బహుళ ఏకాదశి ౧౧.

No. 197
సంచిక ౧౯౭

ఆమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అన్ని గొప్పవారితో జేలకు జేలు యోగ్యతావత్తములు పొందియున్నది. పంపభాష చీటి చూచి కొనిన యోగ్యతావత్తములుగడు.

ఆమృతాంజనము నకలవిద

తలనొప్పుల మాన్పును, బాధ్యులబొట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, బొట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
వగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు నంజీవివంతిది

అమంతుడు దుద్దగానే జెమట వట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి యహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేయును.
విదేశములలో కూడ వాడుచువచ్చును.

జీక-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి ర్వు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్వు 0-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
ఆమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టి నీది మద్రాసు లేక, బొంబాయి.

మైనపువత్తులు

ది ఇండ్లో - బర్తా పెట్రోలియం కంపెనీ లిమిటెడ్
రంగూను,

వారి చేత యారు చేయబడినది
ఏజంట్లు, స్టాకు చేయువారు

ప్యారి ఆండు కో
పోస్టు బాక్సు నెం 12, మద్రాసు

మైనపువత్తులు, మైనము, ధరలకు వ్రాసిన తెలుపబడును.

వైద్యమండలిచే స్వర్ణరజిత పదకములు యోగ్యతావత్తములు పొందిన

కామామృతం

ఒక టేమాత్ర! 1 గంటకే గుణము!!

జలహీనమైన శుక్లమైనను వెంటనే సంసారశుఖము నీయఁగలదు. 5 దినములు పుష్కలమైన మూత్రములోఁగలిసి గాని మూత్రము
నగు ముందు వెనుకలఁగాని నిద్రలోఁగాని పోయెడి శుక్రనష్టము దృఢముగా నివారణయగును. మధ్య నపుంసకులు, నరముల బల
ము తగ్గినవారు ఈ మూత్రమునే పైకి పూతగాఁగూడ నుపయోగించిన మిక్కిలి కత్తివంతులు కాఁగలరు. లనేకులకు వాడి దృష్టాంతము
చూచిన యావధము, మియుత్తరములు రహస్యముగా నుంపఁబడును.

20 మాత్రల సీసా రు. 2 0-0.

అమృతాశ్రమము, ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా.

రెడ్డిరాణి సర్దిమానపత్రిక
సం॥ర చందారు కి
మత, సాంఘిక, వ్యవసాయక విద్యావిషయములు చర్చింపబడును.
వారకాంత (నాటికము) విటూలయ్య, విలు
కత్తెలయ్య అచ్యుతచర్యలు,
బీబివర్ణన చదివితీరవలయును. వెల ఆ 12

మిథునానురాగము (శేరుగన్నవల) వెల ఆ 12
గర్వభంగము (గరుడ, బలరామ, అంబనేయ, సత్య
భామ గర్వభంగకథలు గలనాటికము) వెల ఆ 10
వాసంతిక (చెంచునాటికము. చక్కనిపల్లవము) ఆ 10
ఆంద్రనామసంగ్రహము (సజీవ) వెల ఆ 4
రెడ్డిబ్రదర్సు రాయవరము, గోవావరిజిల్లా.

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారు బండిని నడుపుటకును, మెకానిజం
నేర్చుకొనగోరు విద్యార్థులు ఈ దిగువవిద్యాలయమునకు
వ్రాసిన తెలుగు ప్రాప్తికృతము యినాముగా పంపి
బడును.

The Principal, Sri Ram Motar School
(Govt. Recognized)
1/28 Muker Nallamuthu Street,
G. T. Madras

మంత్రసాని కావలెను

మంచి అక్షరముగలిగిన ఒక మంత్రసాని కర్నూలు
మునిసిపల్ ట్రాంచి ఔషధశాలకు కావలెను. అనుభవముగలిగి
న హిందూమంత్రసానులకు ప్రాముఖ్యత బహుగలుగును. దరఖా
స్తులు ఈ నెల 30 వ తారీఖులోగా చేరుటలు ఈ దిగువవిలాస
మునకు పంపునవలెను.

కర్నూలు మునిసిపల్ ఆఫీసు } ఓ. లక్ష్మీనారాయణి
15.11.1924

మోటారు బండి 1-కి 5.285 విమర్శనములు

అయి యు వి.

ప్రతి శరీరమును తమారుచేయునప్పుడును, వాటిని ఒకటిగా చేర్చునప్పుడును మిక్కిలి జాగ్రత్తతో పరిశీలించబడుచున్నది. అందుచేతనే డాక్టర్ బ్రకర్లు మోటారుబండ్లయందు మంచి విశ్వాసము ప్రపంచమందు అంతటను గలదు.

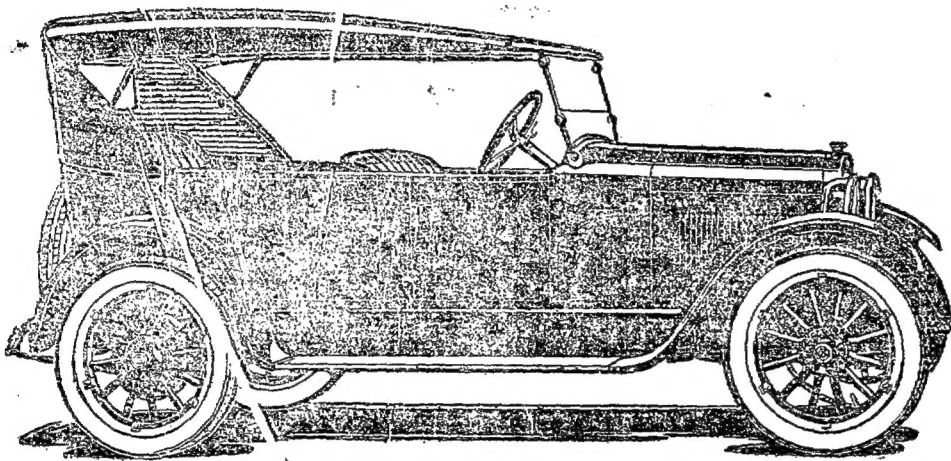
ఈ పనియందుమాత్రమే బాగుగా తరిపీతుచేయబడిన నిపుణులు 1,100 గలరు. సరాసరి ప్రతి బండికి 5,285 పరిశీలనములుగలవు.

ఈ పరిశీలనపు పద్ధతులు మిక్కిలి కఠినమైనవి పనితనమునందు గాని, లేక ఉపయోగించబడిన వస్తునందు గాని స్వల్ప స్వల్పముగా మున్నను అవి అక్షణమే విస్మరించబడును.

కొన్నివారికి బండి యిచ్చుటకు మునుపు అది డాక్టర్ బ్రకర్లవారి ప్రతినిధులచే పూర్తిగా పరిశీలనము చేయబడును, మరియు బాగుచేయబడును.

90,000 పైగానే ఈబండి స్వంతదారులు ప్రపంచమందు అంతటను వారియొక్క సంపూర్ణతృప్తిని తెలిపియున్నారు. ఇంత కఠినముగా పరిశీలనము చేయునట్టి నిబంధన లుండుటచేతనే అనేకులు ఈ దేశమునందు దీని విషయమై తృప్తిచెందియున్నారు.

మద్రాసునందు డాక్టర్ బ్రకర్లు టూరింగు బండి 1-కి 5.285 ధర రూ 5,100

అడినసె ఆండ్ కో.,
లిమిటెడ్.

మద్రాసు, ఆండ్, బెంగళూరు

బ్రాంచిలు

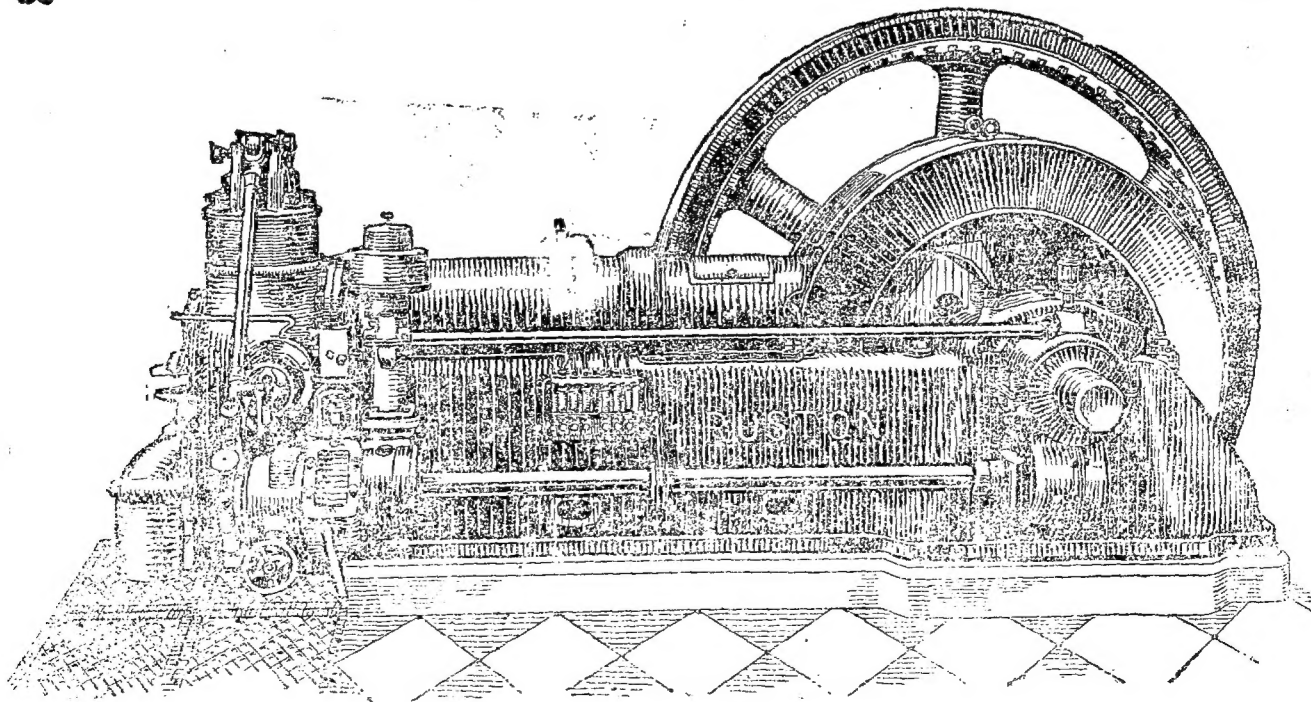
కార్వరు ఆండ్ కో., తిరుచనాపల్లి
టి. టేన్సు & కో., కోయంబుత్తూరు
లిమిటెడ్,
జ్యో, ఓక్సు, ఉదకమండలము.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఏంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఏంజిను లన్ని టికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కదులును.
హాట్ బల్బు, స్టాప్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి లేవు

పొయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

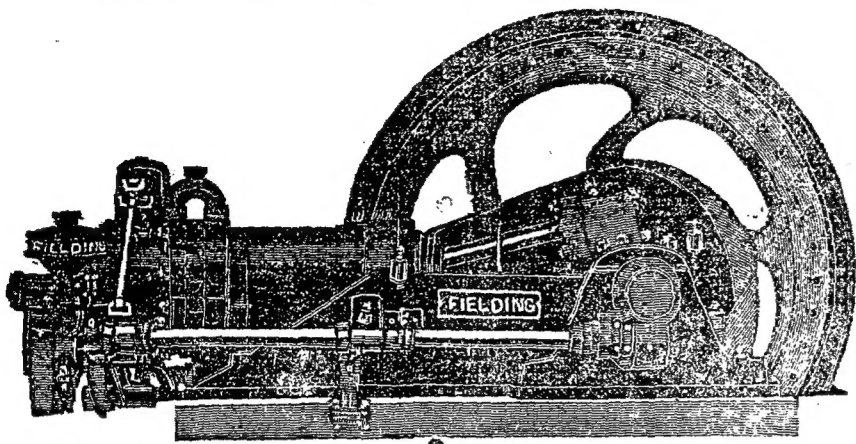

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగును వ్రాయుడు (388)
మద్రాసులో ఫోర్ట్ జంట్లు, మాస్సి అందుకో లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ పెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

REMOVAL NOTICE. HAMILTON & Co., has been removed from Villivakkam to 158-A, Broadway, MADRAS.

ప్రసిద్ధి కెక్కిన "ఫీల్డింగు" వేటుంటు శమిడిశల్
క్విక్ స్టార్టింగు క్రూడు ఆయిలు ఇంజను
STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

యీ యింజను సుమారు రెండే నిమిషములలో వేవరై జరు చ్చుని స్థితిలో నుండగనే స్టార్టు కాగలదు. యెటువంటి క్రూడు ఆయిలుతోనైనను అతిసంతృప్తికరముగా పనిచేయును. క్రూడు అయిలు ఖర్చు బహు స్వల్పము. యీ యింజనును నడిపించుటకు యెక్కువ సామర్థ్యమును, యెక్కువ అనుభవమును అవసరములేదు.

సోల్ యేజెంట్లు:-

కెల్లెఫోన్ నెం 690 రు. డి. యల్. శాస్త్రి అందుకో., పోస్టుబాక్సు నెం 203 రు.
12, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

లక్ష్మీ ఇన్సురెన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.

10, నిన్ బెల్ రోడ్డు, లాహోరు.

(1924 నవంబరు 28 వ తేదీన 1918 సం॥రం ఇండియన్ కంపెనీల ఆక్టు ననుసరించి రిజిస్టరు చేయబడినది.)

అనుమతిబొందిన మూలధనము రూ 10,00,000 చందాలు వేయబడిన మూలధనము రూ 10,00,000

1-11-1924 తేదీవరకు చెల్లించబడిన మూలధనము రూ 88, 255 లు

1.11.1924 తేదీన వసూలుకావలసిన ఆలాటుమెంటుపై కము రూ 11,745

మూలధనమునకు పైగానే చందాలు వేయబడినది. వాటాలకు యికముందు దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు.

బోర్డు ఆఫ్ డైరెక్టరులు

1. లాలా లజపతిరాయగారు, 2. పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూ గారు, 3. రాయ జవహర్ రామ్ గారు, 4. రాజయబహుదూరు లాలా ధన్ పత్ రాయగారు, 5. లాలా దివాన్ చందుగారు, 6. డాక్టరు నిహాల్ చందు సిక్రిగారు, 7. పండిత కె. సంతానంగారు. (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

అసాధారణ, అశుభ్యవిషయము గలిగినది. మొదటి రిక్లీ మాసములలోనే రూ 14,00,000 లకు పైగానే ప్రమాదలబ్ధి లభి, అందరికిని అనుకూలమైన పాలసీలు, పాలిసిఫికేషన్లు రుకు లొందరకలుగ జేయునట్టి నియమములు లేవు.

మిక్కిలి నిపుణతగాను, మితవ్యయముతోను నిర్వహించబడుచున్నది.

ప్రాస్పెక్టుసుకు, ఫారములుకు, ఇతరసంగతులుకు ప్రభావకార్యాలయమునకు దరఖాస్తుపంపిన పంపబడును.

పండిత కె. సంతానం (మేనేజింగు డైరెక్టరు)

ఊరివి శుభకుబడి, పూచిగలవారుమాత్రము దరఖాస్తులు ఈ దిగువవిలాసమునకు పంపుకొనవలెను.

లోకల్ అడ్వైజరుకార్యాలయము, 16 నుంకురామ కెట్టిపేటి, మదరాసు.

కాంపాండువడి బారువడి జాబితా ల

పుస్తకము

వక్రిక:న్ను, వరకులకున్ను, వడ్డివ్యాపారస్తలకున్ను అమూల్యము

అసలుమొత్త మెంతయైనను యెంతకాలమునకైనను నెల 1.కి రు 100.కి రు 0.8.0 లు మొదలు రు 2.0.0 లు వరకు 28 విధములగు వడ్డిరేట్లను సాల్సురి కాంపాండు వడ్డితో అయ్యే అసలీఫాయదాలు కలసి నమొత్తమున నెల 1.కి రు 100.కి 0.4.0 లు మొదలు రు 0.2.0 వరకు 50 విధములగు వడ్డిరేట్లను బానువడ్డియన్ను నెలవీత మెంతయైనను 28, 29, 30, 31 రోజులుగల నెలలలో యెన్నిరోజులకైనను యిట్టిఅడ్డెం, జీతములు మొదలుగునవియున్న కనకబుడి యన్నవి. శ్లాకాగితములపై ముద్రితము. సింధు క్యాటికోయెను. నెల రు 2.0.0 లు. తపాలాఖర్చు ప్రత్యేకము.

వలయువారు:- వంక సూర్యనారాయణ పి. ఏ., బి. ఎల్. ప్లీడరు, రాజమృడి

నోటీసు

దక్షిణవహారుఎస్టేటు సీనియరుజమీందారు గారగు శ్రీరాజా భూమిదేవర నత్యనారాయణ వరకసాదగావు బహుద్వరు జమీందారుగారి మీద తేబడిన యిన్ సాల్ వెస్టి గ్రంథములో:-

కృష్ణా జిల్లాకోర్టు ఫయిలు.

వి. పి. నెం 21/1924 రు.

పైగ్రంథములో జిల్లాకోర్టువారు ఈదిగువ వంతకము చేసినవారిని "ఇంటరిం రిసీవరు"గా అప్పాయింట్ చేసి ఎస్టేటు తాలూకు యావదాస్తిని స్వాధీనము చేసికొనుటకు ఉత్తర్వులు ఇప్పించియున్నారు. సివిలు ప్రొసీజరుకోడ్డు ఆర్డరు నెం41రు, రూలునెంబరు 1, లోని అధికారము యావత్తు వారికి ఇప్పించి యున్నారు. సదరు ప్రకాశము ఆన 1924 సం॥ రం॥ ది 10 నవం బరు తేదీన వచ్చుగొంత చేసికొనడ మయినది. గనుక ఇంతటి నుంచి సదరు ఎస్టేటుకు సంబంధించిన వ్యవహారములను గురిం చిన్ని, పరిపాలనావిధానము యావత్తున్నూ వారిచే జరుప బడును. గనుక వారికే వామకొనవలసి యుంట్టుంది. అట్లు పైన ఉదహరించినప్రకారము జరుగక జమీందారుగారితో జరుపు కొనువారికి గలుగునవముకు వారు (రిసీవరుగారు) ఎంతమాత్రము జవాబుదారీ కాదు. సదరునష్టము వారే భరించవలసియుంట్టుంది. ఎస్టేటులో నిమిత్తము ఉండదు. ఇంతే గాక, రాజాగారు ఇవ్వ వలసిన బాకీదార్లకున్నూ, ఋణాస్థులకున్నూ కూడా సదరు ఎస్టేటుమీద రంపలసిన బావతులన్నిటి విషయములొనన్నూ ఈదిగువ వంతకము చేసినవారికే ది 15.12.1924 తేదీలోగా తెలియపరుచుకొనవలసి యుంట్టుంది.

మచిలీపట్నము. } వడ్డాది పేరాజు, బి. ఎ. బి, ఎల్. 16.11.1924.

కృష్ణా జిల్లాకోర్టువారిచే నియమింపబడిన ఇంటరిం రిసీవరు.

నివృత్త సాయగు ఇంగ్లీషు

వైద్యురాలు

ఆశ్చర్యమైన గుణము

డాక్టర్ అన్నతామస్ అమ్మగారు తిరునల్ వేలి:- ఇంగ్లీషు బొంబములవల్ల గుణములేనందున తమ "బోర్డు" ను నా సోదరికివాడితిని. ఆమెకు ఆశ్చర్యమైన గుణమునిచ్చినందుకు సంతోషించుచున్నాను. ఇకమాదట ఈ బొంబమును వారోగు లకు వాడెను. ఈ బొంబధవివరములకు క్రిందిఅడ్డనుకు (నాయ వలసినది.

"కేసరీ కుటీరం"

ఆయుర్వేద ఓషధీబొంబధకాల, యెగూరు, మదరాసు.

బ్రహ్మసూత్రార్థ చంద్రిక

తెనుగు వచనము

రెండుసంపుటములు (ప్రతి 1 కి రూ 12. తెలియపరిచుటకు, సటికే ,, 8. ద్వాదశశోపనిషత్తులు, సంస్కృతమునకు పరియైన తెనుగు 8. అష్టకవీయము, నాటకము, ద్రితము రావుసాహెబు గిడుగు వేంకటరామమూర్తి పంతులుగారి పరిష్కారము పరిష్కార పీఠికతో నున్నది. ,, 8.0

వావిళ్ల రామస్వామి శాస్త్రులు

అందు సన్న

29, ఎస్ట్రేసేడు, మదరాసు.

ప్రతాపకస్తూరి మాత్రలు

ఘంటును సువాసన గలవి 3351

తాంబూలములోగాని విడిగాగాని పుచ్చుకొనిన, అజ ర్ణము, వాయువు, జలుబుజ్వరము, సున్నిపాతము, దగ్గు, ఉబ్బునము, కలరా, డేగు, విషజ్వరములు, నీటిదోషములు మొదలగు వ్యాధుల కిది వల్లభాధమువలె పనిచేయును.

250 మాత్రల సీసా రు 0.4.0 డబ్బు రు2.8.0 వి.పి. అ. రి. పి. శి. పి. అందు కంపెనీ. పెరిడేసి. (నెల్లూరుజిల్లా.

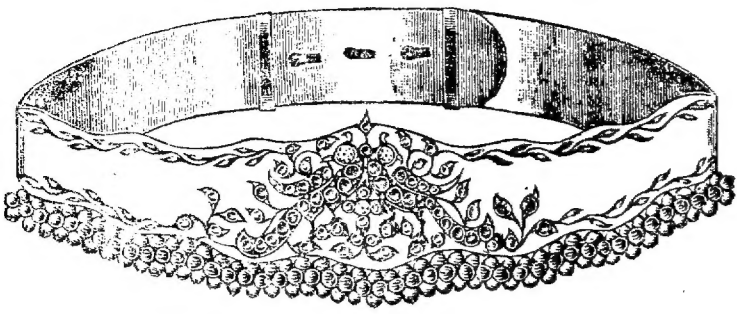
మీకు నగలు కావలసినప్పుడు మాతో మొదట ఒకసారి యోచింపుడు.

అన్నియు మీకు విశదముగా తెలియును!!

బంగారు బిడ్డి పత్యణము 25-35 నవరములలో తయారగును.

చేదారముతో సహా మజారి 1-కి రూ 35 లు.

రత్నములు పువ్యరాగములు చెక్కిన మోపుకు ప్రత్యేక మజారి రూ 35 లు.

గుండు మోహనగాజు.

పట్టెల
డైమండు
గాజు.

ఈ రకములగాజులు 2 1/2—6 నవరముల వరకు తయారగును.

చేదారముతో సహా జత 1-కి మజారి రూ 10 లు.

నవరము బంగారుకు, సీమ వెండికి పూచీ యివ్వబడును.

మా క్యాటలాగు కావలసినవారు వ్రాసిన యినాముగా పంపబడును.

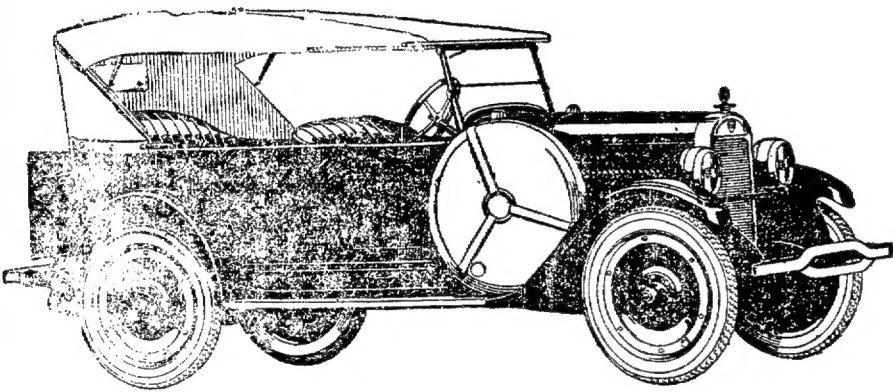
ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుసామి శెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, నెం 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు

Maxwell

మా క్యు వెల్

క్రొత్తవి నోదమైన బండి

మంచి వేరుపోందిన బండి.

విడుగురు కూర్చునుటకు తగినది, బాదాము రంగు వేయబడినది, ఎత్తని హంటు, నల్లని ఫెండ్లర్లు, గుండ్రని చక్రములు, బాస్చి మాగ్నెటో, జెనిత్, కార్బురెటర్, రెమి ఎలక్ట్రిక్ పద్ధతి, ముందువెనుక బంపర్లు, వెనుక ట్రంకు—మొదలగునవి అన్నియుచేరి

క్రొత్తమాక్సు వెల్ వినోదమైన

బండి యగును. ప్రస్తుత కాలమునకు విక్రీలి మనోహరమైన బండి. ఒకదానిని మేము మీకు చూపవచ్చునా?

ధర

రూ 5,450

ఎఫ్. ఓ. ఆర్., మదరాసు.

SPENCER & Co. LD. MADRAS & BRANCHES

కాణిముద్రాక్షరశాల, బె నాడ.

అచ్చు బ్రెండుకనులు, రబ్బరుస్టాంపులు, సిల్లు, రాగి, బంగారము, వెండిసామానులపై చక్కంటు, క్లాకులుచేయుట, స్టేషనరీ సామానులు. (60%)

ఎంగ్రేవింగు

హనుమాన్ సము

లోక ప్రసిద్ధమైనది.

(1727)

దీన్ని సమానమైనది వేరులేదు.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్స్, 12-బందరువీధి, మదరాసు.

తిరుపతి

(ఒకవీలేఖరి)

శ్రీమాన్ నేలం రాజగోపాలాచార్యులవారు
వరదరాజుల నాయుడుగార్ల ఆగమనము

వీరలు ౧౮-౧౧-౨౪ రేడి ఖాతరుబునకు విచ్చేరిరి.
తలవనితలంపుగా వరదరాజులు నాయుడుగారు వచ్చుటం జేసి
వారికి సన్మానపత్రము సమర్పించుటకు వీలుకలగజేయెను.
వారు మొదట ౧౯-౧౧-౨౪ రేడి వచ్చెదమని తెలియపరచి
యండి మరల ౧౮-౧౧-౨౪ వచ్చెదమని మన తెలియపరచిరి.
తెల్లవారి ౨ ఘంటలబండికి వచ్చెదమని పురవాసులు, పురపాలక
సంఘసభ్యులు వారికి స్వాగత మొసంగుటకు స్టేషనువద్ద చేరిరి.
కాని వారాబండిలో రాకమోటారులో ౪ ఘంటలకు నేను నా
య్యడుగారు ఆచ్చటికి వచ్చుచున్నామని తంతి నంపిరి. పైసము
నమునకు కొందరు పురపాలక సంఘసభ్యులు శ్రీ వైసువైర్లన్
వారు శ్రీమాన్ చేట్టూరు దొరసామయ్యంగారు, యం. ఎల్.
ఎం. యం. వెంకటకృష్ణ మార్యులవారు కాంగ్రెసు కేట్రటరీ
రాజగోపాలాచార్యులవారు వర్తమలు చాలామంది పురజనులు
టోలుగోటువద్ద వారిరాక కదురు చూచుచుండిరి. వై వారిలో
కేట్రటరీగారును శ్రీ దొరసామయ్యంగారు వగైరాలు మోటారు
లో చంద్రగిరివద్దకు వెళ్లి వారిని వెంటడించిరి. వారికి శ్రీ వైసు
వైర్లన్ వారు పుష్పమల వైచి జయజయ ధ్యానములు చెలరేగు
చుండ బండిని విడిచిగొట్టుటకు చేత్పిరి. సాయంత్రము ౫
ఘంటలకు రేడిగురూమువద్ద బహిరంగ సభ జరుపబడి శ్రీమాన్
రాజగోపాలాచార్యులవారికి ౪ సన్మానపత్రములు సమర్పించ
బడినవి. అందు (౧) తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారిది, అయ్యది
వైర్లన్ వారకు శ్రీ. టి. కే. నరసింహాచార్యులవారి వలన
చదువబడినది. (౨) ఖడ్గబోర్డు వారిది. అయ్యది ఇంగ్లీషులో
శ్రీమాన్ కే. రాజగోపాలాచార్యులవారి వలన చదువబడినది.
(౩) కాంగ్రెస్ కమిటీవారిది అయ్యది కొందా రామకృష్ణయ్య
గారిచే చదువబడినది. (౪) హిందీవిద్యార్థులది, అయ్యది శ్రీయుత
కౌత్లపల్లి నుబ్బుల్లాచార్యుల వారిచే హిందీభాషలో చదువ
బడినది. తదనంతరము శ్రీమాన్ రాజగోపాలాచార్యులవారు
హిందీప్రాముఖ్యతను గురించి చాలావిపులముగాను ఉత్సాహ
వంతముగను మాట్లాడిరి. ఖడ్గబోర్డు, ఆస్పత్రికృతానివారగును గురిం
చియు మాట్లాడిరి. తదుపరి శ్రీ డాక్టరు వరదరాజులు నాయు
డుగారు స్వరాజ్యముభ్యోద్దేశము ఖడ్గబోర్డును గురించియు ఉప
న్యసించిరి. వీరి ఉపన్యాసము వలన జనులలో ఆసక్తికృతాని
ము కలిగినది.

మా పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు టి. కే. నరసింహాచా
ర్యులవారు దినమునకు ౧౦౦౦ గజములు నూలువడుకునదియు
వక్రీస్తున, క్షాంతినిల్లను చాలామంది ఖడ్గబోర్డు ధరించుటయు
సూక్ష్మప్రసంగయు ప్రజలలో నూటికి ౫౦ మంది ఖడ్గబోర్డు ధరిం
చుటకు మహాత్ముని యాదేశానుసారము భారతమాతకు నెల
౧ కి ౫౦౦౦ గజములు నూలును ౪౦ మంది పంపుటను గురిం
చియు హిందీభాషాభివృద్ధియు దానిలో ౧౩ మందికిగాను
౧౨ మంది ఉత్తీర్ణులగుటయు మొదలగు విషయములు విని
నవ్వకుండా మహామితానంద భరితులమైతి మనయు యింకను
ఖడ్గబోర్డు నభ్యర్థిపరచవలసిన దనియు హిందీభాషను వందలకొలది
జనులు నేర్చుకొనుట త్యవసరమనియు తెలిపిరి. వారికి సభవాకి
తరపున వైర్లన్ వారున్ను శ్రీ. దొరసామయ్యంగారున్ను
వారికి విందనము లిప్పించిరి. ఇంతటితో సభముగిసెను. వారలు
౧౯ రేడి తెల్లవారుసమయముననే మోటారులో నేలం వెళ్లిరి.

రేటుపేయర్ల సంఘసభ

పైమహాసభది ౧౯-౧౧-౨౪ రేడి సాయంత్రం ౬
ఘంటలకు గంగుండ్రామంటపములో సమావేశమై సభకుకాజుల
సిన కార్యనిర్వాహక వర్తమవారిని ఎన్నుకొనినది. పైసభ ౧౪
సంవత్సరముల క్రితమునుండియు గాఢనిద్రావృత్తునుండి
నేటికి మేలుకొనుట పురవాసుల అవృష్టవనవచ్చును. మునుపటి
వరిగాక యికమిదనైనను కార్యరూపము దాని వర్ధిల్లుగాకయ
ని శ్రీ వెంకటాచలపతిని ప్రార్థించుచున్నాను.

చిత్తూరుజిల్లా కాంగ్రెస్ కమిటీ:—పైకమిటిమిటింగు
19-11-24 ది సాయంత్రము 5 ఘంటలకు బజారులో చిత్రా
లవావడియను గాంధీదేంగురూములోకూడి యాక్రింది తీర్మాన
ములు అమోదించెను.

(1) శ్రీమాన్ టి. కే. నరసింహాచార్యులు వారిని క
మిటి అధ్యక్షులుగా నుండవలెనని తీర్మానింపబడినది.

ముద్రిక - నాటకము

శ్రీయుత పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారి

నవీన నాటక రాజము

అద్భుతకథాగుంఫితము! ఆమూల్యగ్రహీతురము!!

అత్యంత సీతి బోధకము!! - వెల 0-12-0

వలయువారు:— పానుగంటి రాజారావు, విఠాపరం-

గోదావరిజిల్లా, అని వ్రాయవలెను.

(2) తెల్లంకాంగ్రెసునకుబోవు అభ్యర్థులవర్గానులు
చదువబడి 8.0.0 రుసుమును చెల్లించిన యాక్రిందివార్లను శ్రీ
నిధులుగా ఎన్నుకొనడమైనది.

1. యా. యస్. వరదాచార్యులు, 2. బి. యస్. శేషగిరి
రావు, 3. యి. సీతారామరావు, 4. జి. సోమన్న, 5. యం.
వెంకటకృష్ణమార్యులు, 6. శత్రుసాల రామయ్యకెట్టి, 7. యా.
శ్రీరామలు, 8. టి. కే. నరసింహాచార్యులు, 9. వి. యస్. విశ్వ
నాధరావు, 10. యం. రాఘవాచార్యులు, 11. యం. రంగస్వా
మయ్యంగారు, 12. సి. దొరస్వామయ్యంగారు, 13. సి. రాజ
గోపాలాచార్యులు, 14. సి. ముత్తునామి, 15. కాకుమాని రాఘవశెట్టి,
16. సి. వి. రంగంకెట్టి, 17. క. రాజగోపాలాచార్యులు, 18.
కడి శ్రీనివాసాచార్యులు, 19. వి. యం. అజిజుల్లాసాహెబులు,
20. బి. యా. గుప్తా, 21. కె. సర్వోత్తమాచార్యులు, 22. వేమ
న వెంకటాచలంవాయుడు, 23. వేమన సుందరమ్మగారు.

విగత దరఖాస్తులు రుసుము పంపనందున ఆంగీకరింప
బడలేదు.—ఇక నీజిల్లాకు మిగిలియుండునది యిద్దరే. త్వరతో
దరఖాస్తులు రుసుముతో పంపుకోవలెను.

(3) ఆంగ్రెసావృత్తి కార్యదర్శి జాలుచదువబడి దేశా
రాధకులకు నవంబరునెల ఆఖరువరకు రాష్ట్రీయసభవారే వేతన
ములిచ్చునట్లు ప్రార్థించడమైనది.

(4) (ఎ) చిత్తూరుజిల్లాను ఆంగ్రెసావృత్తిమునుండి విడి
దీయవలయునని తీర్మానించడమైనది.

(5) (బి) మదరాసు నగరమునకు సమాపమునందు
(Biling-al) జిల్లాలనుచేర్చి మదరాసు రాష్ట్రముగా ఏర్పా
టు చేయవలయుననిన్ని అఖిలభారతకాంగ్రెసు సంఘమువారి
కిని, కాంగ్రెస్ వారికిని తెలియపరచి, యాసల రము ప్రతిని
థులుగ బోవువారు పై విషయములను గురించి కృషిచేయవలయు
నని ప్రార్థించడమైనది.

(విలేఖరి)

శ్రీమాన్ నేలం చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యులవారి
సముఖమునకు

మహానయా! శ్రీతిరుపతి పురపాలక సంఘసభ్యులగు మేము
మాపట్టణమునకు మీరు దయచేయు సమయము తలపించి తమపై
మాకుగల విశ్వాసమును మాపుసమయము భగవంతుడు మాకు
సమకూర్చినందులకు మేము కడుభక్తులమై మాసంఘముపక్షమున
చినయవిశ్వాస సంతోషములతో స్వాగత మొసంగుచున్నా
రము. దయాశురై స్వీకరించ ప్రార్థితులు.

తాము వేదాభిమానులై 1920 సంవత్సరమునుండి స్వాగత
త్యాగ మొనరించి స్థిరచిత్తులై దైత్యత్యానా శ్రద్ధలతో దేశ
సేవాదీక్షవహించి కార్యములను నిర్వహించుచుండు విషయము
ప్రతియొకరికిన్ని తెలిసినదేను.

సత్యమునను, శాంతిమానసు, త్యాగమునను, దౌహర్య
మునను, వైరాగ్యమునను, అనురాగమునను, అహింసావ్రతధర్మ
మునను, పకలజన సమానప్రేమయందును, దేశాభిమానమునను
అనునాదులై లోకోద్ధరణమునకై యవతరించిన భారతదేశా
యకళిభామణి యగు శ్రీమహాత్మా కరంచంద్ గాంధీగారి మ
తము నాచరించి యుండలితత్వములను గ్రహించి వాకిభాషముల
చెల్లించి, వారినిజ్ఞాంతములను బోధపఱచుటలో తామద్వితీ
యులని యెల్లవారు కొనియాడి మేము ఎక్కుడుగ నుడువ ననవ
సరము.

మా తిరుపతిపురము కలియుగమున సకలసామరజను
లకు సూతము భక్తిని కల్పించి ముక్తినిచ్చు దాతయగు శ్రీ శ్రీ
వేంకటేశ్వరస్వామివారి నివాస స్థానమయియుండుటచేతను,

ముట్టి యాపురమునకు పురపాలనాసభ్యత్వము మాకభ్యియుం
డుటచేతను, మాకు, మహాత్ములగు శ్రీ గాంధీజీవారికిని, దేశ
బంధువులగు శ్రీయుత చిత్రంజనరామగారికిని, తమకును స్వా
గతమొసంగు భాగ్యము లభించి మిమంటి మహానీయులచే కా
ర్యక్రమములను తెలిసికొని వర్తిండు సమయములు మాపూర్వ
జన్మపుణ్యవిశేషములచే మాకు కలిగినందులకు మేము సాధకు
లైతిమి. ఇట్టి గొప్ప తరుణము మా కప్పుడవచ్చును కలిగించి
చిత్ర శుద్ధి నిష్పించగలందులకై భగవంతుని నదా ప్రార్థించుచు
న్నారము.

శ్రీమహాత్మాగారిచ్చటికి విచ్చేసినప్పుడు పురపాలనా
సభ్యులొనరించవలసిన ధర్మములను, కార్యక్రమములను మా కుప
దేశించిగాని మేము వానిని యాచరణలోనికి తేనశ్రద్ధవహిం
చియుండుతరీ మహాత్మునియొత్పల ననునది సకలవిషయము
లందు కారణిద్వితీయై యుండుమిమ్ముల నిచ్చటికి రావలకాక
పేర్వతచి మమ్ములశ్రద్ధావంతుల గావించి కార్యనిర్వహణమున
కవిసరమగు నూతన దైత్యత్యానాములు కలుగజేసినందులకు
మేము సంతసించుచున్నారము.

భారతదేశ స్వాతింత్ర్యసేవాదీక్షకు తోడ్పడి తమకా
యారాలోగ్యభాగ్య మొసగి సకలసాకార్యముల నిచ్చి కార్యో
త్సాహమునకు పురికొల్పి భారతమాత దౌన్యత్వపదవికై యాచ
రించుయ్యద్యమమును నిర్విఘ్నముగ జయముండులగు జగద్రక్ష
కుడు శ్రీ శ్రీ వేంకటేశ్వరుడు అనుగ్రహించుగాక!

తిరుపతి పురపాలక సంఘమువారు.

శ్రీమాన్ నేలం చక్రవర్తి రాజగోపాలాచార్యుల
వారికి

ఆయ్యా, త్యాగమాత్రియు, శాంత పురుషుడునగు
మహాత్మా గాంధీగారి నిజప్రతినిధియునగు మిమ్ములను నేటి
దినము సన్మానించు గొప్ప యద్భుతము మాకు కలిగినందుల కెం
తయు సంతసించుచున్నారము.

మాగ్రామము హిందువుల పూజనీయస్థలమైనను హిందూ
మసల్మానులు ఏకీభవించి ఐకమత్యముతో వర్తింపుచున్నా
రము. మాగ్రామములో హిందూ మసల్మానుల మనస్తాపములు
గాని, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వైషమ్యములుగాని లేవు.
మాలోనకీళ్లును, వర్తకులును, మరితర ఉద్యోగస్థులును ఏలాటి
కలహములులేక కాంగ్రెసుపనులను నెఱవేర్చుచున్నాము.

ఈమాపురమున నూరుమంది నిత్యమును రాటమువడుతుచు
మహాత్మునికి ఘోషారు ౪౦ మంది దేశభక్తులు ౨౦౦౦ గజముల
నూలు కానుకల నర్పించుచున్నారము. మాలోకొందరు వక్రీస్తు
మొదలగువారు తమ స్వంతములుకల నే వస్త్రములను తయారు
చేయుచి ధరించుచున్నారు.

తమనంటి త్యాగశిలుగు వచ్చి ఉపదేశించినయెడల అనే
కులకు ఉత్సాహము కలిగి నూలువడుతుట ప్రారంభించునని మా
దృఢ నమ్మకము. మా శ్రీ వెంకటాచలపతి తమ కామురాలో
గ్యము లొసగి త్వరలో భారతదేశ దాన్యశృంఖలముల తెంప
గలుగునట్టి దేశసేవాదీక్షతను తమకొనగూర్చుగాకయని మేము
ప్రార్థించుచున్నాము.

తిరుపతి కాంగ్రెసుసంఘమువారు.

వెల సీసా 1-కి వేలకు ముందు రు. 0.4-0

ఈనూనెను తలకురాచిన శేలు ఈపి నళించు. చర్మ
మునకు వెండ్రుకులకు హాని యుండక వెండ్రుకులు పెరుగును.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

చదువదగినది! శ్రీ కృష్ణ చరిత్రము వెలువడినది!

రెండు సంపుటములు- చక్కని పైండు- 1 కి 25' పుటలు ఇండు శ్రీబంకిమచంద్రునిచే పరిమర్శముగ, సప్రమాణముగ శ్రీకృష్ణుని మానవాదర్శచరిత్రము వ్రాయబడినది. వెల సం 1 కి 1.8.0.

విషవృక్షము

ఇది శ్రీ బంకిమచంద్రుని ముద్రాభిమతమున వెలువడిన నవసభరితమున నవల 250 పుటలు చక్కని పైండు వెల 1.8.0.

కావ్యకుసుమావళి

ఇది వెంకట పాద్మతీశ్వరశాస్త్రిచే వ్రాయబడిన ప్రమాతములైన అష్టోత్తరశత పద్యమాలికలచే విరాజిల్లుచున్నది. రెండు సంపుటములు, సంపుటము 1 కి 840 పుటలు, చక్కని క్యాటెజ్ లైండు సం 1 కి రు 1.12.0.

మా చందాదారులకందరుడు పైసంపుటములు పొమ్మేజిగాక సంపుటము 1 కి రు 1.0.0 మాత్రమే.

మేనేజరు, ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథమాల, కాకినాడ.

నవ్యకమగు శ్రీత్రమాదిరి నగలుదొరకు స్థానము

ది ఆంధ్రజ్యోతి లో మానిఫాక్చరింగు కంపెనీ.

హెడ్ క్వార్టర్లు, బెజవాడ. బ్రాంచి 51, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

మావద్ద అనేకరకములు శ్రీత్రమాదిరి గాజులు, మెడగొలుములు, కానుకలు, అడ్డగి చెక్కలు మొదలగు బంగారు నగలు, నవ్య, నవరత్నములు వేసిన అనేకరకముల అడ్డగిలు, బడవిశ్చేలు, నాగరములు, ఉంగరములు, చంపనరములు, పతకములు, మొదలగునవిన్ని వెండి రైలుకాజులు, బంగారము, పేలొగిన్నెలు, కాపి నెట్టు మొదలగు పాత్రసామానులను అనేక రకములు కాళ్ళుగొలుములు, కుండలగు అన్ని వస్తువులు యొప్పును సిద్ధముగా యుండును. కానుక బంగారమునకున్న చాదీకేంకిని రత్నములు మొదలగువాటికి గారంటి యివ్వబడును. నచ్చనివి నాపను తీసుకొనవచ్చును.

పాటెట్ల - కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి, శనగపాటికోటయ్య అండు బ్రదర్సు.

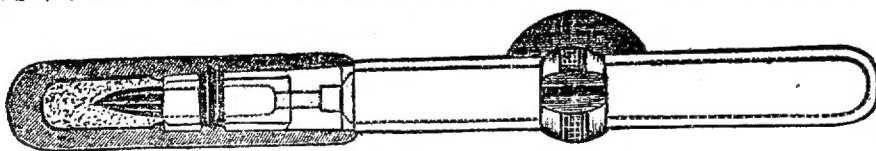
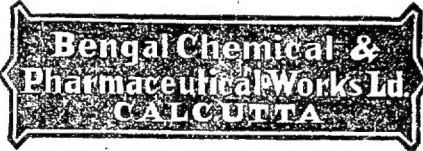
మలేరియా, ఇతర జ్వరములకు

వైరెక్సు

ఒక్కటే ఆమోఘమైన గుణమునిచ్చును. దీనిని ఉపయోగించి మంచినీటిని, ఆరోగ్యమునుపొందిన లెక్కలేనివారితో ఈ యోగ్యతాపత్రక నిచ్చియున్నారు. అందువల్లనే

వైరెక్సు అమితముగా

విక్రయమగుచున్నది రహస్యమైన ఔషధములుకాదు. ఫారములావ్రాసిన పంపబడును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 0.18-0 వి. పి. చార్జీతోసహా రు 1.2.0.

గ్లాసు పాళీలు

పాంట్స్ పేనాల బంగారపు పాళీలబురు యీ హతగ్లాసుపాళీలు చేతకుంతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్రోసు రూ 14.

గ్లాసుపాళీల కలము

ఒకతూరి సిరాలో మంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రోసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ ఫ్రెంచ్ పేనా రూ 1. డజను రూ 10.

మైలాపూరు

విక్టోరియాడిపో,

మద్రాసు.

ది ఎంవైరు ఆఫ్ ఇండియా లైఫ్ ఆన్స్యూరన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

బొంబాయి

మొత్తం ఆస్తి ... రు. 2,29,00,000 లకు పైగానేగలదు.

1922-24 సం॥రములలో జరిగిన బుసి నెస్ మొత్తము రు. 80,00,000 లకు ,,

వార్షిక ఆదాయము ... రు 43,00,000 లకు ,,

బాగుగా నిరవదిన కంపెనీ. దానిలో మీరు భీమాచేయుట మంచిది.

బెంగుళూరు బ్రాంచి

మద్రాసు బ్రాంచి

152 కమ్మర్షియల్ బిల్డింగ్.

9 & 10 సెకండులైను బిల్డింగ్.

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరినుండి)

పాఠశాలభవనము కూలుట

ఈయూరిలోని స్వాతంత్ర్యపేటలో గల యొక బాడుగ పెంకుటింటిలో బోర్డు బాలర ప్రాథమిక పాఠశాల పెట్టుబడియున్నది. ఈమధ్య గురిసిన గొప్పవర్ష పాతముచేతను, వెదురు పెండెలతో కట్టి యుండినందునను, కొండతిప్పకు క్రిందుభాగమున నాయుల్లుండుటచే వెలుగు మోకాల్లోను దనుకనిచ్చి యింటిగుండ బ్రహ్మాంధులందునను, చెప్పవట్టుటయే గాక ముందు భాగము ప్రధానోపాధ్యాయుడుతరగతియందుగొను ప్రదేశమే వైకపపు కొంతవరకు యొక భాగము గొడవతోడను మాలిపోయినది. అనాడు వర్ష మెక్కువగా నుండినందున ప్రధానోపాధ్యాయు డాజాగాలో బాలురనుండక వేరు భాగమున నుంచుకొని జాగ్రత్తపడినందున అపాయ మేమియు కలుగక తప్పిపోయినది.

ఫలిభయము

గతనాలుగైదురోజులుగ నీ యూరిలో చేరిన ఎగువ తిరుత్తని అమృతపుర పరిసరములనుండు కొండలయందు పులి యెందుండియో గాని క్రొత్తగావచ్చిచేరి భయంకరముగా సంభరించుచున్నది. మొన్నను ఒకడు గానుగపిండికొండ మొదట, లోయవద్ద, మేకలు మేపుకొనుచుండగా చూచుచుండ గనే పాతాళున నామేకలపైబడి నొకదాని నెత్తుకపోయినదట. దీనివలన ఏసమయమున ఏమి ముప్పువాటిల్లునోయని ఆచట ప్రజలు మిగుల భయపడుచున్నారు.

వెల్లువయందు మనుష్యులు గొట్టుకపోవుట

ఈమధ్య గురిసిన గొప్పవర్షముతో నగరి, చివ్వాడ, సమీపముల బ్రహ్మాంధు “కుక్కపిల్ల” నది వికేషించి ప్రవహించినది. ఇల్లత్తూరు గ్రామమునకు సమీపమున నుండు దండు రాజాఖండ్రగవద్ద కొండరుప్రజలు వెల్లువనచూచుచుండ గానిద్దరు మనుష్యు లాండోరులు చేతులు బిగబట్టుకొని ప్రవాహమున గొట్టుకొనిపోవుచుండునట్లుగవడుటచే, పాడుగాటివెదురుతోటిలతో కొంతదూరము పరుగెత్తి తగిలించి కొండరిచ్చిరటగాని, వారిలో నొకడు చుట్టుకొనియుండిన ప్రపంచాత్రమందుకు తగులుకొని వచ్చినట్లును శవములు బారిపోయి మరల గన్పడక పోయినట్లును జెప్పుకొనుచున్నారు.

వటదల సహాయక నిధి

ఈమధ్యను దక్షిణజిల్లాలు వటదలచే నష్టపడిన సమయమున వటదల బాధితుల సహాయమునకై నీ యూర స్థాపింపబడిన సహాయసంఘమువారు, మొన్ననుబంపిన మొత్తముతోడను 195.3.0 రూపాయలను చెన్నపగరమందలి “శ్రీరామకృష్ణ మిషన్” వటదల సహాయక సంఘ శాఖాధికారులకు బంపివైచి, తమ లెక్కలను పూర్తిగావించి తమ యాదార్యమును బ్రకటించి రనుట కెంతయు సంతసింపవలసి యున్నది.

జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు

మా చిత్తూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు శ్రీయంత బి. మునుస్వామినాయుడు బి.ఎ, బి.ఎల్, ఎం.ఎల్-సి, ఎఫ్-ఎం-యూ, గారు ఈనెల 15 వ తారీఖున నీయూరికివచ్చియుండి, నీయూరి నుండి వేలంజేరి మార్గముగ చివ్వాడవఱకు చేయుచుండు శూతన రోడ్డుపనిని తనిఖీచేసి 16 వ తేది సోమవారము శాసనసభా కార్యక్రమమున బాల్మోసుటకై మదరాసువెళ్ళిరి.

రైతులమహాసభ

ఈ నవంబరు 20, డిశంబరు 1 తేదీలలో నగరియందు తిరుత్తని, నారాయణవనం తాలూకారైతులు రానున్న ఎస్టేట్ లోల్గుండు ఆత్మసవరణ సమయములో రైతులకు గావలసిన ముఖ్యమగు ఏర్పాట్లనుగూర్చి సవరణసంఘమువారికి విన్నపశ్రీమును సమర్పించి సక్రమాంధోళనము గావించుటకై రైతులసభను సమావేశ పరచెద రనియు, నాటిసభాకార్యక్రమములందు శ్రీయుతులు బి. మునుస్వామినాయుడు గారు, ఎం.ఎల్-సి, కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు, ఎం.ఎల్-సి, యం. దేవరాజులు నాయుడుగారు, బి.ఎ,బి.ఎల్, గార్లు పాల్గొందురనియు చెలియుచున్నది.

సక్సెస్ డంతచూరము

నోటిలోని సకలవ్యాధులను మాన్యున కండ్లనోప్పులు, ఇగుళ్లలో నెత్తురు చీముకాటులు వాచుట దీనివలన స్వస్థమగును. నాలుకమీది పొక్కులు తొలగును. ఇదిస్వచ్ఛమాలికల ఔషధముతోను ఔషధద్రవ్యములతోను చేయబడినది 1 డబ్బీ 0.2.0, డజను 1.4.0. టి.ఎస్. స్వామినాథాశ్రమి, 1191 నెం. 1 ఎ. ఆలంగాతా విక్లగితి తిరువల్లికేటి ముద్రా.

జాబులు

నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజనసంఘము

తృతీయసమావేశము

"నిజాంరాష్ట్ర ఆంధ్రజన సంఘ తృతీయసమావేశ మే చట నెపుడు జరుపబడునా యని సభ్యులును, దేశీయులును తెలియగోరుచున్నారు. స్థానికపత్రికలకు కూడ సూయగు సమాధానమివ్వక తలచినందున సూర్యాపేటలోనో, నుధిరయండ్లో జరుగగలదని సూచించినవి. ఇప్పటికి, నుధిరయండు జరుపుటకు నిశ్చయించబడినది. అవసరమైన ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఆహ్వానసంఘసభ జరిగిన వెంటనే సమావేశము జరుగుటకు తెలుపబడును."

మా. రామచంద్రారావు, మధ్య.

శ్రీవీరేశలింగకవిసమాజము-కుముదవల్లి

ఈసమాజముయొక్క 27 వ వార్షికసభ కె. ఆర్. వి. కృష్ణారావు మందిరమున యీ నెల 18 వ తేదీ ఆదివారమున గల 2 గంటలకు భీమవంతులారా బోర్డుపై పెట్టె టు శ్రీయంత గంధం వెంకయ్యనాయుడుగారి యాధిపత్యమున జరిగినట్లుగా జరుపబడినది. నాటిసభకు గ్రామస్థులును, భీమవంతుల వస్తుగు గ్రామాదులనుండియు సుమారు నూరుమంది విచ్చిరి. ఈశ్వర ప్రార్థనతో సభ ప్రారంభింపబడినది. సమాజము యొక్క 27 వ వార్షిక సభాంతము కార్యదర్శివలన చదువబడి అందరివలన అంగీకరింపబడినది. గ్రంథాలయములు- వానియు శుభాగములనుగూర్చి శ్రీయంత నిదమర్తి లక్ష్మీనారాయణగారును, నందూరి వెంకటగోపాలకృష్ణమూర్తిగారును, భూపతిరాజు సోమరాజుగారును, భూమిభివ్యధినిగూర్చి పెన్నెత్తరాజుగారును, జీవితముయొక్క పరమార్థమును గురించి బ్రహ్మశ్రీ గుంజూరు శివారామరాష్ట్రీగారును, శ్రీయంతకామరాజుపానుకుంతరావుగారును ఉపన్యసించిరి. అధ్యక్షులు తమ అంత్యోపన్యాసమున, ఉపన్యాసముల కెప్పిక విషయములను జలపకుచుచు మాట్లాడిరి. తదుపరి ఆగ్రాసాధిపతి గారికిని ఉపన్యాసములకును కృతజ్ఞతాధి పదనములతోను, మంగళాశీర్షములతోను సభ ముగింపబడినది. కొందరు నిరుపేదలకు అన్నసప్రకాశములు చేయబడినవి.

మా. రామమూర్తిరాజు, కార్యదర్శి.

స్వరాజ్యనిధికి మోసపువసూళ్లు

సెల్లూరుజిల్లాలో ఘోరమైన ఒకసంవత్సరమునుండి 25 సంలీకయియున్న ఒక రెడ్డివలసకు గ్రామాదులలోని ప్రజలు మోసముచేయుచు ద్రవ్యము విసూలుచేయుచున్నాడు. కొన్ని గ్రామములందు సోమశ్రీ సోదాకా కనకమ్మగారు అన్నతానము కొనుగోలుకొని తిరి యిరినిని పంపించినట్లును, కొన్ని గ్రామములందు పల్లిపాడు సత్యగ్రహశ్రమమువారు గాంధీ గారిని అన్యాయించుటకు గుర్యులై యిరినిని వనూళ్ల నిమిత్తము పంపినట్లును, మరికొన్నిచోట్ల యీ మండలపానుకుల చేర్చును చెప్పియు జనులను పంపించుచున్నాడు. ఇతడు కలగా నుండును. వెండ్రుకలు కత్తిరింపబడి యుండును. మామూలుగా ధాన్యపువసూళ్లు చేయుచుండును. తన గ్రామము చుచి వర్రి యని చెప్పచుండును. ఘోరమైన వారంకోజుల క్రిందల సెల్లాకి తూర్పున 5, 6 మైళ్లదూరమునందు కల్లుచు పల్లె గ్రామమునందు వనూలూనర్పిగట్టు తెలియుచున్నది. కావున వీరికెవ్వరును సాయమొనర్ప కుండురుగాక యని కోరుచున్నాము.

వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, సెల్లూరుజిల్లా సంఘకార్యదర్శి.

చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు

(విభజనము- విద్యాపన్ను)

చిత్తూరు మండలముందలి యన్ని తాలూకా బోర్డులలోను చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డు విస్తీర్ణమునను అత్యధికమునను మిగుల పెద్దదియని చెప్పవచ్చు. ఈ బోర్డునకు కార్యకర్తగరము జమిందారినుండియు, కాళహస్తి జమిందారినుండి ఎక్కువగ నాదాయము గొడుక్కొన్న తదితర విషయములనుండియు వచ్చుచుండును. "చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు" రెండుగ విభజించి పరిపాలింపవలయునను చక్క నుమారొక వర్సరముగ జరుగుచుండీ కొందు రీబోర్డు కట్టలు మిగుల ముడుదనముగ కట్టి జేసి గత ఆక్టోబరు మాసము 19 వ తారీఖునాడు, రేచిగుంట యందు జరిగిన చంద్రగిరి తాలూకాబోర్డు మిటింగులో చంద్రగిరి తాలూకా కాళహస్తి డివిజనులగలిపి యొకబోర్డుగను, పుత్తూరు తిరుత్తని డివిజనులగలిపి కాళహస్తి జమిందారియొక బోర్డుగను, ప్రస్తుత మందు చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డును విభజించి పరిపాలింపవలయునని ఏకగ్రీవముగా తీర్మానము గావించిరి

ఈ తీర్మానమును సభయందు పాఠపఠించి విభజనమైన బోర్డులొక వానికి కార్యకర్తగరము హెడ్ క్వార్టరుగా బెట్టి కార్యకర్తగరము తాలూకా బోర్డు యని నామకరణ మొనర్చి, పాలింపవలయుననియు తీర్మానించిరి. కార్యకర్తగరము పుత్తూరు రైలుస్టేషనునకు సుమారు 20 మైళ్ల దూరమునయున్నది. నాయూరికి ఘోరకానమువచ్చు బడి పోవలయును. ఆయూరును అడవులకాటపట్టుల పశువులముగ నున్నది. అనేకులాయూరునదలి యితర ప్రదేశములకువెళ్లిరి. అట్టిస్థితియందుండు నీయూర బోర్డునకు ప్రధానకార్యకర్తగా మంచి అడవిమార్గమున గడచు దెచ్చుల ప్రభుత్వమువారి ప్రైవేటీ చంద్రగిరియందుండుచే అక్కడనుండి యిక్కడకు దెచ్చుట యు నిచ్చుటయు యపాయ మేయగును. ఇదియునుగాక పచ్చు కట్టలకు అన్న పానాదులకు వసతియు బోర్డులకే వారు కట్టవడుట సంభవించును. కనుక రైతుమార్గమున కనుకూలముగను యుండు పుత్తూరునగాని, తిరుత్తనియందుగాని బోర్డునకు ప్రధాన కార్యాలయముంచి పరిపాలించునట్లు నీబోర్డు సభ్యులందరును ముఖ్యముగ జిల్లాబోర్డువారును దీర్ఘనిమిట తర్కవసరమని విన్నవించెదను.

విద్యాపన్ను

చెన్నై పురి ప్రభుత్వమువారు యీవత్సర మీరాజధానిలో ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికిగాను కొంతభనమును ప్రత్యేకించి రాజధాని మొత్తమున కన్నిజిల్లాలకును బంచిపెట్టియుండిరి. అందీచిత్తూరు మండలమునను సూతనముగ బాళకాలలు బెట్టుటకై 16000 రూప్యములను ప్రభుత్వమువారు గ్రాంటునిచ్చిరి. యీమొత్తముతో ప్రస్తుతము నలువది ప్రాథమిక పాఠశాలలు నీవత్సరము నూతనముగ బెట్టి పోషింపవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి గ్రాంటునిచ్చియు యిచ్చుటలో నొక ముఖ్యనూత్రము నేర్పాటు జేసియుండుటచే మచంద్రగిరి తాలూకాబోర్డున కీ గ్రాంటు మొత్తమునుండి యొక రాగిదమ్మిడీయైనను ముట్టినదిగాదు. ఏల యందురా? ఏ తాలూకా బోర్డు అయితే నూతనముగ "విద్యాపన్నును" విధించుకొనునో అట్టి బోర్డులకు మాత్రమే ధనము జంచిపెట్టునట్లు కాసనము. అందుల కొప్పి కొని యీజిల్లాకే చిత్తూరు, మదనపల్లి, తాలూకాబోర్డులు రూ. 1 కి 0.0-3 వంతున విద్యాపన్ను (యొజ్జేమకొకెన్ను) ను విధించి వసూలుచేయుచుండుటచే యీ రెండుబోర్డులకు మాత్రమే పై వసతివించినమొత్తము ధనమును విరాళముగనిచ్చి చంద్రగిరి బోర్డువారికిమాత్రము "మియచేయలేదు" మేమియలేదు యని జట్టిచేతులను జూపించిరి. పన్నును విధింపవలసినట్లు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు రెండుమాగుల తరపును బంపియు పూర్తిగా తిరస్కరించి బోర్డువారు తమసాహసాదార్యములను బ్రకటిం

చిరి. కాని ఈవిషయమే బోర్డులోని యొకానొక సభ్యుని శే బ్రకింపగా ఎన్నికల గంద్రగోళ మొనరుపరి బోర్డువాడు పన్ను విధింప తీర్మానింపవచ్చునని బ్రతుకైతర మిచ్చి కుండిరి.

చంద్రగిరితాలూకా బోర్డుపోషణము క్రిందయుండు ప్రారంభ పాఠశాలన్నియు చంద్రగిరితాలూకా గ్రామాదులలో మాత్రము ప్రతిగ్రామమున బెట్టి వెలయుచున్నవి గాని పుత్తూరు, తిరుత్తని డివిజనులలోని గ్రామాదులలో నీపాఠశాలసంఖ్య య తల్పముగాయన్నవి. విద్యుత్కేవలము నీ కార్యకర్తగర జమిందారి రైతుసస్థితిచెప్ప నలవిగాకయున్నది. రొక్కము ధాన్యముగలపి భారీశిస్తులను ప్రాప్తయింబరులు, అడవివాగుల వ నూజేనుకొనుచుండగా నిక జమిందారిరైతులు విద్యాపన్ను తోమాత్రము పట్టియూచి కడతేరుమార్గ మేమున్నది? మచంద్రగిరి తాలూకాబోర్డువాడు, ఏకొట్టిగో రూ. 1 కి 0.0-1 అనగా యొకరూపాయకొకదమ్మిడీ చొప్పున వైనను శిశువిధించి యుండిన కొంతభనమును ప్రభుత్వమువారి బోర్డునకు బ్రసాదించి యుండును. తేన్కూలమున కొంచము కొంచమునైన విద్యావ్యాప్తి నీప్రాంతీయులకు గుదిరియుండును. అట్టియొక కేడవియొక మబోర్డుసభ్యులు నిగ్రహమును జూపినందులకు యెంతయు విచారింపవలసి యున్నది. ఇకవైనను మచంద్రగిరితాలూకాబోర్డువారు యీవిషయమును గమనించి, రాగల డిశంబరు మాసమున జరుగబోవు తాలూకా బోర్డుసభలో చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారి యొక్కయు, స్థానిక ప్రభుత్వమువారియొక్కయు, ప్రాత్యహమున, మాడనమాడు చర్యకరానుండు విద్యాపన్ను విషయమైన తీర్మానమును సభ్యులందరు ఏకగ్రీవముగా నంగీకరించి రూ. 1 కి 0.0-1 ఒకదమ్మిడీ వంతున తగ్గించియైనను విద్యాపన్ను గరించి ప్రతియొకను చిన్నపల్లె యందునైతము విద్యనభివృద్ధిపరచుమార్గమును జూడవలెను. బోర్డువారు రూ. 1 కి యొకదమ్మిడీ విద్యాపన్ను విధించిన రైతునకు అర్థదమ్మిడీ ప్రాప్తయింబరుకు గాని మరి జమిందారుకొగాని అర్థదమ్మిడీ యు సమముగ చెల్లింపవలసి వచ్చుటచే రైతుల కంతగా శ్రమ యుండుదగాన నీవిషయమునకు సాజోయపడగలరని నొక్కి చెప్పగలను.

విభజనమైన (పుత్తూరు తిరుత్తని డివిజనులగలిపి ఏ రా. టుచేయబోవు) తాలూకా బోర్డునకును నిందుమూలమున మంచి కీర్తియు స్థాయియు నేర్పాటగును. కావున నీవిషయమును చంద్రగిరి తాలూకా బోర్డుసభ్యులు గమనించి తీర్మానింప ప్రార్థించుచున్నాడను.

(జమిందారిరైతు)

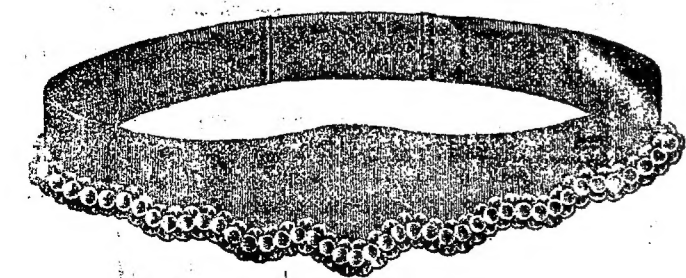
గోదావరియెజకెసి - పోలవరము

(ఒకవిలేఖరి)

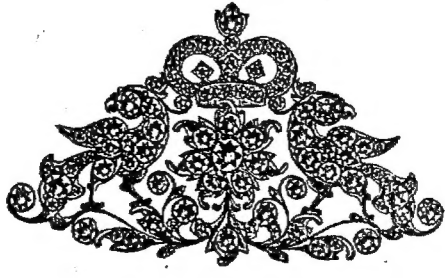
పంతం వెంకన్నగారి ఆకాలమరణము

నవంబరు 18:15 వ రాజమండ్రితాలూకావంగలపూడివాస్తవ్యుడు. నూతన 40 సంవత్సరముల వయస్సు. తెలంగాణులకు చాల భూవసతిగల మోతుబరులు. తాలూకాబోర్డు మెంబరుగా యుండేవారు. ఇప్పటి పోలవరం జిల్లాబోర్డులో యొకమెంబరు విశాలహృదయులై కాంగ్రెసుపట్టు తదితర ధర్మకార్యములపట్ల ను సానుభూతిని, జూపుచు ధనసహాయము చేయుచుండేవారు. ఘోరమైన బాధలలోని శివాలయమునకుగలగర్వకర్తలలోనొకడు. భూస్వామిగా కట్టించుచున్న పొన్నపత్తమునకు విరివిగా విరాళమునంగినవారిలో వీరికొకడే. వీరు 18 వ తేదీని ఇర్రయపల్లి సంధించి స్వర్గములయందుండు అందరు శింతిల్లుచున్నాడు. భగవంతుడు వీరిఆత్మకు శాంతినిసంగుగాక.

గడచిన 30 సం॥ రములనుండి మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందినది, నమ్మకమైనది, కల్తీలేని వెండికి, నవరముబంగారుకు శ్రేష్ఠమైన మణులకు, పూచి యివ్వబడును.

వంకపద్మాగము 25-45 సవరములవరకు యెత్తుగలదు కూలి తరుగుతో సహా రూ. 55-90

పువ్వరాగములు, పచ్చలు, పట్టెకంపులతో చెక్కిన వడ్యాణము మోపు 1-కి ధర రూ. 250-350 వరకుగలదు

కాశిమాల 1 కి ధర రూ. 550-1000 వరకు గలదు

అన్నిరకముల వెండి, బంగారు, నీమకములు, పట్టెకంపులు, పువ్వరాగములు నగలు, యితర సామానులు గల క్యాటలాగునకు ఉత్తరమువ్రాసిన ఇనామూకపంపబడును.

1687 ఏకంసి చీబిల్ దాన్ అండ్ సన్స్, నగలవర్తకులు, తపాలచెట్టె నెం 225, 112 చైనాబజారుగోడ్డు మద్రాసు.

రామచంద్ర పురము కోఆపరేటివ్ సొసైటీ బాంక్

5-వ సంవత్సర నివేదిక

కాకినాడ, నవంబరు 19:— రామచంద్రపురము కోఆపరేటివ్ సొసైటీ బాంక్ ఏమిటో యొక్క 30.6.1924 తేదీతో అంత్యము సాలుసరి నివేదికనుండి యాక్రిందివిషయములు తీసి వ్రాయబడినవి. మొత్తముమీద బాంకు అభివృద్ధిగా నడుచుచున్నది.

ఈ సంవత్సరములో జనులు:— వాటాదారులు రూ 10,450. డిపాజిట్లు అప్పులు రూ 8,70,974-0-5. అప్పులవసూలు రూ 1,85,219-9-2. వడ్డీవసూలు రూ 22,893-0-6. ఇతర బాపములు వసూలు రూ 18,989-10-11. సంవత్సరాంతము నెల్య రూ 8,079-8-1. యావత్తు జమల మొత్తము రూ 6,16,107-11-11.

యావత్తు వ్యయముల మొత్తము రూ 6,08,828-8-8. సంవత్సరాంతమున నెల్య రూ 12,288-14-8.

ఈ బాంకుకు కలిగిన లాభం మొత్తం రూ 25,150-7-7. అందు వడ్డీ సంపాదన రూ 28,876-1-7. నష్టము మొత్తము రూ 18,989-5-10. అందువల్ల యిచ్చివడినది, యివ్వవలసినదిని రూ 6,751-1-4. ఇందులో సిబ్బందిఖర్చులకు కేటాయించినదిని కేసునిధికిని పోను, కేసుచివర రూ 5,218-5-0 బాంక్ మెంబర్లకు పంచిపెట్టబడినది. నూటికి రోమ్మిదిరూపాయలు వాటాదారులకు లాభము పంచిపెట్టబడినది.

సంవత్సరాంతమున కరెంటు అక్రాంటు డిపాజిట్లు రూ 8,07,259-14-2 న్ను నేవలెనుండి డిపాజిట్లు రూ 1,582-0-7 న్ను నిల్వయున్నది.

ఈ బాంకుకున్న మొత్తము చేరుధనము రూ 44,250లు. విజయభండు రూ. 6,059-5-8.

శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము తాత్కాలిక నిర్ణయము (కృష్ణాజిల్లా)

శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘము తాత్కాలిక నిర్ణయము:— ఈ సంవత్సరము డిసెంబరు నెలలో చివరక జరిగితియను. తేది ముందు తెలుసుకును. కావున నుపాధ్యాయులందఱు తాము నామోదించిన వ్యయ ప్రమాదముల కోర్కె సభకువచ్చి కార్యము జయప్రథముగా గొనసాగింపవలయునని యభిలషించుచున్నారము.

ఎవ్వరోపదించుచేరి యాంధ్రప్రదేశ్ ప్రాథమిక పాఠశాల సంఘమున పేరు పెట్టినంతమాత్రమున లాభముండదు, సరిగదా మనరాష్ట్రమున కపఖ్యాతిగూర్చిన వారమగుదుము. సభ తేదీలు రులో జరుగును.

శ్రీ విషన్న తేలి జమీదారులును కాననసభాసభ్యులును నగు శ్రీ మోతే గంగరాజు గారు మనయం దవ్యాజునురాగము గలవారై సభకు సర్వవిధములసహాయముసంగి యాహ్వానసభలో ముఖ్యులై యుండుమని వాగ్దానమొసంగుటయే శుభశూచియు, ఇంకసభకు నెలవేర్చుభారము మనమైవలెనని. అందుకై 1 ప్రాతినిధ్యము 2 భావప్రకటన కావలయును.

1 ప్రాతినిధ్యము 18 మండలములలోనున్న ప్రతిసెంట్రల్ క్లాసునుండి యధమమిద్దరయిన ఇద్దరు దయచేయక తప్పదు. అట్టిప్రతినిధుల మేర ఉద్యోగము గ్రామము, తాలూకా, జిల్లా, మొలవివరములు ముందుగా మాకు తెలియజేయవలెనని. రాష్ట్ర సభకువచ్చుకార్యముగాని ప్రత్యుపాధ్యాయుడును చందానోసగ వలయును. ఏసెంట్రల్ క్లాసులో వారే వసూలుచేసి పంపవలయును. 2 భావప్రకటన. 5 విధములు. (1) నెలబను, కట్టలపను, బాధకాపద్ధతి, (2) టెయినింగ్, ఉపాధ్యాయుని విద్యానిర్ణయము మొల (3) పరిష్కారములు-వారిపని-పూచీమొల (4) ఉపాధ్యాయసంఘములు అవిరాష్ట్రములో నిలిచియథాక్రమముగ పనిచేయు సాధనములు (5) జీతములు గ్రాంట్లు మున్నగు సార్థికవిషయములు (6) వృత్తిని గౌరవప్రథముగ కేయు సాధనములు.

ఇట్లుగ నేర్పరచి తీర్మానములను ప్రతినిధులనామములను (ఈవరలో బంపియున్నను తిరిగి) పంపగోరెదము. ఈసంగతులు మాకునవంబరు 30 తేదికి చేరవలయును. జిల్లాసంఘములు తాలూకాసంఘములు కలవోట్ల నాయకార్యదర్శులును అట్టిచేర్చవలెనోట్ల డిప్యూటీయొక్క పెక్కురులును నేకరించి పంపి సభ జయప్రథముగ నాగింపవేమనవచ్చును.

ఆచంట మార్కనారాచారిరాజు
ప్రెసిడెంటు
తెన్నటి పేంకలకామేశ్వరరావు
కార్యదర్శి

బొంబాయి (మా ప్రత్యేకవిభాగము)

లోకోత్తరహస్త్య నటకుడు

నవంబరు, 19:— బొంబాయి నందం గత 20 దినముల నుండియు ఆనందసాగరంబున ముంప సర్ హోలూడ రయతెంచెను. ఇతని ప్రజ్ఞల సాధారణములు: ఇతనిగాన వైభవం బిద్వీతీయము. స్కాట్లండు నామధగుట స్కాట్లీగీతముల బహుచతురముగ గానముచేయు సామర్థ్యములు కలిగియుండును. అదిగాక హస్త్యనటయందు కూడ బహునేర్పరి యగుటచే పిన్నులు మొదలు పెద్దలవరకు అందరును విరుగబడి ఆనంద నికున్నుతెరి. అతడు గత శనివారమున ప్రదర్శించిన ప్రజ్ఞల బద్ధురములు. సంగీతకాస్త్రు మెన్నిరసముల కిరవో అన్నిటిని ప్రజ్ఞతల ఎదుట విరజిమెను గవర్నరుగారి సతీమణి విల్సనుగారు కూడ సభ సలంకరించిరి. ఒక సైనికుని, ఒక కాటా సారియొక్కయూ, ఒక వృద్ధుని, ఒక నూతనవయస్విని, పాత్రలన్నింటిని ధరించి తాను వృద్ధుడయ్యి, బహునిపుణతతో సర్వరసముల కావీ ప్రజల నానందాల్లి నోలూడించెను. ఇతడు పురముబెడినను పట్టణ మాయాలలనుంచి ప్రతివారిసోటను, ఇతని సంగీతము చలువదునున్నది. భారతీయులకూడ అంగ్ల సంగీత మాధుర్యమును గమనింపట కిది ప్రథమయత్నము. ఇటులనే లాడరు నడిచి నట్లు ప్రాశస్త్యముఖండ్ల సమాగమము చిత్రకళలయందు వ్యాపించుట ముఖ్యోపపాదని ప్రజలుకూడ గుర్తించిరి.

ప్రజావిముఖత

ప్రభుత్వవిచారణ సంఘములందు వలెనే, నాయకుల నిరంతర సమాగమములయందు కూడ, ప్రజలకు విముఖత వ్యాపించుచున్నది. పూర్వపు ఉత్సాహము నిపుడెత్వయను జూపకపోగా, పరిగణింపబడు నంతటి అవిశ్వాసము ప్రజలనట్లు సంగతులు వికలపరుచగలవు. ప్రస్తుతము రాజోత్తర నాయకుల సమావేశమునం దెవ్వరెట్టి యుత్సాహమును జూపుట లేదు. జిప్సిన నాయకుల విముఖతలెనే, ఇవటిమితవాదులకు సంపూర్ణానంతర్యము, సమావేశమునై వ్యాపించినట్లు, మితవాద నాయకులకు సర్దికామ వాచాగారి ముఖామే వల్లడిపరచును. దెయిలీ సెయిలు ప్రతికాప్రతినిధి విచారింప, పేరెన్నికగాం గన మితవాదులెవ్వరును సభకు పాల్గొనరని తలంపవలయున్నది. ఇందువలన ఇతర సభలవలెనే ఇదియు కార్యసాఫల్యమునకు ప్రోవోదయనది కాదని ప్రజలభిప్రాయపడుచున్నారు. ఇతర మితవాదసభ్యులకు సరాంజుషీగారసలే పెడమార్గము త్రొక్కిరని ఇదివరకు వాకుచూపిన భావములే ప్రబలవిదర్శనములు. ఏలయన చారికి పన్ను విచారణసంఘమునందలి కృషిచే ఫర్మాసను కర్మకర్తలకు ప్రధానవక్తగా నుండుటకుగూడ తీరికచాలమి, ఆపదవని చాలించుకొనిరి. అట్టియొడ నీ సమావేశమున పాల్గొనెదగాయని సంజయము పొడచుచున్నది. ఇతర నాయకుల విషయము ప్రాసినది లేదు. ఎవ్వటియట్లు బొంబాయి నాయకులు కూడ సభకుమాత్రము హాజరుగదురు. పర్యవసాన మెట్లు పరిణమించినను జరుగువని ప్రజల మేల్కొల్పులనడిగా నుండునట్లు భావింపబడుచున్నది. మద్రాసు రాజధానిలో నేమో కాని బొంబాయిని మాత్రము పూర్వపు ప్రజాభావములు మారి కొంత అవిశ్వాస మేర్పడింది.

విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణ చర్యలు

ఈచర్య లతితీవ్రముగ నడచుచున్నయవి - విచారణ సంఘము జూపుకృషి చాలాప్రకంపనీయును. ప్రస్తుతపు చర్యలు స్త్రీలకు వేరుకళాకాలంబులయినను, అంగభావకు ప్రభుత్వకాలమునగల ముఖ్యతచాలునా, వేళభావలెంతవరకు ఇంకా బాహురభ్యసించవలయును, మున్నగు ప్రశ్నలపై ఆధారపడి యున్నవి. నిజము విచారించిన అన్ని విశ్వవిద్యాలయములకున్న బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున స్వభావలకు జూపెడి ప్రాముఖ్య మెక్కుడని గ్రహింపవలయును. అయినను ఇంకా స్వభావపరిణామమున కెక్కుడు పరిశ్రమకలుగవలయునని అందరు తెల్పిరి. కాపైను భాటియగారు విచారణసంఘమున బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయమున కృతార్థులైన బాలురు భారతదేశమునందలి ఏ ఇతరవిశ్వవిద్యాలయము బాలురకున్న అంగపాండిత్యమున ప్రతిభాకాలురని తెల్పిరి. అందువల్ల నీవరకుజూపిన ప్రాముఖ్యమును తగ్గింపదనునని నూచించిరి. ఇంకొక సాక్షియగు మేజరు హాయి హమ్మగారు ఒక వేళ అంగభావకము చెనుక బడినను అభివృద్ధి చెనుక బడదని నూచించిరి. శ్రీమంతులముననే అంగభావ సాని మ విశ్వవిద్యాలయమున స్థిరపరచబడునటలో సందియము లేదు.

మరణకూపము

మద్రాసు నోకమరణకూపముగా నిచటి అంగ్లజినప్రతిక ప్రకటించెను. కలరా వాద్య మెక్కువగుటయే ప్రకటనకు కారణము. అతివ్రతా భావాల్యమునను బొంబాయి నోక

ఎం. కె. ఆచార్యగారివిల్లు

భారత కాననసభలో ప్రవేశపెట్టబడును

తెంగాలుట్టు ప్రజనర్యు రిగ్యులేషన్ 8 నం 1818 మొదలగు చట్టములను రద్దుచేయుటకీ విల్లు సంకల్పించబడింది. దీనిని ప్రవేశపెట్టుటకు భారతములు అందలి యుద్దేశములు యాక్రింద తెలిపిరి:—

ఈ చట్టములు నిబంధనలు ఏర్పరచిన వుద్దేశములు పరిశీలులు యివ్వటవలె తేవు అని వేయగానన్నవి. కాని యిట్టివల యాచట్టములు మొదట ఏర్పరచిన వుద్దేశములకు విరుద్ధముగా నువయోగింపబడుచున్నవి. స్థిరప్రభుత్వము లేనోజాలలో యాచట్టములు బయలుదేరినవి. అప్పుడు యాప్రిండియాకంపెనీవారు రాజ్యమునాక్రమించుకొని దానిని గట్టిపరచుటకు యత్నించుకొనెను. అంత రిరుగుబాటులవలనను పరాముఖాదులవలనను కష్టముకలిగినోజాలలో అవి మార్చులూకు బదులుగా నడిచిన కృత్రిమచట్టములు ఆనోజాలలో యాచట్టములను బ్రతిఘటా ప్రాజ్యమందుండవలసిన రావయోద్యమ గమ్యముల నడగద్రొక్కుట కువయోగింపలేదు. ఇండియన్ పీనలకోడ్డు ఆనోజాలలో లేదు. కాని యానోజాలలో నడి రాజద్రోహమునకు, నావిక సైనికదోషములకు, ప్రజాకాంతి, కుట్రలకు అన్నివిధముల నుపయోగించుచున్నది. ఇండియన్ పీనలకోడ్డులోని చాప్టరు 5, 6, 7, 505 నెక్లకలకారము ప్రభుత్వనిర్మాణమును తలగ్రించుచేయుటలసిన విఘటనలను, హింసాసిద్ధాంతమున నెనను ఆంగ్ల ద్రొక్కుటకువయోగించును. ఆనోజాలకీప్రజాద్రోహకారము. మార్పులకలవు. వాగరికతలభివృద్ధియైతది. విద్య, గమనవిధములు, కాంతిభద్రతలు, పీనలు కోడ్డుల మూలమున, పోలీసు మూలమున స్వదేశసంస్థానములకు బ్రతిఘటప్రభుత్వమునకు గల స్నేహబలిమిలన పరిశీలుతెంతో మారి యాచట్టములు అకాలములై సమయానుకూలములు గానున్నవి. బాధ్యతాయుత పరిపాలనకు హెచ్చరించు ప్రభుత్వమునం దీపద్ధతులు ఒకమనిషిపరిచాలనకింద నున్నటులుండును. ఈ పాతపురాణచట్టములు యిపుడు ప్రభుత్వమునకు కొంచెము ప్రతికూలముగనున్న రావకీయసంరంధముల నాశనముచేయు దలచుచున్నవి. ఈచట్టములు తెచ్చిన పరిశీలులు వేరు. ఆనోజాల ప్రాతపడినవి. ఆచట్టములు మొదటియుద్దేశములకు కాక అన్యధావర్తించుచున్నవి. ఇట్టి నిరంతరచట్టములు యానోజాలలో అధికారవర్గము చేతులందుండుట అసమంజసము. అధికారవర్గమున కీచట్టముల పరిమితఅధికారము నిచ్చుచున్నవి. కావున యాచట్టములను రద్దుచేయుట కీ విల్లుప్రవేశపెట్టు దలచినానని ఎం. కె. ఆచార్యగారు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీబాలభారతసంఘము బందరు

మంగళవారము 25-11-24

బుట్టయ్య వేటహాలులో

శాకుంతల

దువ్వంతుడు:— జొన్నవిత్తుల శేషగిరిరావుగారు
శాకుంతల:— కడియాల రత్నయ్యగారు
కణ్వుడు:— చిలకలపూడి వెంకటేశ్వరరావుగారు
విదూషకుడు:— ఆలమూరి పట్టాభిరామయ్యగారు
శాగరపుడు:— పాటిబండ్ల రాధాకృష్ణమూర్తిగారు
టిక్కెట్లు:— రు. 3.0.0; 2 0.0; 1.8.0; 1.0.0; 0.8.0. స్త్రీలకు 0.8.0

చిట్టూరి నరసింహము
మా నే జరు.

కలరావ్యాధిచే మరణము సంభవించుట మిగుల అరుదు. కొన్ని దశయముల నావేరేదినము. క్రిందటి నెలందెయి నొక్క కలరా రోగియునుండకుండుట శుభమాచకము. ప్లేగుకూడ పూర్తిగా తగ్గినది. ఇక సర్వసామాన్యమున మలేరియాను మాన్య ప్రయత్నము లతితీవ్రముగా జరుగుచున్నది. స్థానిక స్వపరిపాలన మిండుకు తగువిధాట్లు కావించుచున్నది. మద్రాసుకు కూడ నాంగ్లవైద్యముగ నొనర్చుటకు ఆతరుణ్యమున కెలనిగవులకు పెడదుల బొంబాయినానివలె నిర్మించిన ఎట్టి యభివృద్ధియును నుండి జాలదు. మద్రాసాదున నున్నట్టి ప్లేగుకూడ బొంబాయిని ప్రభుత్వమున బాధించుట మానినది.

బొంబాయిలో నానా నాయకుల సభ

నిన్న సాయంకాలము జరిగినది

400 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి

ఉపసంఘ మేర్పరుపబడినది

వంగరాష్ట్రనిర్బంధమును అరాజకోద్యమమును నిరసించునట్టి తీర్మానము నిన్న రాత్రి ఉపసంఘసభలో ఆమోదింపబడినది

నూలుషరతును వదలదనని మహాత్ముడు తెలపలేదు

మితవాదులు కోరినచో వారు కాంగ్రెసులో చేరి నూలుషరతును సవరించుటకును స్వరాజ్యమునగా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును స్వపరిపాలనమని నిర్ధారణచేయుటకును కాంగ్రెసువారిని బిప్పించుటకును ప్రయత్నింపవలె నని మాత్రమే మహాత్ముడు మితవాదనాయకుల కెరిగించెను.

మహాత్ముని సందర్శనము

600 మంది ప్రతినిధులు సభకువచ్చెదరు.

అహ్మదాబదుల నందుకొనినవారిలో 600 మంది ప్రతినిధులు సభకు వచ్చెదరని తెలియుచున్నది. నిన్న 21వ తేదీ ఉదయమున చాలమంది ప్రతినిధులు బొంబాయి చేరిరి. నిన్న సాయంకాలము సి. జె. చింతామణిగారు చాలసేపు మహాత్మునితో సంభాషించిరి. డాక్టరు బిసెంటు, సర్ పురుషోత్తమదాసు థామసాను, జిన్నాగారుగూడ మహాత్ముని సందర్శించి నిన్న సాయంకాలము మాటలాడిరి. వారందరును తమతమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగా తెలిపిరి. నూలుషరతును వదలుకొనుటకును, స్వరాజ్యమునగా బ్రిటిషుసామ్రాజ్యమును వదలి స్వపరిపాలనమని నిర్ణయించుటకును గూడ సమ్మతించెదనని మహాత్ముడు వారి కెరిగించెను.

మితవాదుల సభ

నిన్న సాయంకాలము జరిగిన మిషనరీ కలక్షన్ లో, గాంధీగారు తెలిపిన విషయములను, చింతామణిగారు విశదములకెరిగించిరి. ఆసభలో చాల భిన్నాభిప్రాయము కనబడినది కాంగ్రెసు కట్టుబాటును మతమును మారినంతకాలము, మితవాదులు గౌరవభంగము కలుగకుండను ఉత్సాహముతోను రాజకీయములగుర్చి చరకాలమునుండి తమకుగల సిద్ధాంతములకును ఆశయములకును అనుగుణ్యముగాను స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కలసిపోవుటగాని వారితో కలసి పనిచేయుటగాని పాపమని మితోద్యులలో పలువురు తెలిపిరి. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధభాసన ప్రయత్నములని నిరసించుటలో మితవాదులుగూడ స్వరాజ్యపక్షమువారికి తీసిపోయిగాని నానానాయక సభలను కాశ్వతకును నైకమత్యమున్ని రాజకీయ పక్షములను కలుగుటనుగూర్చి మాత్రము మితవాదులకు నమ్మకమేమియును లేదు. ఐనను ఐకమత్యమును కలిగించుటచేసిన ప్రయత్నమున మితవాదులు చేరలేదని కాంగ్రెసువారు తమకు నిందింపుట కవకాశ మిచ్చు గూడననియే మితవాదులు నిశ్చయించిరి. మితవాదుల పక్షము నుండి 30 మంది ప్రతినిధులు నానానాయక సభకు వెళ్లెదరు. వారి పక్షమున సి. జె. చింతామణి, బి. ఎస్. కామరుగార్లుద్దరు మాత్రమే సభలో మాటలాడెదరు.

బిసెంటు పక్షము

బిసెంటు పక్షమువారు గూడ ప్రత్యేకముగా సభలు చేసిరి. కలకత్తా ఒడంబడిక వికమత్యమునకు నిరోధముగా నున్నదని వారు తెలిపిరిగాని కాంగ్రెసు కట్టుబాటును నూలుషరతునుగూర్చి వారికెట్టి అభ్యంతరమును లేదని తెలిపినది.

బొంబాయి రాష్ట్రమునందలి

బ్రాహ్మణేతరపక్షము

“నానా నాయకులసభలకు ఆహ్వానింపబడిన బ్రాహ్మణేతరపక్షమువారు వ్యక్తిగతముగానే ఆ సభకు వెళ్లవలెను. బ్రాహ్మణేతరపక్షమును విరమించుట కెంతమాత్రమును మీరు లేదని ఆసభలో తెలుపవలెను. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును వదలని స్వపరిపాలనమే స్వరాజ్యమని నిర్ణయింపవలెనని కోరవలెను. బ్రాహ్మణేతరజనసంఖ్యనుబట్టి రాజకీయ సంఘములందు

ప్రతినిధ్యమును కోరవలెను.” అను తీర్మానము బ్రాహ్మణేతర పక్షమువారి సభలో ఆమోదింపబడినది.

బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీ అసోసియేషను

ఈసంఘమువారు గూడ సభచేరిరి. సర్ పురుషోత్తమదాసు థామసాను, ఎం. ఏ. జిన్నా, డి. బి. పెటిటు, బి. జే. దేశాయిగార్లు మున్నగువారు పదిమంది ప్రతినిధులు నానానాయక సభకు వెళ్లవలెను తీర్మాన ముమోదింపబడినది.

ఇప్రాగోస్లీ సభ

20 వ తేదీ ఉదయమున మహాత్ముని బసలో జరిగిన యిప్రాగోస్లీ సభలో మహాత్ముడును, దేశబంధుదాసుగారును, స్వరాజ్యపక్ష నాయకులును, సర్ పురుషోత్తమదాసు, లాలా హంసరాజు, దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య, బాబాజీతాల్పీ, డాక్టరు బిసెంటు, చింతామణి, జిన్నా, పండిత మోతీలాలు, జయకరు, హాకిం అబ్దులుఖాను, డాక్టరు అన్నాసీ, మాలానామకతాతీ, మాలానామహమ్మదారీ, అబ్దులుకలాంఅజదు, ఆగా మహమ్మదు సప్తరు, పండిత జంపూరలాలు, జల్లఖాయిపచేలు, నేటు జమునాలాలుబజాజు, శంకరలాలుబాంకరు, గంగాధరతాపు దేశపాండే, అనూయాదేను, రామలింగారెడ్డిగార్లు మున్నగు నాయకులుండెరి.

20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము డాక్టరు బిసెంటుగారును చింతామణిగారును మహాత్మునితో చాలసేపు మాటలాడిరి.

20 వ తేదీ సాయంకాలము జిన్నాగారు ప్రత్యేకముగా మహాత్మాజీ, దాసు, నెహ్రూగార్లతో ఏకాంతముగా మాటలాడిరి.

20 వ తేదీ సాయంకాలము జరిగిన మితవాదుల సభకు కామర, చిట్టూషీ, చిటేలు, జేజు, కెల్గురు (వెనుకటి మంత్రి), జోషీగార్లు మున్నగువారు వచ్చిరి.

* * * *

బొంబాయిలో ఉత్సాహము

వలంటీరులనందడి

బొంబాయి మరల కలకల లాడుచున్నది. ఎచటచాచినను సభలను ఊరేగింపులను హెచ్చుగా జరుగుచున్నవి. తెల్లని ఖద్దరుదుస్తులను ధరించిన వలంటీరులు వీధులలోను విక్టోరియాటెర్రిసును రైలుస్టేషనువద్దను బారులుదీరి నిలిచి యున్నారు. ప్రతిట్రెయినులోను ప్రతినిధులు వచ్చుచునే యున్నారు. ‘వందేమాతరం, గాంధీయహృద్యకీజయి’ మున్నగు జయధ్యానములు భోరునెలచుచున్నవి. ఐకమత్యప్రయత్నము సఫలమగునని హెచ్చుమంది విశ్వసించుచున్నారని యిట్టి అయిదవ మత్యము కలుగకుండచేడగొట్టవలెనని ప్రయత్నించుచు వారు గూడ లేకపోలేదు. మితవాదులు కాంగ్రెసులో చేరగూడదని నిరుత్సాహపరుచుచు, టైముస్ ఆఫ్ యిండియా పత్రిక ప్రధానవ్యాసమును వ్రాసినది.

నాయకులయభిప్రాయములు

లాలా లజపతిరాయిగారు

“అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతవిధానములపట్ల తీవ్రమగు ఆక్షేపణలవారు దానిని తాత్కాలికముగా విరమించినంతమాత్రమున కాంగ్రెసులో చేరజాలరు. అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతము చాల శ్రేష్టమైనదేగాని హిందూమహమ్మదీయమైత్రి నెలకొనినగాని అది సరవేరదు హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి స్థిరపడకుండనే అదికోరవలెనని భ్రమపడుట అసహాయోద్యమము విఫలమగుటకుగల కారణములో నొక ముఖ్యకారణము గానున్నది. హిందూమహమ్మదీయ విశోధములను రాతిబండ్లపైన బడియే విశదము అసహాయోద్యమ నాక పనిబోయినది. బాతీయవిధానమునందు మితవాదపక్షమువారుగూడ చాల ఉపయోక్తమగు దేశసేవచే చేయుచున్నారని నేను నమ్మియుంటిని. ఇప్పుడుగూడ నమ్ముచున్నాను. రెండుపక్షములవారికిని మనసులలో మార్పు కలుగనీడే అతుకులమారి సంయోగమును కలిగించుట లాభకరము కాదని నేను తలంచుచున్నాను. దేశీయాలంధరము ఒక చట్టమును ప్రతిఘటించుటకు అన్ని పక్షములవారును ఏకపక్షముగా మేళవింప నవసరములేదనిగూడ నేను తలంచుచున్నాను” అని లాలాహోరుతో మావిలేఖరికి లాలాజీ తో చెను. (ఆ. ప్రె.)

డాక్టరు బిసెంటుగారు

“కాంగ్రెసు మతమును నూలుషరతునుగూర్చి నాకాక్షేపణలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారే కాననసభలలో కాంగ్రెసు ప్రతినిధులుగానుండవలెనను మరతును కల తా ఒడంబడికగాని మరకొన్ని మరతులును నాకునచ్చలేదు. ఏదేసమాధానమింకా భావకుదురునని నేనునమ్మెదను” అని బిసెంటుగారు బొంబాయిలో చెలిపిరి.

శ్రీమతి సరోజినీగారు

“అన్నిలోమములను ఒక్కమాసలో బోసికరిగించుచున్నారు. చివరకకి యేరూపమున వెలికినప్పుడో నాకగమ్యగోచరముగానున్నది. కాఁటనినది మానసికమగు నైకమత్యముగాని కేవల అభిప్రాయసామ్యము లాభకరముగాదు.” అనిదేవిగారు నుడివిరి.

మాలానా అబ్దులుకలాం అజదుగారు

“ఇప్పుడు ఐకమత్యము మిక్కిలి అవసరముగాన నాయకులు అల్పశ్రేణులను పాటింపక బౌద్ధాభ్యుదయము చూపెదరని నమ్మెదను” అని అజదుగారు నుడివిరి.

జోసెపు బాపిస్టాగారు

“అన్ని పక్షములవారునుపదతిని ఘోరమును కాంగ్రెసులో చేరవలెను” అని బాపిస్టాగారు తెలిపిరి.

రామలింగారెడ్డిగారు

“ఐకమత్యమువసరము. నాయకత్వమును వహింపదగిన వాడు మహాత్ముడే. బహిష్కరణస్వరాజ్యపక్షములను రెండిటిని మహాత్ముడే నడుపవలెను ఇతరపక్షములవారుగూడ కాంగ్రెసులో చేరుటకు స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానమును కొంతపరింపఁజేసివచ్చినచో నట్టిపరిణామగూడ చేయదగినది. నూలుషరతును నేనంగీకరించెదమనిగని దీదలకు చాలయిబ్బందికలుగునని తెలియుచున్నది. అనసరముకలిగినపుడు ప్రతిఘటనలకు వెనుదియరాదు. అది సక్రమాందోళనము కాదని ఎవ్వరును వెదవగూడదు. కేవలము అంగదోషములని రైతుకు బాయమానకటాక్షమే గతియని తలంచునాడు ప్రకాశక్తివైవాభారపడు సంఘములతో నెన్నటికిని కలియుగా.” అని రెడ్డిగారు నుడివిరి.

* * *

నానానాయకుల సభ

నిన్న 21 వ తేదీ సాయంకాలము ప్రారంభమైనది

నిన్న సాయంకాలము 4 గంటలకు బొంబాయిలో ముఖ్యరాబాదుహాలులో నానానాయక సభ ప్రారంభమైనది అధికాత్సాహము వెల్లివిరిసినది. ముఖ్యవిధానములు వందలకొలదిగా వచ్చిరి. సభాభవనము చక్కగా నలంకరింపబడినది. సభలో అనుసంపెట్టబడు తాళులేకుండ ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును కిటకిట లాగుచుండిరి. 400 మంది ప్రతినిధులు వచ్చిరి.

ప్రముఖుల పేర్లు

మహాత్మాగాంధీ, దేశబంధుదాసు, పండిత మోతీలాలు, డాక్టరు బిసెంటు, శ్రీమతి సరోజినీ, మాలానా మహమ్మదారీ, బెపిను చంద్రపాలు, జే. బి. పెటిటు, సర్ పురుషోత్తమదాసు, జిన్నా, శ్రీనివాసయ్యగారు, శత్యమాధి, రంగనాథు

య్యంగారు, సి.వి. ఎన్ నరసింహారాజు, వరహస్వామి మొదలగు, గాఢభావము చూపి, చింతాచి, దివానువాదుల మొదలగు వారందరూ తై. హా. శాస్త్రి, హెచ్. రామమూర్తి, బి. ఎస్. కామకు, ఎం. ఎం. జోషి, జి. కె. దేవిదాస్, బాలీనారాయణజీ, లాలా హరిప్రసాద, సర్ డి.ఎస్. పెట్టిబుగ్గ, మున్నగు ప్రముఖులు పెక్కునందరినీ దీక్షించి, మాటలాడా మహమ్మదాల్లీగారు

ఈనధ భారత కాంగ్రెసు స్థానికసంఘటనయే యైనను అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుటకు అన్ని సాధనముల నాలోచించుటకును, వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకును అన్ని పక్షముల నాయకులకును ఆ భూమిని యిల నుంపితిని గాన నిది నానానాయక పథ యగుచున్నది గాన నేను కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడనగుటలన ఈనధను అధ్యక్షత వహించుటకు నాకుగల హక్కును నేను వదలుచును సర్ డి.ఎస్. పెట్టిబుగ్గ కు మానభక్తుల అధ్యక్షులుగా నుండుటలన ఉపపాదించుచున్నాను" అని మహమ్మదాల్లీగారు నుడివరి. తీర్మాన మొడిపించెను. హర్షధ్వనులు చెలగుచుండ, పెట్టిబుగ్గ రగ్గానము నధిష్టించిరి.

అధ్యక్షుడు

"నేను ఉపయమననే నేను బాంబాయి చేరితిని నేను వీరాజీయ పక్షమునను చురుకగా పని చేయుచుండుటయే అధ్యక్షత వహించుటకు నాకుగల అర్హత. నీజరుభార్య పాతి ప్రత్యేకము నెవ్వరను శంకింప వీలులేనటుల నా నిష్పాక్షికత గూడ నెవ్వరను శంకింప బోరు. (హర్షము). మొదటి తీర్మానము నుపపాదించుటకు నేను మహమ్మది కోరుచున్నాను" అని అధ్యక్షుడు నుడివెను.

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానము

వంగరాష్ట్ర నిర్బంధమును గూర్చిన మొదటి తీర్మానమును మహమ్మది పాదించెను.

"అధ్యక్షా! సోదరీ సోదరులారా!

ఈనధను ముఖ్యవిషయములను గూర్చి ఆలోచించుటకును వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు యిండియా ప్రభుత్వమువారి అనుమతితో వంగరాష్ట్రమున ప్రయోగించిన నిర్బంధ విధానమునకు తగిన ప్రతికూలము ఆలోచించుటకు వీలున్నచో అట్టి ప్రతికూలము ఆలోచించుటకును మహమ్మదాల్లీగారి ఆహ్వానము నంగీకరించి వానమిచట సమావేశమైతిమి. ఇదియే ముఖ్యము విషయము. నిర్బంధవిధానమును గూర్చి ఒక తీర్మానమును అన్ని పక్షములవారును ఆలోచించి వ్రాయవలెననియును ఈనధలో దానిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించవలెననియును మహమ్మదాల్లీగారి పక్షమువారును కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారును స్వతాజ్యపక్షమువారును కోరుచున్నారు. మన దేశమునందలి వివిధ పక్షములకుగల విభేదములను విప్పి చెప్పటకు యీనధను జరుపలేదు. (వినుడు వినుడు). అన్ని పక్షములవారును అంగీకరింప వలెనైన అంశములను నిర్ణయించుటకే యిచట చేరితిమి. (వినుడు, వినుడు) అట్టి సమానాంశములనుగూర్చి మనచందరము నేకీభవించి కలసి పనిచేయుట కవికాశమున్నదేమామాయులయే మన ప్రధానకర్తవ్యము.

అట్టి ముఖ్యాంశములలో వంగరాష్ట్ర నిర్బంధ విధాన మొక్కటి. నేడేనధకు వచ్చినవారందరూ ఏకాభిప్రాయముగా వ్రాయవలెనయే మొదలుపెట్టి కోరుచున్నారుగాని ఆయాపక్షముల నాయకుల అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు నా కిది పర కవకాశము కలుగలేదు. డాక్టరు బిసెంటుగారితో నేను సంభాషించ గలిగితిని. తై. హా. శాస్త్రిగారితో గూడ సంభాషింపబడితిని గాని అది నెరవేలేదు.

నిన్న 20 వ తేదీ సాయంత్రము జిన్నాగారితో మాటలాడితిని. అట్టి ఏకాభిప్రాయము కలుగుట కవకాశము కలదని జిన్నాగారు తెలిపిరి. "ఈతీర్మానమును యిప్పటికిప్పుడు వ్రాసి సభలో పెట్టలేదు. అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులను సభ్యులుగాగల ఉపసంఘము నేర్పరుపగోరెదను. ఆ ఉపసంఘమువారు వెంటనే ఆలోచన ప్రారంభించి నేడు రాత్రి 10 గంటలు గొట్టులోగా ఏకాభిప్రాయమును కుదుర్చుకొనవలెను. రేపా తీర్మానము నీమహాసభలో నుపపాదించ గోరెదను" అని మహమ్మది నుడివెను.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

నెహ్రూగా రీతీర్మానమును అనువదించిరి.

ఆర్. వెంకట్రాంగారు

"ఇట్టి సంఘము నేర్పరుచుట పాశ్చాత్య పద్ధతి అది రహస్యాలాపనలో జేయు" అని వెంకట్రాంగారు రనిరి.

కే. నటరాజుగారు

"నేనీ తీర్మానమును బలపరుచుచున్నాను. ఉపసంఘము వారు వ్రాయు తీర్మానము నిర్బంధ విధానమును నిరసింపచు నట్టిదిగా నుండువలెను. అంతియేగాక వంగరాష్ట్రమున అరాజకోద్యమ మేదైననున్నచో దానినిగూడ నిష్కర్షగా నిరసింపవలెను." అని సోమల రిఫార్మరు పత్రికా సంపాదకుడగు నటరాజుగారు నుడివరి.

డాక్టరు బిసెంటుగారు

డాక్టరు బిసెంటుగారు తేవగనే కరతాళధ్వనుల పదమిత్తముగా చెలగినవి. "ఈఉపసంఘమువారు తీర్మానమును నిర్ణయించుటకు ముందువారికి కొంతదారి చూపుటవలెను. భారతదేశమున ప్రమాదకరమును అరాజకోద్యమము కలదని నిర్ధారణయైనది. దేశబంధు దాసుగారేగాక కాన్పురు విచారణతో సాక్ష్యమిచ్చినవారుగూడ దీనిని ధృవపరచిరి. వంగరాష్ట్రమునందును యితర రాష్ట్రములలోను గూడ అరాజకసంఘములు కలవు. వంగరాష్ట్రమున జరిగిన పోష్టమాప్టరు హత్యయును, డే హత్యయును, భిక్షు దుకాణము యజమాని హత్యయును గూడ రాజకీయహత్యలే. కాన్పురు శిక్షలను అలహాబాదు హైకోర్టు వారుధిరపరుచుటవలననే హానికరముగు అరాజకత్వ దేశమున కలదను విషయము రూఢియైంది. పీనలు కోడునిబంధనలను బట్టి చూచినచో ముద్దాయిలకు విధింపబడిన శిక్షలు కక్ష సాఫీయములకు తేయుటవలనదానిని శిక్షలని ఎవ్వరును అనజాలరు. (అలాగే అనుకేక). సాక్షులను జూరరులను తినుబిధిని సరిగా నెరవేర్చుటవలనయును సో భయమునచో వారిని లొంగదీయుట జరుగుచున్నందున దొరతనమువారు కట్టుబట్టుములు చేయుటలో దోషములేదు. భర్త యింటిల్నేమనలు సంఘము చాలచోని కరమైనదిగాన బ్రిటిషు కార్మిక పక్షమునా రాసంఘమును పూర్తిగా బహిష్కరించిరిగాన మనముగూడ నటులే చేయవలెను. బ్రిటిషుపార్లమెంటు వారు గూడ విప్లవోద్యమ నిర్మూల నార్థము కార్మినిర్వాహక వర్గమునకు చాల అధికారము నిచ్చియున్నారు. వంగరాష్ట్ర నిర్బంధవిధానము రాజకీయపక్షములపై ప్రయోగింపబడలేదని నాకు గట్టి నమ్మకముకలదు" అని బిసెంటుగారు నుడివరి.

పండిత కృష్ణకాంతమాలవ్యాగారు

"అలహాబాదు హైకోర్టు తీర్పు సరియైనదికాదు. కుట్రతో తానెట్టికోక్తమును పెట్టుకొననని ప్రతికూలములను డంగేగారు వ్రాసినటుల ప్రధానవ్యాఖ్యయూర్తియే అంగీకరించెనుగాని డంగేగారు వ్యాఖ్యబద్ధుడై యుండగోరెనుగాక అతని విషయమునగూడ క్రిందికోర్టుతీర్పు భాగవతదనని వ్యాఖ్యయూర్తి నుడివెను. ఇది వ్యాఖ్యమనియే బిసెంటుగారు తలంచెదరా? అలహాబాదు తీర్పు నొకకొప్ప ప్రమాణముగా తీసుకొనగూడదు" అని మాలవ్యాగారు నుడివరి.

శిరీష చంద్రగారు

"ఎవరిపైన నేనీ కుట్రనేరము మోపబడినచో పాశ్చాత్యులను వ్యాయాధిపతులు శిక్షింపకుండి నెన్నడును నడవలేదు. 1911. మొదలు నవంబరు 22 వరకు అసభ్యములనున్నదిగాని కొత్తదికాదు. గాంధీజీవ్యము ప్రారంభమైనప్పటినుండియు వంగరాష్ట్రమున అరాజక మంతరించిపోయినదని దొరతనము వారెగియుండియు నిర్బంధవిధానమును ప్రారంభించిరి." అని చంద్రగారు నుడివరి.

ఎ. ఎన్. సర్వే, ప్రాఫ్, దేవీ, కంజీగార్లు

వికమత్యావకాశములను ఉపసంఘమువారు మొదట కనిపెట్టవలెనని సర్వే, ప్రాఫ్, దేవీ, కంజీగార్లు నుడివరి.

వ. రామస్వామి మొదల్యారుగారు

"గాంధీగారిమాచనను నిలిపియించి వికమత్యావకాశములనుగమనించుటకు మరియొక ఉపసంఘమును ఏర్పరుపవలెను" అనుసవరణతీర్మానమును నేనుపపాదించుచున్నాను. "వికమత్యమును కలిగించుటకు సాధనములను కనిపెట్టుటకు మమ్ముల నిబటకు రావించిరి. ఇప్పుడొకపక్షమువారు వంగరాష్ట్రానిర్బంధములనుగురించి యీ తీర్మానము నుపపాదించిరి. దీనినెట్లు వై అమోదింపజేసి పిమ్ముట మామూటలు ముల్లెలు మానెత్తిని పెట్టెనుమ్ములను సాగనంపుటకు వారు చూచుచున్నటులున్నది. వంగరాష్ట్రానిర్బంధమునకు నేను ప్రతిహతుడనే. మా జట్టికు పక్షమువారును ప్రతిహతులేగాని దీనికంటె వికమత్యావకాశములను నిర్ణయించుట ముఖ్యతమును. అని మొదల్యారుగారు (జట్టి సుమార్టీ) నుడివరి.

ఈ పక్షమునకేరీన బి. మునిసామినాయుడుగారు దీనిననువదించిరి.

ఎం. కే. పటేలుగారుగూడ సవరణను బలపరచిరి.

నత్యమా రిగారు

నత్యమా రిగారు తేవగానే హర్షధ్వనులు చెలగెను. బిసెంటు మొదల్యారుగార్లు వాదములను మూర్తిగారు తీవ్రముగా ఖండించిరి.

"ప్రస్తుతపరిస్థితులను గూర్చి మొదల్యారుగారి అభిప్రాయములతో నేకీభవింపజాలని బ్రాహ్మణేతర నాయకులు జట్టికు పక్షమునకు చేరనివారు నరసింహారాజు, రామలింగారెడ్డిగార్లు మున్నగు వారు చెప్పి పురిలో చాల మంది కలరు. ఈ స్వల్ప విషయము నందే మన కేకాభిప్రాయము కుదరనిచో పెద్దవిషయములం దెట్లు కుదురగలదు? ఈనిర్బంధవిషయమున చాలమంది ఏకాభిప్రాయమైయున్నారు. గాన మనము మహాపూర్వకముగా వైకమత్యమును కోరుచున్నామునుటకు నిదర్శనముగా మొదట నీ తీర్మానము నామోదింపగోరెదను.

బిసెంటుగారు బ్రిటిషుపార్లమెంటుతో పోలికతెచ్చిరి. ఆపోలిక సరియైనదికాదు. అంగ్లదేశము స్వతంత్రదేశముగాన అచటి ఉద్యోగులు ప్రజలకు బాధ్యులై యున్నారు. అటు పార్లమెంటువారు ప్రతివర్సమును 'హృదుకార్పసు'చట్టము నామోదింపలెను. అట్లామోదించిననుగూడ ఉద్యోగులు తప్పించుకొనజాలరు. ఉద్యోగు లేవైన ఆక్రమములనుచేసినచో ఇండెమిటీచట్టమునుచేసి వారిని కాపాడవలసియుండును. గాన ఉద్యోగులను అదపులోనుంచుటకు ప్రజాప్రతినిధులకు అంగ్లదేశమున రెండువకాశములున్నవి. ఇండియాదేశములో నట్టినిర్వాటులేవు. డాక్టరు బిసెంటుగారినిగూడ ఇంటరునుచేసిరిగాదా దానికేమైన కారణముకలదా? ఆమెదర్శన అప్రమది గవర్నరుగా నుండిన పెట్లండు ప్రభువుకు చాలమర్గముగా తోడుటతప్ప మరేకారణములేదు. నిజముగా అరాజకత్వ కలదనియే కిసిం గుప్తభువు తలచినచో వెంటనే భారతకాసనసభనుజరిపి అవివరములను సభవారి కేటెలుపలేదు? లిటుగుప్తభువు అవలంబించిన యీ కతినకాసనసభటికి ఆధారముల నేమియును చూపలేదు. నిర్బంధకాసనములను రద్దుపరుచుటకు దొరతనమువారు కృతనిశ్చయమై యున్నారని నెలదినములక్రితమే సర్ అల్టెగ్లడసు మడ్డియను, సర్ బేసిలుబ్లా కెటుగార్లు వండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారి కెరిగించిరి. కాన కుట్రయేమియును లేదనుటయే నిశ్చయము. వంగరాష్ట్రమున దొరతనమువారు చేసినరీతిగా మరియేభారతీయుని అగౌరవపరుపకుండుటకును మిత్ర్యగౌరవమును కాపాడుకొనుటకును మహమ్మది పాదించిన తీర్మానము నామోదింపగోరెదను" అని నత్యమా రిగారు నుడివరి.

(దీర్ఘగంభీరహర్షధ్వనులు)

మహమ్మది తీర్మానమును సద్గారు రాజాసింగుగారు బలపరచిరి.

బెపినుచంద్రపాలుగారు

పాలుగారు తేవగానే కరతాళధ్వనులు చెలగెను. "ఉపసంఘమున అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులనుంచుదగుగాన ఎవరి అభిప్రాయమును లోపించదు గన ఎవరును సంశయింప నక్కరలేదు. మహమ్మదిగూడ ఉపసంఘమున నుండునుగాన అరాజక కుట్రలను తీవ్రముగా ఖండించుటలో ఎట్టి లోపమును జరుగదని నటరాజుగారు మున్నగు వారికే నే నెరిగించుచున్నాను. 17 వత్సరములక్రితము వంగరాష్ట్రమును అసహాయస్థితిలో వదిలివేసితిరి. మరల నిపుడుగూడ నటుల వదిలివేయకుదని వైఎస్.ఎస్.గా మిమ్ము కోరుచున్నాను" అని పాలుగారు నుడివరి. (దీర్ఘగంభీర హర్షము-వినుడు వినుడు కేకలు)

మహమ్మది ప్రత్యుత్తరము

"రామస్వామి మొదల్యారుగారు తలపెట్టినది విశేషంశముగాన స్వల్పాంశములకు ముందు సమాధానము చెప్పి పిమ్ముట స్వప్రక్షుసమ్యేనకు సంబంధించిన యంశమునకు శత్యమదు. మొదల్యారుగారు సవరణ తోకకు కల్గెను పెట్టుటంటిది. ఈ విషయముననే నున మేకీభవింపజాలనిచో అట్టి గొప్పజనుమున మన మేకీభవింపగలరుకుమనుట కేమి నమ్మకము కలదు? ఉపసంఘమువారు వంగరాష్ట్రానిర్బంధము నామోదింప చలచినచో ఆమోదింపవచ్చును నిరసింపదలచినచో నిరసింపవచ్చును. మన సహాయమును కోరిన దొరతనముపట్లను వంగరాష్ట్రావాసులపట్లను మనవిధినిమనము నెరవేర్చుట ధర్మము" అని మహమ్మది నుడివెను.

మొదల్యారుగారి సవరణ వీగిపోయినది

రామస్వామి మొదల్యారుగారి సవరణపై వోట్లు పుచ్చుకొనగా డాక్టరు బిసెంటు, తై. హా. శాస్త్రిగార్లు మరి 29 మందియు మొత్తము 81 మంది మాత్రమే అనుమతముగా ఓటు యిచ్చినందున సవరణ వీగిపోయినది.

ఉపసంఘసభ్యుల పేర్లు

"ఉపసంఘమునకు మహమ్మది అధ్యక్షుడుగా నుండవలెను. దేశబంధుదాసు, కామకు, చింతామణి, జిన్నా, జె.బి.

పెట్టింపు, బిసెంటు, రెవెన్యూ ప్రదర్శనలు, మోటిలాలు, రాను స్వామిమొదలగు, లాలా హరికృష్ణలూ, నరసింహరాజు, మునిశామినాయుడు, డాక్టరు అన్నారీ, అబ్దుల్లా అబ్దుల్లా, డాక్టరు మూంజీ, సర్ పురుషోత్తమదాసు థామసాను, కె. పటేలు, ఏ. ఎన్. శర్మగారు సభ్యులుగా నుండవలెను" అను తీర్మానమును పండిత మోటిలాలు గారు రుపపాదించిరి. తీర్మాన ముమోదంబుడెను.

బిసెంటు దానుగార్ల అసమ్మతి

"నే నిరసనకే నా అభిప్రాయమును తెలిపితిని. నేను ఉపసంఘమున నుండుటవలన లాభములేదు. అని బిసెంటుగారు నుడివీరి గాని దేవధారుగారును మహమ్మదాల్ గారును బ్రిటిషు లగా చివరకు అంగీకరించెను. దాసుగారుగూడ మొదట నిరా కరించెనుగాని మిత్రుల ప్రోత్సాహమున అనుమతించెను.

జిన్నాగారు

"ఈసభవారు విషయములను ఓట్లపలన పరిష్కరించిన లాభములేదు. ఓట్లు భిన్నాభిప్రాయములకు నిదర్శనములు. విచ్చిక్కుగా అంగీకారము కుదురవలెను" అని జిన్నాగారు నుడివీరి.

పండిత మోటిలాలు నెహ్రూగారు

"అభిప్రాయ భేదములను ప్రకటించుట మనపనిగాదు. అందరూను అంగీకరింపవలయును అను వెల్లడింపబడే వాస్తవని" అని మహాత్ముడు మొదటనే నుడివెను. శక్తియు ఓట్లపలన గాక ఆయాపక్షముల కొక ఓట్లుప్రకార మిచ్చి పక్షముల ఓట్లపలన విషయములను పరిష్కరింపదగునని" నెహ్రూగారు నుడివీరి

మహాత్ముడు పపాదీ చిన తీర్మాన ముమోదంబు డెను.

ఉపసంఘసభ

అమోదింపబడిన తీర్మానము

ఉపసంఘసభ మహాత్ముని బసలో జరిగినది. ఆసభకు ఎన్న కొన బడిన వారిలో కే. బి. పెట్టిట గారు మాత్రము సభకు చెల్లలేదు. బిసెంటుగారు కడవరకును ప్రతి కూలముగా నేయుండిరి. 8:30 గంటలనేపు సభ జరిగినది. దేశ బంధుదాసుగా రాసభలో, తమ అభిప్రాయమును సాకల్యముగా వివరించిరి.

తీర్మానము.

(1) "అరాజకవ్యవస్థలన స్వయంజ్య మొనర్చుచు రాదని యీ సభవారు రూఢిగా తెలుపుచున్నారు. అట్టిసంఘములు దేశ మునందెచటనైన నున్నచో వానిని నివృత్తి గాను తీవ్రముగా ను నిరసించుచున్నారు. 1924 అర్థి నెన్నును గవర్నరు జనరలుగా దు ప్రయోగించుట అక్రమము. అది కృత్రిమ ప్రయత్నములవలన ప్రత్యక్ష మగుదాడి గాన కాసనసంఘములవారి అనుమతిని బడ యకుండ నాకాసనమును ఆరలు జగపగూడదు. ఆ అధికారమును ప్రభుత్వోద్యోగిల వశము చేయుటవలన వాత దుర్బినియోగము చేయక చాల అవకాశములున్నవి. నిర్దోషులకును సక్రమరాజ శిష్ట సంఘములకును చాలసప్రయోజనము. వెనుక నిట్టికాసనముల ప్లేటుజరిపినపు డట్టిఫలితము కలిగినదని అనుభవమున తెలిసియే యున్నది గాన అన్నిర జతీయపక్షముల, అన్నితరగతుల భార తీయును యీ చర్యలను తీవ్రముగా నిరసించుచున్నారు.

(2) ఈ కఠినకాసనములను వెంటనే రద్దుపరచి అసభ మైసో అరెస్టుచేయబడినవారిపైని మామూలు చట్టములక్రింద శేసులనుచేసి విచారణ జరుపవలె నని యీ సభవారు కోరు చున్నారు.

(3) వాంటులేకుండా దేశీయులను అరెస్టుచేయటమును విచారణ లేకుండా కారణములు తెలుపకుండా వారిని చెరసాల లో నుండుటకును దొరతనమున కధికారము నివృత్తి 1918 మూడవరిగ్యుతేమనును వెంటనే రద్దుపరచవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

(4) ప్రజలకు న్యాయముగా చిరకాలము క్రిందటనే యియ్యవలసిన హక్కులను నిరాకరించుటవలననే యిట్టిరాజకీయ స్థితి ఏర్పడినది. కాన వెంటనే స్వరాజ్యము నొసంగుటయే శాంతిసాధనము ఉత్తమసాధనమని యీ సభవారు నిశ్చితార్థి ప్రాయశ్చియమున్నారు" అను తీర్మానమును స్వాధీ ఉపసంఘ ములో చాల తీవ్రముగా చర్చ జరిగిపిమ్మట యీ తీర్మానము ఉపసంఘసభలో నామోదంబుడెను.

నూలుపరతు

స్వరాజ్యశబ్ద నిర్వచనము

"నూలుపరతును వదలుకొందుననియు, స్వరా జ్య మనగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమును వదలని పరిపాలనమని యిప్పుడే నిర్ణయింతుననియు నేను మితవాదుల కెరిగించితినిని ఒక బొంబాయి ప్రతిప్రకటించిన హార్ నరీయెనదిగాదు. ఈమార్పులను మితవాదులు

కోరినచో వారు కాంగ్రెసులో చేరి తమవాదమును కాంగ్రెసువారు ఆమోదించునటులచేయుటకు ప్రయత్నింపవలెనని మాత్రమే నేను చింతామణిగారు మున్నగు మితవాదనాయకుల కెరిగించితిని" అని మహాత్ముడు మా ప్రతినిధి కెరిగించెను. (అ.ప్రె)

టాప్స్ బోర్డు

డి. యస్. కాకాగారి సాక్ష్యము

మెగ్నీషియమ్ క్లోరైడ్ నకు రక్షణముగోరుట

పునః, నవంబరు 21:—ఖరగోడా పయనీరు మెగ్నీషియమ్ క్లోరైడ్ తరఫున డి.యస్. లాల్ కాకా గారు నేడు టాప్స్ బోర్డువారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిరి. యాభిప్రాయముందు ఈ పరిశ్రమకు స్థాపించినవారిలో లాల్ కాకాగారు ముఖ్యులు జర్యకువేళనుండి తిరుమతియగుచున్న నీవస్తువుచాకగ న్య బదుచున్నదియు, యీదేశీయపరిశ్రమ పోటీకి నిలువలేకయు న్నదనియు, 200 పెరసెంటు రక్షణ మియ్యవలయుననియు లాల్ కాకాగారు చెప్పిరి. ఖరగోడాపద్దనున్న క్రిత్వాద్ద సాల్పురకు ఉత్పాదీశీకరిన బిమ్మలనందు మిగిలిన చేదుపదార్థ ములందుండి మెగ్నీషియమ్ క్లోరైడ్ తయారు చేయబడుచున్న దనియు, తమారుకావలసినవస్తువును 60 మైళ్ల దూరమందున్న అహమదాబాదు, బొంబాయినగరములు యీపరిశ్రమకు బహులభియు సాక్షి చెల్పును. 1916 సంవత్సరము నందు యీకంపెనీ స్థాపించబడినప్పటినుండి యిప్పటికి యిండియా ప్రభుత్వమునకు రూ 25,188 లు రావలసినయ్యుడెను. సరకు తయారుచేయుటకు అమితముగా ముడిపదార్థములుగలవు. హిందూదేశీయనకు కావలసినంతకంటె నాల్గుట్లనకు దయారుచే యుచున్ను. కైత్యరాకపోకలకును, వానెనులపట్లయు అనుకూల ముగగలను. 18 మైళ్లదూరమందుగల తిరాంగమునుండి వంటచెర కునచ్చుచున్నది. పనివాండుచాకగ లభించుచున్నార. విస్తారముగ సరకుతయారుచేయుటవలనను, యీపరిశ్రమకునుండి యి తరపదార్థములను (bye-products) దీ నుటచేతను మెగ్నీషియమ్ క్లోరైడ్ చాకగనవచ్చుచున్నది సాక్షి అభిప్రాయపడుచున్నాడు. పోటాసియంక్లోరైడ్, బియోడైడ్లు దయారుచేయున వస్తువు మెగ్నీషియమ్ క్లోరైడ్ కైప్రొడక్టుగా దీయబడుచుండుట చే జర్యనీవారు యిదిచాకగనముట్టుట పిలుగలుగుచున్నది. ధరలు పెరిగినప్పుడు జర్యనీదేశీయపరిశ్రమలకు సంపాదించిరి. తప్పుకుండ ధరస్వల్పకాలములో పడిపోవును. అప్పుడు వారుగూడ యీపరిశ్రమను రక్షించెదరు. ఈపరిశ్రమస్థాపకులు వెచ్చించిన సామ్యకంటె కంసముడురెట్లు సామ్యదీసిరిని సాక్షి చెల్పును. పన్ను చెల్లించువానికి నష్టమువచ్చునట్లు ఈపరిశ్రమకు రక్షణనీయవచ్చునా యనియు అత్యనవరముగాని పరిశ్రమకు రక్షణమొసగుటచే గుర్భరమగుచున్న భాదఅధికము గాదాయని యు, స్వల్పధనవ్యయముచే పరిశ్రమ లాభదాయకము చేయు. ధాటదాయనియు ప్రశ్నింపబడినప్పుడు సాక్షియేమియు సమాధాన మియ్యలేను. (అ.ప్రె)

మరణము

అలహాబాదు నవంబరు 2 :—రైల్వేకాఖయందు వేగము యింటుకంటే దైరక్తంగా బనిచూచుచున్న హెచ్. యస్. జి. గిల్ మోరుగారు నిన్నరాత్రి చనిపోయిరి. (అ.ప్రె)

హెడ్డాజురకు మహమ్మదీయుల పాతీషిధ్యము

ఇండియాదొరతనమువారి తంతి

మాలానా హేకతాల్ గారి సూచన

బొంబాయి, నవంబరు 21:—హెడ్డాజురి నెడ్డునకును మహమ్మదీయులు ప్రతినిధులు బంపుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని శలవీయవలసినదని శరభాస్తుచేసిరి. ప్రతినిధులు వారివారి స్థానిక ప్రభుత్వములకు శలవుకొరకు దరఖాస్తుచేయవలసినదని దలియజేయుచు మాలానా హేకతాల్ గారికి యిండియా ప్రభుత్వ మువారు తంతినిచ్చిరి. అఖిల మహమ్మదీయ ప్రతినిధుల సభ మె కాన్సగరమున సమావేశ మగుటకు యేర్పాటు చేయవలసినదని గోరుచు నెడ్డునుర్దునుగారికి మాలానా తంతినిచ్చెను. (అ.ప్రె)

చైకము నందు అప్రమిడిత్యవము

కొచ్చి, నవంబరు 21:—అప్రమిడిన ఉత్సవము నిన్న చైకమునందు ముగిసెను. వాయగు మూలంబును సత్యాగ్రహము విక్రేటింపు చేయుట మానలేదు చాలమారము నుండి 50,000 లకంటె అధికముగా అగ్రహతి హిందు యాత్రికులు వచ్చిరి. సత్యాగ్రహాత్రేయమును యాత్రికులు సంధించి వాకి దోచివడి సత్యాగ్రహానికి ధర్మము చేసిరి. సముద్రతీరపు టొడ్డున సమావేశమునకు వచ్చిరి. నిన్నువాత్సర్ధరము అసమ్మత వశ్యకనివారణ మావశ్యకతకు గురింది శంకరనాట్యుదీపా పాదు స్వామిసత్యవ్రతనే గార్లు ఉపన్యసిందిరి. ఉత్తరహదా రిగుండా ఉదయపుననుండి చైకమునకు దేవుని వీసికొని పోవుయంద కొంత ఆలజడ పెట్టెనుగాని పోలీసు కమిషనరు యొక్క చాకచక్యమువలన విపత్తు యేమియు సంభవించుకుండ దాటెను. చక్కగ శలంకరింపబడిన నాల్గు యేనుగులు మొదల గు ఆ రా ష ట ము తో ఉ త న్న వ ము బ య లు దేరె ను. వం ద ల కొ ల ది స వ ర్ణ హిం దు లు ఉత్సవముయొక్క అగ్రభాగమందుండి ఉత్సవము పోవు వరకును సత్యాగ్రహాలను విక్రేట్టుస్థానమందుండి వెతరవలసిన దని తెల్పిరి. ఇదివఱకు తామలబించినవీరి కీమాగ్గు ద్రొక్కట అసంబద్ధముగ నుండునుగాన సత్యాగ్రహాలగు హిందువులు తమ స్థానములనుండి కదలలేదు. ఇది యెట్లు పరిణమించునో యని చూడు కధికసంఖ్యాకులర ప్రేక్షకులు మూగిరి. చూడ వచ్చిన జనులు పోవుటకు ఆటంకముగా గట్టించిన కట్టలు పోలీసువారు దీసివేసిరి. రోడ్డునకు కడివైపున తమ మామూలు స్థాన ములందు సత్యాగ్రహాలు నిలచియుండిరి. సత్యాగ్రహ మొనర్చినవారిలో నొక తీవను, నొక పులియగలరు పోలీసు కమిషనరు పిట్ట, జిల్లాపోలీసు నూపరిం పెండెంటు గారగు గోరుతి నానగంపిళ్లెగార్లు పోలీసు సిబ్బందితో సిద్ధముగ నుండిరి. అర ఫర్లాంగు ఉత్సవముగానే ప్రతిపక్షులు తేకలు వేయసాగిరి, సత్యాగ్రహాలలో పులయ ఉన్నందున ఉత్సవము విక్రేట్టు ప్రక్కనుండి పోగూడదనియు పోయినచో వైలపకునియు చెప్పిరి. బ్రాహ్మణులునాయుడు సుమారు 25 మంది ఉత్సవము ముందునకు బోకుండ భూమిమీద బోర్లబడిరి. దేనస్వము కమిషనరుగారి ఉత్తరువులేకుండ అసిస్టెంటుకమిషనరుగారు ఉత్సవము ముందునకు బోసియరైరి. కాని అట్లుచేయుటచే కష్టములు తలపించునని పోలీసుకమిషనరుగారు చెల్పుటచే నూరకుండిరి. బోర్లపరుండి ఉత్సవము జరుగకుండ చేయువారలనందరిని యాద్యులసినదని ఉత్తరువుచేయబడెను. వెంటనే పిరు కాళ్లకు బుద్ధిచెప్పిరి. అంటతానివా రుండగానే ఉత్సవము నాదాతనిబోయెను. పిమ్మట దేవళమునందు ప్రాయశ్చిత్తము చేయబడెను.

ఇట్టిఉత్సవమే మునుపాడు దక్షిణమున గల రోడ్డుగుండ పోయెను. కాని సత్యాగ్రహము లేనిపయమునందు జరుగు నట్లు కాక్రమము యేర్పాటుకావడెను.

బై అమ్మన్ గారి మరణమునకు త్రమసచారమునుచెలియ జేయుచు ఆశ్రమములోనివారు ఆమెనూత్మకాంతికొరకు ప్రార్థనలు సల్పిరి.

వింప్రకటన:

1924 సం॥ నవంబరు నెల 24 వ తారీకు, సామవారము మధ్యాహ్నము రెండు గంటలకు, కొత్తవాలచావడి సమీపమున ఆదియకన్ నాయకన్ వీధి 125 వ నంబరుగల అప్పాకంపని గృహము నందు మెద్దమీద సుమారు 100 కారటులు తూని కగల సీమకములములు చిన్న చిన్న లాటులుగా కుదు వపెట్టినవారికి గాను (at the risk of mortgagors) బహిరంగముగా యేలము వేయజడును. గాలిలందు కంపెనీ, గవర్నమెంటు ఏలదారులు, స్కాటిష్ ప్రెస్సు ఏజ్ డింగ్సు, బ్రాడువే, మదరాసు. తెలిపోను 117: తెల్లగ్రాము. "గాలి" మదరాసు: బాస్టూక్సు 1240.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1924-5 సం॥ నవంబరు నెల 22-వ తేది

శనివారము

హిందూ దేశము : నల్లమందు

మత్తుపదార్థముల వ్యాపారము కొనసాగ నలయునని భారతీయులు లెంచుచున్నది. మధు పాననిషేధమునకు ప్రభుత్వమువారు నేడు పూను కొనుచో తప్పక నడివిజయముగాంచును. ఇది విద్యుత్తు నాశ విడువక బావుటచే ఇట్టి సంస్కరణము సఫలము గాక న్నది. ప్రజల సీపయయై నిండించుట భావ్యముగా నేరదు. కృషి జరుగుచోటుల నెల్ల అనుకూలభూతియు గలుగుచునే యున్నది. తమ దుర్భాగమును వడలుకొనుటకు ప్రజలు సంసిద్ధతజూపిరి. త్రాగుట కనేకసౌకర్యముల గల్పించుటచేతనే ప్రజాసామాన్యము నందిదుర్భాసము వృద్ధి యయినది. పాశ్చాత్యసహవాసము లేనపుడు ప్రజలు మతిబద్ధులై సదాచారములను విడువకుండెడివారు. మతిపు కట్టుబాట్లు వదిలిపోవుకొలదియు ఇతరమగు ఆర్జుణము లధికమగుకొలదియు పరిస్థితులు చెడిపోయెను. హిందూమతముగాని మహమ్మదీయమతము గాని త్రాగుడు నేమాత్రము ప్రోత్సహింపరాదేదు. నేడు స్వరాజ్యము అమలులో నుండి ప్రజల్లు నఫలమగుట కవకాశ మున్నచో అమెరికాయందు కన్న హిందూ దేశమునందు త్రాగుడును రూపుమాపుట సులభసాధ్య మగును. ఇటులనే ఇతర మత్తుపదార్థముల వాడుకనుగూడ తొలగించుటకు వీలగును. కాని ప్రస్తుతాధికార వర్గమున కీవిషయమై తగినంత త్యాగముగాని వట్టుదలగాని, విశ్వాసముగాని గనుపించదు. కేవల సర్వవ్యవస్థాపనలవలన నిసుమంతయు ప్రయోజనముండదు.

హిందూ దేశమునందు నల్ల మందుతయారుజేసి, చీనా మున్నగు దేశములకు ప్రభుత్వమువారు పంపుచుండిరి. చీనా నల్ల మందు దినుట కలవాటుపడెను. అట్టి దుర్భాగము పెచ్చుపెరిగి, తుట్టుతుడకు జాతీయజీవితము అత్యంతక్షీణగతి గాంచెను. చీనా ప్రజల బుద్ధిమాంద్య మతీతయిచ్చెను. వివేకము అంతరించు చుండెను. ఇట్టిస్థితిలో చీనానాయకు లొక్కమారు మేల్కొని నిమదేశమునుండి ఇట్టిదుర్భాగమును వారద్రోలుటకు నిశ్చయించిరి. నల్ల మందుపెట్టెలను కగ్నిహోమాత్రిని పాల్గొని పొడింగిరి. మరల చీనాలో పునర్నిర్మాణము ప్రారంభమయ్యెను. ఇందువలన హిందూ దేశము వివిధముల కొల్పోయినను, ఎవరను దుఃఖంపరు. వీలనన, మానవకోటి దుర్భాగ తొలగిపోవుచుండ, చూచి సంతసింపనివా రెవరుండరు? సోదరమాన ప్రియుల పశువులుగా గావించి సంపాదించెడిధనము విసముచి నమానమగును. అట్టిరాబడితో జీవించుటకన్న ముష్టియెత్తుట మేలు. ధనాధిక్యముకన్న నైతికాధిక్యము మేలని, హిందూ దేశము మొదటి నుండియు గ్రహించినది. ఆధ్యాత్మికసంపదముందర

భౌతికసంపద కొరగాని దని, భారతీయసాంప్రదాయము లెప్పుడును తేటచుచుచునే యుండెను. అందుచే ఒకరిని దుఃఖపెట్టి తాను బాగుపడుటకు హిందూదేశము నమ్ముతినడు.

ఇంకను ఏమూలనుండియో చీనాకు నల్ల మందు చేరుచున్నదనియు, అటుల తాకుండ ఇతర ప్రభుత్వములు తోడ్పడవలయు ననియు, చీనాప్రతినిధియగు సీజేగారు జనీవాలో జరుగుచున్న నల్ల మందునభలో వేడుకొనిరి. వీరు గనుపించిన దృఢ విశ్వాసము ఎల్లజాతులప్రతినిధుల శాశ్వర్యము గలుగజేసెను. చీనావారికోర్కెకు, హిందూ దేశము సంపూర్ణమోదము జూపు ననుటకు సందియము లేదు. రివిన్యూవ్యవస్థను హైందవప్రజలు పాటింపజారు. గాంధీమహాత్ముడు జి నీ వా స భ కు పంపిన సందేశము నందు “మందుల కొరకుదప్ప నల్లమందు వ్యాపారమును రూపు మాపవలెనని ఆఖలభారత వర్షము గోరుచున్న” తని గలదు. గాంధీమహాత్ముడు భారతీయుల మనో భిక్షామలను సువ్యక్తపరచె ననుటకు సందియము లేదు. కాని, బ్రిటిషుప్రతినిధి ఏమనిచెప్పెను? సంపూర్ణనిషేధము సాధ్యపడదనియు, నల్లమందు పంటను కొంతవరకు తగ్గింపవచ్చుననియు సూచించెను. సంపూర్ణనిషేధ మేల యసంభవమో చెలి యందు ప్రభుత్వమువారు తలపెట్టినచో, ఇక్కార్యము నెరవేరకమానదు. హిందూ దేశము నేడు స్వపరిపాలన మనుభవించుచో, గాంధీమహాత్ముడు పంపిన సందేశమునే సూచించియుండెడిది. హైందవ ప్రతినిధి తన యభిప్రాయమును స్పష్టముగ చెలిపి యుండును.

కాని హిందూ దేశ మింకను అట్టిసోము నోచి కొనలేదు. ప్రపంచ పునరుద్ధరణకు తోడ్పడుటకు దగిన శక్తి నింకను సంపాదించలేదు. అందుచే అంతర్జాతీయసభలో హిందూ దేశమునకు గలసానము నామమాత్ర మయినది. ప్రభుత్వాభిప్రాయములు దప్ప ప్రజాభిప్రాయములు వెలువడకున్నవి. నానా రాష్ట్రసంఘమునందేమి సామ్రాజ్యసమావేశము నందేమి ఇతర పెద్దసభలలో నేమి హైందవ ప్రభుత్వప్రతినిధి బ్రిటిషు వోటును బలపరచుటకు మాత్రమే పనిపెచ్చుచున్నాడు. అట్టి ప్రతినిధి తెల్లవాడయినను భారతీయుడయినను ఫలిత మొక్కటే యగుచున్నది. ఇంట స్వాతంత్ర్యము ననుభవించుచున్నగాని భారతీయుడు వెలుపలస్వతంత్రముగ ప్రవర్తించుటకు వీలుండదు. హిందూ దేశమునకుముందు స్వపరిపాలన మిచ్చుటకు మారుగ బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు వెలుపల ప్రాతినిధ్య మొనగిరి. ఇయ్యది హిందూ దేశగౌరవమునకుగాని సామ్రాజ్యగౌరవమునకుగాని తోడ్పడ కున్నది. నల్లమందునభలోనే యిట్టిప్రశ్న బయలుదేరెను. నల్లమందు నిషేధపు సంఘమునకు ప్రతినిధిగ విచ్చేసిన డ్యూకుగారు నిజమునుబయలుపెట్టిరి. ఇండియా ప్రభుత్వ ప్రతినిధి హిందూ దేశ ప్రజలకు ప్రాతినిధ్యము వహించుట లేదనియు, రెండు లక్షల మంది భారతీయులకు బై గ నల్లమందునిషేధము నామోదించుచు పంపిన విజ్ఞానము తమకు జేరెననియు, డ్యూకుగారు స్పష్ట కుముగ నివేదించిరి. డ్యూకుగారి ప్రతిపాదనమున

కాంబెలుగా రాజ్జేపించిరి. కాని అధ్యక్షులు వీరి యాజ్ఞాను సరకుజేయలేదు. ఇండియా ప్రభుత్వాభిప్రాయమును ప్రజాభిప్రాయమును ఒక్కటే యని తలంప వీలులేదని, ప్రపంచమునకు దెలుపుటకు నల్లమందుసమావేశ మవకాశ మిచ్చినది. ఇకనయినను, భారతీయాభిప్రాయమును గ్రహింపవలయుననిన, గాంధీ మున్నగునాయకుల ద్వారా గ్రహించుట అంతర్జాతీయసమావేశములకు లాభకరము. భారతవర్షమునకు స్వపరిపాలనము సిద్ధింప సంతవరకు, ప్రభుత్వమువారు ప్రజాభిప్రాయమును ప్రతిఫలింప జేయజాలరు.

బొంబాయి సమావేశ తీర్మానము

బొంబాయి సమావేశమువారు మున్ముందు బెంగాలు నిర్బంధవిధానములపట్ల అసమ్మతిజూప నిశ్చయించుట సంభావ్యముగనున్నది. ఈవిషయమున సామాన్యముగ భేదాభిప్రాయ ముండజాలదు. ఇందునుగూర్చి అన్ని పక్షములవారును ఐక్య భావము జూపిన, జాతీయసంయోగము నకు మార్గముగూడుదురు ఇట్టి తీర్మానము గావించుటకు, అన్నిపక్షములప్రతినిధులును గల ఉపసంఘ మొకటి ఏర్పరుపబడెను. గాంధీమహాత్ముడు తనయొక్కనిపై ఇట్టిభారమును మోపుకొనలేదు. మహాత్ముని ప్రతిపాదనకు సయితము ప్రతికూలభావము జూపినవారు గలరు. బసెంటుగా రింకను తమ పూర్వదృక్పథమును విడనాడకుండుట శోచనీయము. బెంగాలు ఆర్డి నెన్సును బిసెంటుగారు సమర్థించిరి. ఈమె వాదము నహేతుకముగ ఖండింపబడినను, ఉపసంఘమునందు సయితము తుదవర కీమె పోరాడు చుండెనని తెలియుచున్నది. ఉపసంఘతీర్మానము ప్రజాభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలుపుచున్నది. దౌర్జన్యపద్ధతుల నెకవంక తీర్మానము నిరసించుచు, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించు చట్టమును ప్రయోగించినందులకు, ప్రభుత్వచర్యను వేరొకవంక ఖండించుచున్నది. ప్రస్తుత రాజకీయస్థితికి, స్వాతంత్ర్య నిరోధమే కారణమనియు, స్వరాజ్యస్థాపనయే తగిన ప్రతిక్రియయనియు, తీర్మానముస్థిరపరచెను. హిందూ దేశమేకగ్రీవముగ ఖండించెడి నిర్బంధపద్ధతులను ప్రభుత్వమువారి కనయినను ఉపసంహరించుకొననిచో, దానిబాధ్యతను ప్రభుత్వమువారే వహింపవలసి వచ్చును. దేశమంతయు దృఢసంకల్పము జూపుటకును, ఏకాశయబద్ధమై మెలగుటకును అపూర్వావకాశము గలిగినది. మహాత్ముని సారథ్యముక్రింద, స్వరాజ్యరథము అచిరకాలములో గమ్యస్థానము చేరుగాక!

యుద్ధవిజయము - అంతర్జాతీయపు ఒడంబడిక
యుద్ధనివారణమునకు, ఆయుధ బలమును తగ్గించుట ముఖ్యమని నానారాష్ట్రసంఘమువారింగీకరించి, అందుకొరకై చాలదూరము చర్చించి ఒడంబడిక నొకదానిని తయారుజేసిరి. కాని గత సమావేశమునందు తుదకొక వివాదము చెలరేగెను. వివిధదేశముల అంతరంగిక విషయములలో, నానారాష్ట్రసంఘమువారు జోక్యము కలగజేసికొన గూడదని, ఇంగ్లండును అధినివేశరాజ్యములును పట్టుపట్టెను. అవ

చెన్నపురి శాసనసభ-వ్యక్తులు

పక్షములు

సర్. కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయుడుగారి అభిప్రాయములు

ఇంగ్లీషునుబట్టి - ప్రతికూలపక్షము

"చెన్నపురి శాసనసభ" అనువిషయమును గురించి, సర్.

జె. వి. రెడ్డివార్యుడుగారు నిన్న సాయంత్రము గోఖలేభవనము నందుపర్యవించి శాసనసభలోగల కొందరువ్యక్తుల గురించియు రాజకీయపక్షముల గురించియు ప్రసంగించిరి. రెడ్డిగారు మొదట, భారతదేశమునందును చెన్నరాష్ట్రమునందును సంస్కరణ లేరీతిగా క్రమముగ నభివృద్ధి నొందెనో చారిత్రకవిషయములను ప్రముఖవివరించి ప్రస్తుతశాసనసభను వెనుకటిశాసనసభలతో పోల్చిచూచియెడల గలవాక్కులను వివరించుచు, మదరాసు శాసనసభ నందు కూర్మములకు గావించిన యోగ్యతలుందు చూత్రము పార్లమెంటును బోలీయన్లుదనియు, దానిని పర్యవేక్షించు పార్లమెంటుగ జేయుపని ప్రస్తుతరచువారియందు గలదనియు నుడిచిరి. సభాభవనమునందు ప్రతిష్ఠించుగణము లేదు. బిల్లుగా శీకలుజేయు నలవాటు గల సభ్యులు చెప్పనది గూడ గాలిలీయందు కూర్మనియున్నవానికి వినిపింపదు.

శాసనసభలో నెటకులు

శాసనసభలో ప్రవేశింపగనే మొట్టమొదట దృష్టిపాక న్నించు వ్యక్తి, అధ్యక్షుడు. మొదటిశాసనసభయందు దొకగొప్ప వ్యక్తి అసానము నలంకరించుచుండెను. సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారు తన వ్యక్తిత్వముచే సభసంతోషముజేసికొనెను. అధ్యక్షస్థానమునకు పూర్వ మాత్రం దధిపతీవనియన్న గొప్ప హోదాలును, ఆతనిదీక్షక్రియ ఆతనికి చాలతోడ్పడుచుండెను. ఎటుల ఆజ్ఞాపించవలెనో, ఎటుల ఆజ్ఞలకు విధేయతను సంపాదించు కొనవలెనో, అతనికి బాగుగదెలియును నిష్పక్షపాతము, నిరంతరముయరుకుగా జాగ్రత్తగా జేయకండలతో జూచుచుండుట, అధ్యక్షుని కుండవలసిన ముఖ్యగణములు ఎప్పుడో ప్రవర్తనలతో ఎప్పుడో జేవరేమి మాటాడుచుందురో జాగ్రత్తగవినుచుండవలెను. అట్లున్న సేగాని క్రవభగవత్ప్రశ్నలకు తీర్పు చెప్పుట సాధ్యము కాదు. ఎప్పుడో సభ్యునిని ప్రశ్నము గ ప్రసంగింపవలెనని హెచ్చరింపవలెనోదెలియును. సర్. పి. రాజగోపాలాచారిగారియందు దీనిగణములు సంపూర్ణముగనున్నవని చెప్పవచ్చును. ఆతనితరువాత అధ్యక్షులవదలికి వచ్చిన డి. బి. ఎల్. డి. స్వామికణ్ణుపిళ్ళెగారియందు ఈగణములు వెనుకటి వారియందంత లేవు. కాని ఒక విషయమున మాత్రము వెనుకటి అధ్యక్షునికంటె మిన్నయని స్పష్టమవును. కేరళవిషయములందు స్వామికణ్ణుపిళ్ళెగారికి పాండిత్యముపారము. ప్రస్తుతమునరాష్ట్రమున నింతకంటె పాండిత్యములేదు. అధ్యక్షుని సంపాదించుజాలము. నిష్పక్షపాతబుద్ధి యందును సభను నడపుటయందును ప్రస్తుత అధ్యక్షుడు సంతృప్తికరముగనే నిర్వహించుచున్నాడు.

సభానాయకుడు

రెండవ వ్యక్తి సభానాయకుడగు సర్. హబీబుల్లా సాహెబుగారు మనరాష్ట్రమున భారతీయు డాస్థానము నలంకరించుట కీరదే ప్రథముడు. అతడాస్థానమునకు బాగుగ తెలియుండెను. మంచిచాపకీతి, శోరణిగలవాడు. శాసనసభయందాతడు ప్రభుత్వము ఆతనియందు మూర్ఛిభవించినట్లుండెను. శాసనసభలో మాటలాడునపు డెల్ల పైకప్పుచే వునకే జూచుచుండును గాని సభ్యులవైపు ఇంచుకేనియు జూడదు. అందుచే నట్లుంటిని. సామాన్యముగా అధికారులందున్నవారికి శత్రువులసంఖ్య అధికముగ నుండును. కాని హబీబుల్లాగారింకకాలమునుండి అధికారమునందున్న శాసనసభయందు గాని వెలుపలగాని ఆతని కొక్క శత్రువైననులేదు. వీరొకప్పుడు ముందు ముందు, ఏరాష్ట్రీయపరిపాలనకొ అధ్యక్షుడవని నలంకరింతురనుట యందాశ్చర్యములేదు.

రా. బి. సి. వి ఎస్ సరసింహరాజుగారు

ఇక ప్రతికూలపక్ష నాయకుని వద్దకు వత్తము. ఆరడుగుల రెండు అంగుళముల పొడుగుగలిగి, ఎనుగవంటి ప్థాలాకారిముగల అవిగ్రహము చూపరుతయం డెల్ల మిక్కిలి గౌరవభావమును పురికొల్పుచుండును. అగంభీరాకారిమునుండి దయయు మంచితనమును వెల్లివిరియుచుండును ఆతనిపక్షమువారిలో కలిసి తిరుగుచున్న యెడల ఆతని పక్షమునందు ప్రతివారిచేతను

మిక్కిలి గౌరవింపబడుచుండెననువిషయము మొట్టమొదట గోచరించును. అల్పవిషయములం గూడ, ప్రతిపక్షములోను విభేదములు కలహములే గాన్పించుచున్న ఈకాలమున, తనపక్షము నందు ప్రతివారిచేతను మిక్కిలి గౌరవభావముతో పరిగణింపబడుట సామాన్యవిషయముగాదు. వారధికారమునకు వచ్చినపుడు, త్వరలోనే రావచ్చును. అపక్షమం డెట్టిగుణము లుండునో నే జెప్పజాలను. సరసింహరాజుగారు తన యనుచరులయొక్కయే గాక, సాధారణముగా ప్రభుత్వసభ్యుల యొక్కయు, మంత్రివర్గ పక్షముయొక్కయు, గౌరవమును గూడ బడయుచుండును. శాసనసభయందు వచ్చు ప్రతివిషయమునందును ఆతడపారమును పరిశ్రమయొనర్చును. ఇంగ్లీషును బిల్లు చర్చయందు దాతడు దెచ్చినసవరణలసంఖ్యయే ఇంచుకు నిదగ్ధము. శాసనసభయందు దీనిల్లు సందర్భమున మొదటిసారి, చర్చింపబడిన రేక 6 వందల సవరణలలో ప్రతివిషయమును ఆతడతిక్రమతతో గమనించుచుండెను. అంతటిపరిశ్రమ మరి ఇతరులెవ్వరును నొనర్చియుండదు.

సత్యమూర్తిగారు

పీఠ శాసనసభలో భూపాలులకు శేంద్రస్థానము. సత్యమూర్తిగారికి ఒకవిషయముస్వల్పమునదిలేదు. ఒకటిగూడ అధికమునదియునులేదు. గవర్నరుగారి, అంగరక్షకుల విషయము నుండి, ఏదో మారుమూలపట్టణములోని పాకివాళ్లకు సంబంధించిన విషయమవరకును ఆతడో కేఫోరణిలో వాదించుచుండును. ఆతని కొక్కనికిమాత్రమే సాధ్యమగునంత తీవ్రముగ పట్టుదలతో ప్రతివిషయమునవాదించును. సభలో ఇతరసభ్యులు లేకపోయినా వారొక్కరున్న చాలును అందుచే నాతడుచెప్పు విషయములప్రాముఖ్యము ఎంతమాత్రమును కొనడబడదు. శాసనసభయందు జరుగుపనిని జూడవలెననినో మీరు ప్రశ్నిస్తే తరముల సమయమున జూడవలెను. గత శాసనసభ రి నెత్తరములు నుగూడ శాసనసభ అంతయరుకుగాలేదు. సత్యమూర్తిగారి కొక్కరే, ప్రశ్నలసమయమున సభసంతోషముచుకుగానుండునట్లు జేసి అందు జేనకళను ప్రవేశపెట్టుచుండును. ప్రశ్నలసమయమున ప్రభుత్వసభ్యుల నెవ్వరినియో మేమరచియండ నియ్యడ. ప్రతిద్రక్షును అత్యద్భుతముగనే కితో నవగాహన మొనర్చుకొని ఇంకను ప్రభుత్వసభ్యులనుండి ప్రత్యుత్తరము పూర్తిగా రాక పూర్వమేగూడ సస్టి మెంటరీప్రశ్నల వర్షించుచుండును.

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు

మూలమూర్తులనకు పరిపాలనాసామగ్ధ్యముండవని ఒక అభిప్రాయముగలదు. కాని సి. ఆర్. రెడ్డిగారిని మాత్రమండు మినహాయింపవలెను. శాసనసభయందు రామలింగారెడ్డిగారితో సరిసమానమగువిజ్ఞానము గలవారులేరు. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముసందర్భమున ఆతడుప్రత్యుత్తరమొసగుచు గావించిన యుపన్యాసము శాసనసభాచరిత్రయందెల్ల అగ్రగణ్యమైనది. వారిప్రతిభను జూడవలెననిన పదరచనయందు జూడవలెను. కాని దూర్భుప్తవశమున వారిపదరచనాశక్తి యొక్కొకప్పుడు నష్టము గలిగించుచుండును. విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానముసందర్భమున నియోజితసభ్యులను "గవర్నరుగారి చెప్పింపబడిన వారు" అనివర్ణించిరి. ఈపదములు, నియోజితసభ్యులకు వారి సిద్ధినిగురించి జ్ఞాపకమొనర్చెను. తమ్యును సృష్టించినవారియెడల భక్తితోనుండవలెనని యెంచి వారందరు విశ్వాసరాహిత్య తీర్మానమునకు ప్రతికూలముగ సమ్యుక్తుల నొసగిరి. అందుచే విశ్వాసరాహిత్య తీర్మాన మెడిపోవలసివచ్చెను.

వాక్యీకపద్యములు

మదరాసు శాసనసభయందు మొదటిగొప్ప పక్షము బ్రాహ్మణేతరపక్షము రెండువత్సరములవరకు చాల వికృతతతో పనిజేసెను. ఐకమత్యమే బలమను వాక్య మప్పుడు ఆతరణలో బాగుగ గాన్పించెను. కాని అసతీకాలముతోనే అవికృత భగ్నమయ్యెను. అందులకు కారణములను నేను వెల్లెచుచుండలేదు. అపక్షమును మొదటస్థాపించిన కిలి శె. డా. టి. ఎం. నాయురుగారు ప్రకటించిన-అన్ని సంఘములును మనుష్యులందరును సరిసమానులు, అందరికిని సరిసమానావకాశము లుండవలెను. అను సిద్ధాంతములనుసరించి నడచుకొనియుండెనయెడల ఆట్టిపక్షమే కుక్కునకాలము. జీవించియుండుట కర్తవ్యమైనది. కాని వ్యక్తిభిమానములనుబట్టి, స్వార్థపరత్వ మధికమైనప్పటికిపక్షముతప్పక నాశమునందును. శాసనసభయందొప్పుడును నామమాత్రపుబ్రాహ్మణేతరపక్షము బ్రాహ్మణేతరులందరు ఆ పక్షమునకు వెలుపలనేయుండిరి. - స్వరాజ్యపక్షము, మహమ్మదీయపక్షము, సంయుక్త జాతీయవాదపక్షము, డెమోక్రాటుపక్షము అని వేర్వేరుపక్షములు గలవు. ఇంకను అసామకముగ, మంత్రివర్గ పక్షమని కొందరుగలరు. ప్రతిపక్షమునకు ఒక్కొక్కనిర్దితమగు నుద్దేశముండవలెను. శాసనసభయందు రెండుపక్షములు మాత్రమే యుండవలెనని నాయభిప్రాయము. (1) మంత్రివర్గ

పక్షము, (2) ప్రతికూలపక్షము ఎక్కువపక్షము లుండుటచే ఆదర్శసాధనకే తగ్గిపోవును.

మంత్రివర్గపక్షము

సామాన్యముగా నీపక్షము లూకనర్జిత సిద్ధాంతముల ననుసరించిగాక అనుమతులనుబట్టి వ రించుచుండుట శోచనీయుము. తూర్పుకుడిపొట్టుబ్రట్టునందు భారతీయులకు ప్రాతినిధ్యమొసగుటకుగాను, నాదాతుగా రొకబిల్లును ఇటీవల శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టిరి.

పోర్టుట్రట్టుబిల్లు రెండువత్సరములకు మొదటి శాసనసభ వారిచే స్వానుజ్ఞేయబడినపుడు బ్రహ్మవారికి ప్రాతినిధ్య మొసగబడెనుకాని, అప్పుడు ఆట్రట్టునకు ప్రతినిధుల నెన్నుకొనుటకు అధికార మొసగబడిన వాణిజ్యసంఘమునందు యూర పియనులును, చాల స్వల్పముగ భారతీయుల మాత్రమే గలరు. ఆలోచనము సవరించి భారతవాణిజ్యసంఘమునకుగూడ ప్రాతినిధ్యమొసగుట కీబిల్లు యొద్దేగించుచుండెను. ఈబిల్లును బలపరుచుటకు మంత్రివర్గమువారు మొదట నిశ్చయించుకొని, అందులకుగాను వోటింగుసమయమున హాజరుండవలెనని తమ పక్షము వానికి తెలిపిరి. వోటింగు ఇక 5 నిమిషములకు జరుగు ననగా, బిల్లుకు ప్రతికూలముగ సమ్యుక్తుల నొసగవలసినవని సభ్యులకు కబురందజేయబడెను. రామనాధరాజుగారు బిల్లున కనుమలముగ వోటుజేయుటకు మొదట గొరబడిరి. వోటింగు సమయమున నెట్లు నిరంకుశముగ కమరుంపుట కొరవజాలక ప్రతికూలముగ వోటునిచ్చుటకు నిరాకరించి తటస్థులుగ నుండిరి. వోటింగునందు రెండుపక్షములను సరిసమానముగా వచ్చుటచే అధ్యక్షుడు తనవోటును బిల్లు కనుమలముగ నొసగి రక్షించెను. ప్రజలత ఎన్నికల అధికారము నొసగుటయందు మంత్రివర్గమువా డెట్టివైఖరితో నున్నారో ఇందు గాన్పించును. ఈవోటింగునందు మంత్రివర్గమువారిచర్యయందు ఎట్టి పరస్పర వైరుధ్యములు గలవో గమనింపుడు.

ప్రతికూలపక్షము-ఇంగ్లీషును బిల్లు

అనాదినుండియు భూమియు, జలములును ప్రభుత్వము వారికిని భారతీయుల సాంప్రదాయము ప్రపంచమునందన్ని దేశములను ఇటీవల నివృద్ధిపరుచు జలములను, భూములను ప్రభుత్వపు ఆస్తిగ పరిగణించునట్లు జేయుటకు ఎన్నియో ప్రయత్నముల నొనర్చుచున్నవి. సర్. కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారి బిల్లు నంది మాత్రము చేర్చబడెను. కాని ప్రస్తుతపు బిల్లునందు ఆ మాత్రమును వదలివేసి ప్రభుత్వమువారి హక్కు జమీందారుల కొరకు త్యాగమొనర్చబడెను. సర్. కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు బ్రతికియున్నయెడల ఇట్టిచర్య కేమాత్రము నంగీకరించెడివాడు గాడు.

శాసనసభయందు దిట్టివల చర్చింపబడుచున్న ఇంగ్లీషునుబట్టి ఈదేశమున ప్రతివారికిని వర్తించునతి. గత 20 వత్సరములలో నింతముఖ్యమగు బిల్లును నేనెప్పుడును జూడలేదు. శాసనసభలో ముఖ్యవిషయములందు ప్రభుత్వవిధానము నెదుర్చుట ప్రతికూల పక్షమువారివిధి. అయినను ప్రతికూలపక్షమువారి ఇంగ్లీషును చట్టమునంటి బిల్లును పాక్షికసమన్వయ నొనర్చుకొనలేదు. అవిషయము నలుంచినను, ఇంగ్లీషునుబట్టి సందర్భమున ప్రతికూల పక్షమువారి చర్యల నిందుక గమనింపుడు. పీఠ కొన్నిసందర్భములందు ప్రభుత్వమువారి నెదుర్చుచుండిరి. మరికొన్ని సమయములందు ప్రభుత్వమును బలపరుచుచుండిరి. కొన్ని సమయములందు జమీందారులను బలపరుచుచుండిరి. ఈసందర్భమున, డెమోక్రాటులనుని పిలుచుకొనుచుండువారు జమీందారులహక్కుల సధికమొనర్చుటకొరకు వోటుల నొసగుచుండుటను చూచినప్పు డాశ్చర్యము గలుగకమానదు. జమీందారుల కిప్పుడున్న హక్కుల నిలువజెట్టుటకు ప్రయత్నించుట నెవ్వరు నాశ్రేయింపజాలరు. కాని ఇదివర కెన్నడు లేనిహక్కులను జమీందారులకు సంపాదించుటకు-యత్నించుటయు అందుకొరకు సవరణల నుపపాదించుటయు జూచినప్పడు, డెమోక్రసీయనునది వట్టిప్రహసనముగ గాన్పించెను. రైతుల హక్కులను తొలగించి జమీందారుల కొడుగుల డెమోక్రసీ కాజాలదు. ఇట్టి డెమోక్రాటికుపక్షమే అధికారమునకు వచ్చినయెడల, అది దేశమునకు దుర్దశయొగును. అప్పటివను నాయకుడే పెద్ద భూస్వామియగుట ఇందుకు కారణము గావచ్చును. రాష్ట్రీయస్వరీపాలనము రానున్న సమయమున నిట్టి విషయములు గాన్పించుట చాల విచారకరము.

ఉపస్వామకుడు కొన్ని వార్తాపత్రికలకు శాసనసభవారికిని ఇటీవల జరుగచున్న వివాదములగురించి నుడువుచు, శాసనసభ కితరుల కిట్లందు సధికార ముండరాదనియు పార్లమెంటు బ్రిటిషు దేశమునకంతకును శేంద్రస్థానస్థానమునంటి దగుటచే పార్లమెంటున కట్టిఅధికారమున్నదనియు, భారతదేశమున కె

కయిరో, నవంబరు 21:— స్వామిగారి మోటారుబండి
మనిషి ఆస్తిలియమవ్వక ఈజిప్టువ్వతిగాదు. రెండుపర్యాయ
ములు తనమైగాల్పినను చరితక రాయబారి ఇంటికి బండ్డిని
గోంపావు తెంతయు ఆశ్చర్యజనకమై యుండెను. వెనక
ముందు ప్రక్కలనుండి బండిపై తుపాకులను గాల్చినవి బండి
వాడు తెలియజేసెను. అధిమము ఎనమండుగురుండురనిరి.
ఇందులో ఒకరు కప్పత్రిమగడ్డమను ధరించెరనిరి.

గాంధీగారి తంతివార్త

సభలో ఆంధ్రాంధ్రుల గాఢమైన వినిపించిరి:- భారతదేశము పేరు ఒడంబడికను అమలులో తెచ్చెను. పూర్తిగా నల్లమందు నేర్వమునే తొలగించుటకు భారతీయులు ఒప్పుకొనెదరు. భారతదేశమునందు నల్లమందు సర్వము నెత్తివేయుట కనేక్షించుచున్నదని గాంధీగారు తంతిసంపరనియ్య వైద్యమునకుగాను ఉపయోగింపవచ్చుననియు తంతి సంపరనియ్య తెలియజేసెను. నల్లమందు నేర్వమును తగ్గించుటకు భారతదేశము ఒప్పుకొనునగాక యని ఆంధ్రాంధ్రుల గాఢమైన.

నల్లమందు ఉపద్రవము

వర్తకమును తగ్గించుట

జనీవాచర్యము

జనీవా, నవంబరు 20:- మనవాక్కుదయమును ఆపే ఓంతు ఆమెరికను, బ్రిటిషు ఫ్రెంచి చినాసంఘమువారి ఉప వ్యాసమును సభవాకు ఆలించిరి. తమపత్రములందు మత్తు పదార్థములను ఎట్లు నివారించవలెనో తెలియజేసిరి. ప్రైవేటు సంఘములకు కరపత్రములవలె వ్యవహారమునందు తెలియజేయవలెనని న్యాయసభాసభి తెలియజేసెను. మరల సభ రేపు కూడవలెననిరి. కొన్ని ముఖ్యముగ జపాను లై సెన్సునుగూర్చి పరిష్కారము గాఢమైన సభ చాలించబడెను.

కలకలము

జనీవా, నవంబరు 20:- ఇండియా ప్రభుత్వ నియమిత ప్రతినిధి భారతీయులు యభిప్రాయమును తెలియజేయుటలేదని నల్లమందు ప్రతిపాదనకు సంఘసభ్యులు ద్యూప్యగారన, క్యాంబెల్లుగారికి కోపమువచ్చెను. 216000 ప్రజల భారతీయుల తరపున 400 సంతకములు వైద్యమునిమిత్తము తప్ప ఇత. విషయములకు నల్లమందును వినియోగింపరాదని భారతీయుల యభిప్రాయముని తెలియజేయుటచే మరింతకోపము గల్గెనని ఆధ్యక్షుడు ద్యూప్యగారి యభిప్రాయమునకును క్యాంబెల్లుగారు చెప్పినసంగతులకు సరిపోలేదనిరి.

జానా భూకంపము

చే 664 మంది చనిపోయిరి. 52 మంది క్షతగాత్రులైరి.

రోములో జాతినమిత్తసభ

రోమ్ము, నవంబరు 20:- రోములో జరుగజూపు జాతినమిత్తసభ ఆస్టిక్ చేంబర్లకుగారు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ వెళ్లి యందుచే పార్లమెంటు ప్రారంభమునకు సత్తు దుండుటవడదు. ఇత. జాతినమిత్త సభకు అధికారరీత్యా ఫార్మరు ప్రభువువలె వెళ్లిపోలేదని తెలియదు. కాని అటులే నిర్వాగుననుచున్నాడు. డిసెంబరు 5 తేదీన బ్రిటిషు కాయవారులు రోముకు జరుగు జేరెదరు: జాతినమిత్త అభివృద్ధిచేయుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారి సంకల్పమును ఋజువు చేయుటకు విదేశాంగ మంత్రి సభకు ప్రతినిధిగ వెళ్ళుటయే.

నైన్యములను తగ్గించు ఒడంబడిక

ను ఆపుజేయుటకు ప్రాంసు ఒప్పుకొనుచున్నదని హావాను సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు.

మరాఠోలో

స్వేయిను పరాజయము

మ్యాడ్రిడ్ నవంబరు 20:- స్వేయిను సేనానులు సెరానో, రెస్టెనెంటు కర్నలును నెమకకు మరలునపుడు చంపబడిరి. ఇంకొక సేనానిగూడ క్షతగాత్రుడాయెనని తెలియుచున్నది. చాలమందికి గాయములు తగిలెను. కొందరు చనిపోయిరి.

లిబరలు పక్షము

నకు నాయకత్వమును లాయ్డ్ జార్జ్ వహించెదరు. లాయ్డ్ జార్జ్ గారి నాయకత్వము సెంట్రాల్ లెము అంగీకరింపనని కత్తక్ వెడ్జిడ్జ్ లెగారు నిరాకరించుటచే లిబరలు పక్షములో భిన్నాభిప్రాయములు గల్గెను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటి తీరున రాజభావు 'క్రోధన' సంవత్సరాది సంచికను బ్రకటింపజూపుచున్నాము, అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీయార్థికాది విషయములకు సంబంధించిన వ్యాసములు ప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయతో నమూనాములగు వ్యాసములతో సంచిక నలంకరించి మాయుద్యమమునకు దోడ్పడ బ్రాణితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసముల వావిభాగమునందే ముద్రించి ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింప దలచినాము. నియమిత కాలమునకు బూర్వమే వ్యాసము లన్నియు మాకు జేరినగాని విషయవిభాగమును గావించ వనుకూలము గానేరదు. సంచికాముద్రణ మారంభించిన పిదప బంపువ్యాసములను సంచికయందు జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు 1924 డిసెంబరునెల 31-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను 'సంవత్సరాది సంచిక' అని ప్రాసియుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతర చిత్రములును సంపూర్ణవివరణములతో నియమిత కాలమునకు బూర్వమే మాకు బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము. చిత్రములను మాత్రమే ప్రకటింప గోరువారట్టి చిత్రములను వాని సంపూర్ణవివరణములను నియమిత కాలమునకు బూర్వమే పంపవలెను.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాపతి.

జిన్సీవీశ్వరగారి లేఖ

గట్టి ఆక్షేపణను తెలియ జేసెదరు

లండన్ నవంబరు 18:- రాత్రి 1.20. ఈ లేఖను ప్రకటింపించుటకు క్షమాపణ తెప్పనలెనని రష్యనులు గోరిరి. కాని దాని సంగీకరింపజాలమని మంత్రివర్గమువారునుచున్నారు. రష్యనులకు గ్రేటు బ్రిటనుకు సర్వమున్న హక్కులు అభివృద్ధిగావలెనన్న ఉద్దేశములకు లాభముగ నుండగోరుచునని గ్రేటు బ్రిటనులోను, సామ్రాజ్యములోను జోన్సివిత్ ప్రచారమును లేకుండ జేయవలెననినెదరు.

ధర్మము ఆనునామే విదానము బడసెను.

పల్లాన

జంఝూమారుతము

ఈ ప్రాంతములో యీ మధ్యగల్గిన ముగ్గురు గాక 16 నవంబరు ఆదికారం లగాముతు ముఖ్యముమరు ఆరంభించి విక్రమముగ గాఢించుట, మంగళవారం సాయంత్రం వాల్లు ఘంటలు మొదలు బుధవారం ఉదయం 9 ఘంటలవరకు ప్రచండమైన గాలివీచినది. బుధవారం ఉదయం 9 ఘంటల వరకుండు ఇండ్లలోనుండి బయటికి ఎవ్వరును రావలసలేకపోయినది. అంతట తెరిపియివ్వగా గ్రామములతప్పింపగ్రామములు పరీక్షించగా యిండ్లకప్పులన్నియు ఎగిరిపోవుట గాన్పించినది. వర్షము తక్కువగా నుండుటచే ప్రమాదములు జరగలేదు. బుధవారం తెల్లవారుజూమున మొదట 9 ఘంటలవరకు వేసిన గాలి ప్రళయంతోపు జంఝూమారుతమువలె చాలావృష్టు గల్గించినది. చాలామంది బీదజనులు నిరాహార్యై ప్రవృత్తి తీరుండవలసివచ్చినది. అట్టివారికి గ్రామములు, వర్తక ప్రముఖులు, కొందరు వంట చేయుచి అందువలె జనమునకు పైగా అన్నము తెట్టి వారిని గాపాడినందులకు భగవంతు డక్షగ్రహించు గాక: వర్షము లేక పోయినను గాలివలన పంటలకు కొంత నష్ట మేర్పడవచ్చును.

శిరపూరి భాస్కరస్వమివారాజు.

పల్లాన.

ఇమిలేషక్ ఆచార్యులవారి లోకాభిరామామృతం హాస్యనటన

వరల్లు మ్యూజిక్ యిమిలేషక్ ఆచారి అని లోక ప్రసిద్ధిజెందిన నందూరి సీతారామాచార్యులవారు గుంటూరు దయచేసి యీనెల 9 వ తేదీన ఒక ప్రదర్శనమును, 19 వ తేదీ రాత్రి ఒక ప్రదర్శనమును సల్పిరి. వారు నుమారు నాలుగుగంటలసేపు రకరకములగు హాస్యములను, రకరకములగు సంగీతములను నటించునపుడు పూర్వపు శుభ్రసిద్ధ హాస్యగాంధ్రు, పాటకులు జ్ఞాపకమువచ్చిరి. వారు ప్రదర్శనము సల్పినవారిగు గంటలసేపు సభాసదులు ఆనందపారవశ్యము జెంది చిత్రించిన హాస్యవలె కదలక మెదలక యుండిరి. వీరి సర్వతోముఖుండీగరి మకు మెచ్చుకొని గుంటూరు పౌరుల తరపున పురపాలక సంఘాధ్యక్షులగు మహారాజ శ్రీ నడింపల్లి తంకటాక్షిపరసిం హారావు, పంతులుగారు ఆచార్యులవారికి ఒక నమస్కరణక

మును, "నవరసనటన శిఖామణి" యను పేరుదమును దయచేసిరి. నరసింహారావుపంతులవారు పతకమునిచ్చునపుడు ఆ చార్యులవారివంటివృత్తి యేస్వాతంత్ర్యదేశమునందో జన్మించి యుండినవత్తమున రాజనన్యాసములతోను, దిరువములతోను సత్కరింపబడి యుండు సనియు తాము లండనులో నుండగా సత్ హోలాడర్ ఆనుహాస్యగాని చూచిమనియు అతడు ఇతని ముందు ఎందుకు పనికిరాదనియు, ఆతని ప్రదర్శనమునకు జనులు వేలంవెట్రిగా పోవుచుండుననియు తెలివిచ్చిరి. దేశము పరాధిన మయియున్నప్పుడు జనులకి విజృంభించుటకు అవకాశములు లేనిమాట నిజమే. ఆంధ్రలోకమిట్టి ప్రజావంతుని ఉచితరీతిని నమ్మానించి వారిధికరి పెంపొందజేయవలెనని మనవిచేయుచున్నాను.

(పురవాసి)

ఆంధ్ర జాతీయ కళశాల చిత్రప్రదర్శనము

ఆంధ్ర జాతీయ కళశాలయందు యీ నెల 18 వ తేదీ మొదలు 20 వ లేదవరకు వారితృతీయ చిత్రకళాప్రదర్శనము జరిగెను. ఈ ప్రదర్శనమునకుండవలసినంత ప్రాముఖ్యత శ్రుండక పోవుట కోచనీయము. ఆంధ్రచిత్ర కళయేమి, భారతీయ చిత్ర కళయేమి యింకను ప్రజల మనసు నాకర్షించుటలేదనుటకు యిది యొక నిదర్శనము. కళాశాల ఆవరణయందు చిత్రములు కతురమ్యముగా ప్రదర్శింపబడినవి. ఈ చిత్రములయందు యెక్కువసంఖ్య కళాశాల విద్యార్థులే లిఖించబడినవి. విద్యార్థులు వారి వంగదేశగురువు కడ సేర్పుకొనుచున్న విద్య ప్రశంసనీయము. వీరిచే లిఖింపబడిన వాదాపు యేబది చిత్రపటములు వివిధవర్ణభావములతో కన్నుల పండువు చేయుచుండెను. ఈ విద్యార్థులందు కొందరు పదిహేను తొండ్లు మించని బాలురుగూడ కలరట! హనుమంతరాయ చిత్రకళా మందిరము చిత్రములను రాజపుత్ర మొగలు కళా వైఖరిని చూపు చిత్రములు యెంతయు మనోహరముగా నుండెను. భారతీయ పూర్వకళాభివృద్ధికి తెచ్చుచుండెను.

అవసీంద్రనాథుగారు, గగనోద్రనాథుగారు మొదలగు పంగీయప్రముఖులయొక్కయు జాతీయ కళాశిల్ప చార్యులగు ప్రమోదకుమారచట్టివాళ్ల కొన్ని చిత్రములను ప్రదర్శించుట యింకొక ముఖ్యవిశేషము. వీరి చిత్రములగుగూర్చి ముక్కలమున ప్రశంసించుట అనవసరము.

ప్రతిచిత్రపటమునకు యెక్కువ సరస్వత్యుండుటచే చిత్రపటములు ధనవల అందుబాటుననే వున్నవి. ఇప్పుడు వున్న హెచ్చువలెన తగ్గించిన చిత్రపటములు సామాన్య ప్రజలకూడ కొనుటకు వీలందును. అట్లయిన యీ కళకు విపరీత ప్రోత్సహముండదు. ఆ ఆశయము నెరవేరవలెనన్న చిత్రకారుల సంఖ్య వృద్ధిజగుట అవసరముకాబోలును! అట్టి స్థితికి ఆంధ్రదేశము యెప్పుడైన వచ్చునా?

ఒక ప్రేమకుడు.

పూనా స్థానిక సంఘమువారి చొరవ

స్థానిక సంఘముల హక్కులు

మొదటినుండియు పూనా మునిసిపాలిటీ జాతీయచారముల నే స్పష్టముగా చొరవగా ఆనుసరించుచున్నది. బొంబాయి ప్రభుత్వమునకును దీనిని ఎప్పుడును ఎడమములు పెడమొగములుగా నేయున్నది. ఆయిదుసంవత్సరములక్రిందట పూనా మునిసిపాలిటీవారు ఆయుర్వేదవైద్యశాల స్థాపించెంచిరి. బొంబే ప్రభుత్వమువారి టాంకపరచిరి. కాని మునిసిపాలిటీ మాట వినలేదు. పట్టుబట్టి ఆయుర్వేదవైద్యశాల స్థాపించిరి. ప్రభుత్వమువారు టాంకలనివచ్చెను. అదికొరకు సన్యాస ప్రతిముల నర్పించుటకు మొదటపూనాకొన్న దీపంఘమువారే. లోకమాన్య బాలగంగాధరతిలక్ మహానీయుడు, ఎన్. సి. కేల్కర్లుగారు ఆంగ్లేజీవమునుండి తిరిగి వచ్చినప్పుడు యీ మునిసిపల్ సంఘము సన్యాస ప్రతిముల నర్పించినది. తగువాలే మాలానా మహమ్మదాల్ గారికి స్వాగతప్రతిము నిచ్చి నందులకు, తిలక్ గారి స్ఫూర్తికైగ్రహము నెలకొల్పినందులకు ప్రభుత్వమువారు పూనా జిల్లా న్యాయస్థానములో దావాలు తెచ్చిరి. మునిసిపాలిటీ తరపున ఎల్. బి. భోఫటికార్, హెచ్. వి. తలుపులేగారు వాదించిరి. భోఫటికార్ గారు అతిసన్నద్ధులై "స్థానిక సంఘములకు హక్కుల ప్రకారమున్న ఆదిగాక న్యాయసన్న్యతముగానూ, మునిసిపాలిటీచర్యల సరియైనవే" యని ఘంటాపథముగ వాదించిరి. జిల్లా న్యాయాధిపతి ఏ. సి. వైల్డె గారు సన్యాసప్రతిము నిచ్చుట 56 సెక్షన్ ప్రకారము న్యాయ విరుద్ధమనియు అందులకు జిల్లా అధికారి ఆజ్ఞ యుండవలెనని యు చెప్పి సన్యాసప్రతిపు కేసు మునిసిపాలిటీవారి చార్జిచేసి, రెండవకేసు (తిలక్ విగ్రహము) లో మునిసిపాలిటీ ప్రజలకొరకు ద్వారవనమునిర్వించునపు డచట విగ్రహముల నెలకొల్పుట, 56 సెక్షన్ బి. ప్రకారము తప్పుకాదనియు తీర్పుచెప్పి మునిసిపాలిటీకి ఖర్చులొప్పించి కేసుకొట్టిచేసిరి. ఈతీర్పు చాలముఖ్యమైనది. దీనిఫలితములు చాలాగొప్పవి. ముందనుకొనించునవి, తిలక్ గారి కింపువిగ్రహము నెలకొల్పుటకు ఆహమ్మదాబాదు మునిసిపల్ సంఘమువారు 5000 సంజూరుచేసిరి కాని కలెక్టరుగారి టాంకపెట్టిరి. 56 సెక్షన్ బి. ప్రకారము విగ్రహము నెలకొల్పుటకు మునిసిపాలిటీవారు పట్టుదలతో నున్నారు. కలెక్టరుగారి ఆటంకమును లక్ష్యపెట్టలేదు. ఈ పూనా మునిసిపాలిటీ కేసు తీర్పు ఆహమ్మదాబాదువారికి బలము గలిగించును. స్థానిక సంఘముల హక్కుల సమర్థతతో సమర్థించిన భోఫటికార్ గారిని, నాపూ మునిసిపల్ సంఘమువారిని ప్రశంసించుచున్నా మనిమలాపత్రిక వాయుచున్నది.

ముఖ్య సేనాధిపతి డిల్లీకి వెడలెను

బొంబాయి నవంబరు 21:— నేటి మధ్యాహ్నము ముఖ్య సేనాధిపతియగు రాలిస్ పన్ ప్రభువుగారు బొంబాయి నుండి ఢిల్లీకి ప్రయాణమై వెడలెరి. (ఆ. ప్రె.)

గురుకాబాద్ కాంగ్రెసువిచారణ సంఘము నిర్బంధ ప్రచురింపబడెను

లాహోరు, నవంబరు 21. గురుకాబాద్ నందు జరిగిన విషయములను విచారింపి కాంగ్రెసు విచారణసంఘము యిప్పటికి రిపోర్ట్ ప్రచురించెను. రిపోర్టుచాల పెద్దది. 46 అమ్యుచ్చేయబడిన కేటీబిను, 400 పేజీల సాక్ష్యము వివరములు అనుబంధములును రిపోర్టులోగలవు. పోలీసువారి ఆజ్ఞోల్లంఘనమునకు ఆకాటలమొదలగుటను గురించి రిపోర్టులో చాలభాగము ఆవరించెను. ప్రభుత్వము వారు యిట్లయు విచ్చినిప్రకారముగాను ఆక్రమముగాను దొర్ల న్యమును జూపిరి. మానవులయెడ దౌరతనమువారైనను జూప వలసిన ప్రేమ నిరక్షమై చేయుటదేనని వ్రాయబడి రిపోర్టు చుగింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

చోడవరం (బెజవాడ తాలూకా)

ఇచట శ్రీ రామవతనమండలము స్థాపించబడినది. 16 వ తేదిని సభజరిపి గవర్నెని సాగభూషణము గారిని అధ్యక్షులు గను, చోడవరపు పానుమంతరావు గారిని కార్యదర్శిగను, శిష్టాదక్షిణామూర్తి శాస్త్రిగారిని సహాయకార్యదర్శిగను దండమాడి వెంకటసుబ్బయ్యగారిని గ్రంథాలయాధిపతిగను చోడవరపు వెంకటసుబ్బారావుగారిని కోశాధిపతిగను నెన్నుకొనిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పీపిల్ స్పృహ

లాలా మోహన్ దాసుగారి పిటిషను

త్రోసివేయబడెను.

లాహోరు, నవంబరు 21:— లాహోరు ఉన్నత న్యాయస్థానముందు బ్రాడ్వే న్యాయమూర్తిగారి యెదుట పీపిల్ స్పృహకు తొలూకు నిల్వసామును బంచి పెట్టించవలసినదని లాలా మోహన్ దాసుగారిచే నీయబడిన పిటిషను నేడు విచారణకు వచ్చెను. ఉభయపక్షముల వాజ్ఞాలమును విని వాటాలపై ఎవ్వరును గోరని డివిడెండు ప్రభుత్వమువారి తరపున ఆఫీసర్ ట్రస్టీగారి స్వాధీనము చేయవలసినది న్యాయమూర్తి ఉత్తరవుచేసెను. పీపిల్ స్పృహకి ఆఫీసర్ లిక్విడేటరును బిల్లిమెరాగారు ఢిల్లీ నుండి యీ పిటిషనుల సందర్భమున యుచ్చుటకు వచ్చిరి.

(ఆ. ప్రె.)

శ్రీ గౌరమీ దీనజన కరణాలయము

పోలవరం— గోదావరి యేజన్సీ.

గౌరమీ తీరమున పోలవరం గ్రామముందు శ్రీ గౌరమీ దీనజనకరణాలయము నొక ఆశ్రమము స్థాపించ బూనకొని యున్నాము. ఈ ఆశ్రమమునకు ఒక స్థలమును క్రయమునకు తీసి కొని అందు కొన్ని కట్టడములు కట్టించుటకు సుమారు రు 2000 రెండువేల రూపాయలు కావలసియున్నవి. కాన అందరు సానుభూతినిజాపి మా ప్రయత్నములకు సర్వవిధముల తోడ్పడుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఉద్దేశము

ఈ ఆశ్రమమునందు నిరుపేదలకు యేజాతియునకు వైనను సమానగౌరవప్రేమలతో మంచి అన్నవస్త్రము లొసగి విద్యాబుద్ధులు గలపి చేతిపరిశ్రమలలో తయారుచేసి 18 సంవత్సరములు వయస్సు దాటేటప్పటికి స్వతంత్రముగా ఆదర్శకీవనము చేసి తుటుంబము పోషించుకోగల కత్తి సామర్థ్యముల నొసంగుటయు యిందువలన భారతజాతి పునరుద్ధారణచేయుటయు వైయున్నది. ఇందు ముఖ్యముగా పంచు, కోయ, రెడ్లకు యెక్కువస్థానము లుండును.

విద్యాపరిశ్రమలు

ఇంగ్లీషు, తెలుగు, హిందీభాషలు సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యవహారిక, నైతిక, దైవికపాఠము లొసంగబడును. నూలు వదుటుట, బట్టలు నేయుట, రంగులు వేయుట, చిత్రలేఖనము, కమ్మరము, వడ్డము, కంచరము, మొదలగు చేతిపరిశ్రమలు, ఆయుర్వేదము.

పోషణ మార్గములు

ధర్మకర్తలు:— సంవత్సరమునకు రు 100 లు చందాగాని అదనముగాని యిచ్చినవారు, ఒకేసారి పెద్ద మొత్తము విరాళ మొసంగినవారు.

కార్యకర్తపోషకులు:— సంవత్సరమునకు రు 12-0-0 లు చందానొసంగినవారు నెల 1కి రు. 1-0-0 చందా నొసంగినవారు.

కార్యకర్తచందాదాతలు:— ప్రతిసంవత్సరము నియమితకాలములో వార్షికముక్రింద కత్తి కొలిది చందా నొసంగినవారు.

ఇతర బాపతులు:— ఉత్సవములకు తీర్థములకు ఆశ్రమ యువకులు ధర్మపాపాలపూర్వకముగా మరణించెయ్యుచుండురు. ఆశ్రమ యువకులు తయారు చేసిన బట్టలు, నూలు, సామానులు, మొదలగునవి విక్రయించిన ధనము.

కార్యక్రమము

యావత్తుజమాఖర్చులు, లెక్కలతయారుచేయుట, సామ్యువనూలుచేయుట, ఖర్చుపెట్టుట, నూతన యేర్పాట్లు చేయుట మున్నగు ధనసంబంధమైన యావత్తు కార్యభారము కార్యదర్శి వహించును. ఆశ్రమసంబంధమైన యావత్తు యేర్పాట్లు యువకులను చేర్చుకొనుట వివిధకాఖల పని తీసికొనుట మున్నగు యావత్తుకార్యభారము మేనేజరు వహించును.

ప్రతి మూడుమాసములకు రధ్యకర్తలు 6 మాసములకు కార్యకర్తపోషకులును, సంవత్సరమున కొకసారి యావన్మంది చందాదారులు సమావేశమగుదురు. కార్యదర్శిని వేదిక స్థానము చదువుచుండును. ధర్మకర్తలు ఆర్థికపరిస్థితులనుగూర్చి చర్చించుచుండురు.

ఇట్టి ఆశ్రమము యేజన్సీ ప్రాంతములలో మిక్కిలి అవశ్యకముగా నుండు దయాద్రోహిదయ లెల్లరు సానుభూతిని జూపెదరు గాక.

చేబియ్యం పోమయ్య,

ఆశ్రమకార్యదర్శి.

వాతావరణ స్థితి

1924 సం. నవంబరు నెల 22-వ తేది శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము
గోపాలపురం	81.8	72.1	...	...	44.96
విశాఖపట్టణము	84.8	78.5	...	14.74	87.09
కాకినాడ	81.6	70.7	...	15.90	89.09
మచిలీపట్టణము	88.8	69.8	...	10.09	41.59
కర్నూలు	87.0	73.1	...	8.45	26.01
బళ్లారి	89.1	69.5	...	2.44	20.51
కడప	88.8	71.7	...	6.51	81.28
నెల్లూరు	87.9	72.8	...	15.51	87.98
మద్రాసు	84.4	72.4	0.80	15.95	50.74
కడపూరు	86.8	72.2	...	20.89	52.94
నీలము	88.8	68.6	...	5.52	89.30
కోయంబత్తూరు	86.8	65.9	...	10.29	22.29
తిరుచునాపల్లి	89.8	71.1	...	7.07	88.18
నాగపట్టణము	86.9	77.3	...	19.04	54.98
మధుర	91.1	72.1	...	4.65	88.58
పాంబన్	89.2	77.7	...	8.48	87.00
తిరునల్వేలి	...	...	...	15.05	28.84
తిరువేండ్రము	82.9	72.8	...	11.02	64.51
కొచ్చిన్	92.2	72.9	...	18.20	114.51
కాలికట్టు	89.8	67.7	...	19.11	117.16
మంగళూరు	88.7	68.7	...	3.44	125.68
తెంగుళూరు	80.1	61.6	...	2.90	85.87
మెరకార	74.6	55.2	...	4.94	125.48
కొడైకనాల్	68.4	46.2	0.10	8.21	62.18

సర్కారులలో దక్షిణమున తక్కువగను, ఉత్తరమున డబ్బుగను మేఘము లలముకొని యున్నవి. గోపాలపురంలో రాత్రివేడివి 7 డి. అధికముగ నున్నది. రాత్రివేడివి కర్నూలు లో 10 డి. బళ్లారిలో 5 డి. కడపలో 2 1/2 డి. అధికముగ నున్నది. మదరాసులో 0.82 వర్షముపడినది. నెల్లూరులో 2 1/2 డి. పగటివేడివి అధికముగా నున్నది. వాతావరణము అనుకూలముగ నున్నది.

ఆర్. ఎన్. సామూరు,

వాతావరణాస్త్రజ్ఞుడు

పాఠశాల బహిష్కారదినము వార్షికోత్సవము

రంగూను, నవంబరు 21:— 1920 వ సంవత్సరమునందు విశ్వవిద్యాలయమును పాఠశాలలను బర్సాదేశీయులచే బహిష్కరింపబడెను. నిన్నను నాదినముయొక్క వార్షికోత్సవము జరుపబడెను. కాననసభ ప్రతీక విషయమున సంఘము చీలికలు గాక పూర్వము నీదినము జాతీయ దినముగా నెంచవలయునని అభిల బర్సాసంఘమువారిచే నొకసమావేశమునందు తీర్మానింపబడెను. జాతీయ పాఠశాలలందు ముఖ్యముగ నీదినముపట్టి నుండియు కలవుదినముగా నెంచబడుచున్నది. ప్రభుత్వమువారిచే రికార్డుజాకాబడిన హ్యామాజాతీయపాఠశాలయందు జరిపబడిన ఉత్సవమునంద గ్రాసనాధిపత్యము వహించిన విద్యాకాఖల మంత్రులు నుడివెను:—

“ఈదేశపు యువకు ల యె డ నా క ద్దు త మై నవిశ్వాసము గలదు. యు వ కు ల సం ఘ ము ల నీ దేశమందును యితర దేశములందును స్థాపించుటకు నేను సహాయము చేసితిని. నాకేకొలదిని సహాయము చేయుటకు జాతీయ పాఠశాలాద్యములు ప్రారంభించి నప్పుడు నేను తోడ్పడితిని. ఈయుద్యమము యు వ కు ల యు ద్య మము. యు వ కు లు త మ కే క్తి సా మ ర్థ్య ము ల ను గు రించవలయును. పెద్దల అనుభవము తమకులేనందున నువకలెలె యువకులు సహకారమును జూపెదరని విశ్వసించుచున్నాను. జాతీయ దినముయొక్క అవశ్యకతను గురించి యొకవక్త ప్రసంగించెను. బర్సాజాతీయా కీదినము ప్రబోధముగావించుచున్నదనియు, విద్యావిషయమునందొకమాతన కత్తిని విజృంభింపజేసి జాతీయాభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నదనియు గంభీరముగ వాతడు బల్లెను.

(ఆ. ప్రె.)

నరహరితు లెతెంచినపుడు, నానారాష్ట్రసంఘము కోశ్యము కలుగజేసికొనవలెనని జపాను ప్రతినిధి గట్టిగా వాదించెను. జపానుప్రతినిధి తెలిపినపాత్రలు సమంజసముగ నున్నవి. ఆసియా వాసులు తెల్లవారి దేశములలో నడుగుబెట్ట వీలులేదని, శాసించుచున్నారు. ఆసియావాసులకు లగినంత బలము చేకూరుచో, తెల్లవాదివిషయమునగూడనట్టి శాసనము గావించవచ్చును. తుట్టుతుదకు, వర్ణభేదము ననుసరించి పోరాటములు పెరుగవచ్చును. ఇట్టి యపద్రవమును మొగ్గలోనే త్రొంచివైచుట లాభకరము. యుద్ధములు మరల తటస్థించుకొండ నేర్పాటుల జేయనెంచినపుడు, మనఃస్వర్థలకు గల కారణముల నన్నిటిని లోలగించుట ముఖ్యము. వర్ణవిభేదపు ఏర్పాటులు కేవలము ఆంతరింగిక మనియి, వాఙ్మో నానారాష్ట్ర సంఘమునకు ప్రసక్తి లేదనియు నిర్ణయించుచో, ఘర్షితులు ఏమమ మగును. ఇటులనే బకజాతి వేరొకజాతికి స్వాతంత్ర్య మొసగక అలాగద్రోక్కియించుచో, ద్వేషభావము ప్రబల శక్తికి భంగము కలిగించవచ్చును. అంతరింగికవిషయములే కొంతకాలమునకు అంతర్జాతీయప్రాముఖ్యము వహించును. సంగ్రామములకు ఆంతరింగిక విషయములుగూడ ప్రోద్బలమొసగుట సహజము. జపాను ప్రతినిధి దూరదృష్టి జూపి, నానారాష్ట్ర సంఘాధికారమును విశాలము గావించుకొనినది. కాని శ్వేతసభ్యులందు కింగీకరింపకబోయిరి. వ్యవహార మంతటితో ముగిసెను. ఈమారు జరిగెడి నానారాష్ట్రసంఘసభ రోమునగరమున గూడును. గతసమావేశమునకు పాఠములు ప్రభువుగారు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ జనిరి. ఈమారు కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమున అస్తిను ఛేదించుచుగారు వెలెదరు. లేబరు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి యము లున్నను, అంతర్జాతీయ సభ్యులను పెంపుజేయుటకు వారు శ్లాఘనీయమగు ప్రయత్నముల గావించిరిని యంగీకరింపక లెప్పడు. కాని, కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారి స్వరూపము సంక్షిప్తస్వభావమును కనబెట్టుచున్నది. రాజపు సభాకార్యక్రమమునుండి ఆయధముల దగ్గించెడి ఒక బడి కను దీసివేయవలయు నని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు కోరియుండిరి. కన్సర్వేటివు హృదయమును గుర్తెరగగలిగిన డెయిలీ లెలిగ్రాఫ్ పత్రిక, ఒకంబడిక కింతటితో స్వస్తి జెప్పవచ్చునని, వ్రాసినది. ఈసంగతి నిజమేనయ్యాపించవచ్చును. ఒకంబడికయం ఓమిడియన్న సూత్రములను నిరాకరించుట తమ యుద్దేశ్యము గాదని, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినను, ఇట్టివిషయమై ఒకమారును సీజరిగినచో మరల చురుకుపట్టుట కష్టము. కన్సర్వేటివుల యభిప్రాయముల నెరిగినవారికి, మరింత యాశాభంగము కలుగకమానదు. ఒకంబడికలోని పరతుల విషయమై కన్సర్వేటివు ప్రభుత్వమువారు తమకు గల యనుమానములను చెలియబడిచిరి. ఇందుకు దోడుగ రాజపుసభలో నీవిషయమును చర్చించుకుంటున్న వ్యవహారము మొదటికి రాగలదు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి కోర్కెతో ప్రధాన ప్రభుత్వమువారు గూడ కీభవించుటవలన ఒకంబడిక వెనుక బట్టినటులనే ఎంచవచ్చును. ఏలనన నానారాష్ట్రసంఘసాటికమునందు ఇంగ్లండు ప్రాస్తులే ప్రధానపాత్రలను ధరించుచున్నవి. ఇట్టి సీటిలో

అంశం

గంధి మహాత్ముని వ్రాసిన జానీషి

అక్షరరూపమున నమర్చింపవలెను

యథాశక్తిని తోడ్చుదుడు

22-11-24

చందాలు	కోశాధిపతి కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికి చేసిన వసూళ్లు	కోశాధిపతివద్దను, ఇతరత్రను వసూలు మొత్తము
ఇదివఱకు 50424-14-8	ఇదివఱకు 24549-1-8	కోశాధిపతివద్ద 24604-1-8
తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి వలన ఆక్టోబరు వసూలు 170-0-0		తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘమువారి వద్ద ఆక్టోబరు వసూలు 170-0-0 (వివరములు నిన్న ప్రచురింపబడెను.)
మొత్తం 50694-14-8	మొత్తం 24549 1 8	మొత్తం 24774-1-8

పూర్వాశాసనము సామ్యమునందు చిరునామా:— కా.నాగేశ్వరరావు, నెం.7, తంబుకెట్టిపేది, మద్రాసు.

ఉభయదేశములను ఉత్సాహాగ్నిపై నీళ్లుజల్లుచో యుద్ధనివారణ ప్రయత్నము లేదు. కొనసాగ గలవు? నానారాష్ట్రసంఘమును నిర్మించిన ప్రయోజనమేముండును? రోమునగరమునం దీనభూమిని లాభమేమి? యుద్ధనివారణమునకు సంబంధించిన ఒకంబడిక ముఖ్యవిషయముగానిచో ఏదిముఖ్యమో యూహింప వీలులేదు.

లేబరుపక్షము: అనుతాపము

ప్రభుత్వాధికారమునుండి లోలగినవిమృత ప్రాంతవ సమస్య విషయమై లేబరుపక్షమువారి కుడు అనుతాపము జూపుచున్నారు. న్యూ లీడరు పత్రిక యిట్టిభావమును గనబఱచుచున్నది. ప్రభుత్వపక్షవియం దుండుటచే లేబరుపక్షము తన యుద్దేశ్యములను సఫలపరచుకొనజా క బోయెనట వారు నోరు మెదల్చుటకుగాని, స్వేచ్ఛగ మెలగుట కుగాని వీలులేక బోయెనట. ఇకముందునుండియు ప్రాంతవస్వపరిపాలన సమస్యనుగూర్చి స్వతంత్ర లేబరుపక్షము శ్రద్ధతో కృషిసలుపునని, న్యూలీడరు పత్రిక యభయమొసగుచున్నది. బెంగాలునిర్బంధములపట్ల యాంత్రిక దృఢమగు నసమ్మతి చూపుచున్నది. లేబరుప్రభుత్వమువారే యిట్టి క్రూర నిర్బంధములకు మొదట సమ్మతించి రని, ఈపత్రిక బహుశానుచున్నది. వెనుకటిచర్య లేలులున్నను, ఇకముందయినను లేబరుపక్షము తగుకృషి సలుపుచో, తనకారవమును కొంతవరకయినను నిలుపుకొనగలదు. లేబరుపక్షసంఖ్యలు స్వల్పములయినను, కన్సర్వేటివుల నిర్బంధచర్యలను వారు ఎదిరింపగలరు. హిందూదేశమునకు గలిగెడి అన్యాయములను బ్రిటిషుప్రజలకు చెలువగలరు. ప్రాంతవసమస్యను ప్రధానముగ నుంచుకొని, రాజపు ఎన్నికలలో దీనికి ప్రథమస్థానమియ్యగలరు. ఇకనయినను లేబరుపక్షమువారు ఆకున కందని పోకను పొందని స్వభావమును మానుకొని, సద్భావప్రకటనలను కార్యరూపము దాల్చుజేసికరేమో చూడవలయును. హిందూదేశము సపక్షమువారి యనుగ్రహమును సమ్మతించక స్వతంత్రమైన నాథారపడి యున్నది. లేబరుపక్షమువారు ప్రాంతవ సమస్య పరిష్కారమునకై కృషిసలుపుచో ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనగలరు. ఇండియామంత్రి యగు

బర్మె హెడ్లప్రభువు భారతీయ మితవాదులతో సంప్రదింపవలయునని తలపెట్టినటుల చెలియుచున్నది. స్వపరిపాలనసమస్యను పరిష్కరించుటకు గాక మితవాదులనుండి జాతీయవాదులను వేరుజేయుటకు బర్మె హెడ్లప్రభువు ఉద్దేశించుచో విఫల మనోరథులు గాకమానరు.

కెయిరో దురంతము

ఈజిప్టు ప్రధాననగరమగు కెయిరో నగరము నందు సూడను గవర్నరుజనరలును సైన్యాధ్యక్షులునగు సర్దారు సర్ లీప్టాకుగారిని దురంతకు లెవరో వధించిరనువార్త మిగుల విషాదము గలిగించకమానదు. జిగ్గల్ పాపాగారును ఈజిప్టురాజు గారును అత్యంతపరితాపము గనుబడిచి. హంతకులను శిక్షించుటకు తమశక్తినంతను భారబోసెదమనిరి. కాని బ్రిటిషుపత్రిక లింతటితో సంతృప్తి జెందక ఈజిప్టునందు తీవ్రచర్యల నవలంబింపవలయుననియు జిగ్గల్ పాపాగారును మిగిలిన ఈజిప్టు ప్రభుత్వసభ్యులును ఇట్టి సంఘటనకు బాధ్యులనియు వ్యాఖ్యానము జేయుచున్నవి. ఇట్టి వ్యాఖ్యానముల వలన పరిస్థితులు మరింత దుస్సహమగుటదప్ప వేరులాభము గలుగజాలదు. సూడనులో అశాంతి మిక్కుటముగనున్నదనియు, ఈజిప్టునుండి సూడనును వేరుజేయవలదనియు, జిగ్గల్ పాపాగారెంత జెప్పినను బ్రిటిషు ప్రముఖులు చెవినబెట్టరయిరి. ఇట్టి సందర్భములలో శాంతిమునపించి లా ఆర్డరుక్షణకై జిగ్గల్ పాపాగారు జేసెడి ప్రయత్నములకు తోడ్పడుట లాభకరముగాని, అనవసరకలవరమునకు చోటిచ్చుట బ్రిటిషు పత్రికలకు పాడి గానేరదు. దౌర్జన్యము వలన స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించునటుల అనర్థపాత్రు వని సూడను ప్రజలు గ్రహించుట ముఖ్యపరము.

ముఖ్య సేనాని ఆగమనము

బర్మె హెడ్ల సేనాని చార్లీ వస్టగించెను

బొంబాయి, నవంబరు 21:— మేలుస్తీయ "కేజుహిండు"లో నేటి ఉదయమున ముఖ్యసేనానియగు "రాల్స్ ఫె" ప్రభువు గారింగ్గాండునుండి దిగిరి. బొంబాయి సముద్రాధిపతి, సర్ విలియంసేనాని రాల్స్ ఫెను ప్రభుగానిని సన్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారి భవనమున ముఖ్యసేనాని బర్మె హెడ్ల సేనాని గారివద్దనుండి చార్లీ తీసికొనిరి.

(ఆ. ప్రె)

స్థానిక వార్తలు

ప్రభుత్వ భారత వైద్య పాఠశాల స్థాపన:-

25 తేదీ 5-15 గంటలకు ఎగ్జ్యూరు సెనీటియన్ రోడ్డు తంబులిల్లాలో వైద్య పాఠశాల స్థాపనోత్సవమును గవర్నరుగారు జరుపుదురు.

తిరువళ్ళిక్కే సంగీత సభ:- ఆదివారము 8 గంటలకు తిరువళ్ళిక్కే సంగీత సభ. ఇందుకు తప్పక డబ్బు ఆగ్రహము మహాభిషేక నిధి కీయబడును.

కాకినాడ కా లేజ్ ఓల్డు బాయిస్ ఎసోసియేషన్:-

ఈ సంఘమువారి సాధారణ ప్రత్యేక సమావేశము 30 తేదీ 4-30 గంటలకు కా లేజ్లో శంకరయ్యర్ మెమోరియల్ హాలు రిహార్డు చర్చించుటకు కూడునని కార్యదర్శులు తెలుపుచున్నారు.

15 వ అఖిల భారత ఆయుర్వేద సమావేశము:-

హరిద్వార్ము:- హరిద్వార్ము ఋషికుల ఆయుర్వేద కాలేజీ మేనేజింగ్ కమిటీ ప్రెసిడెంటుగారు "ఆహ్వానసంఘ మేర్పడినది. ఏప్రిల్ 7, 8, 9 తేదీలు సభకు సకాలముగా నుండునని తలపడుచున్నామి" పండిత ఎం. దొరస్వామియ్యంగారికి ప్రాసించి తెలుపుచున్నారు.

రైతులకు ఋణవ్యవస్థలుపై వడ్డీ:-

తిరుచినాపల్లి జిల్లాలో వరదచే ఒండుదిబ్బబడిన భాగములం దా ఒండుత్రవ్వకుటకు డబ్బు ఋణముగా పత్రములమీద వడ్డీ 100 కి 4 రూపాయలుండును. మొదటి తండునవత్సరములు జాతీయతర్వాత 100 కి 6 రూపాయలగును. ఋణమియ్య విలసినమొత్తం సహకారసంఘముల రిజిస్ట్రార్ కు తెలియజేసి ఆలోచించి నిర్ణయించునని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

మదరాసు రాకపోకలు:-

మదరాసు రాకపోకలు:- రెఫ్. కల్. మాక్ నోచిగారు ఉదకమలదశముకు వాకర్ ప్రాంట్ గారు ఆమెకో నుండి ప్రాచ్యసంచారమునకు వచ్చినవారు బొంబాయికి నిన్న రాత్రి వెళ్లిరి.

మోన్. కృష్ణకామ్రాజుగారు మోన్ మాడిగారు యీ

పుడముం జచ్చిరి. రైలుకట్టలు బాగుపడినవి. మెయిలు సరిగా వచ్చినవి. రంగూనుకు ఎస్. ఎస్. ఎక్స్ ప్రెస్ ఎదిగి ఓడలు నిన్న బయలుదేరినవి.

మదరాసు కన్నడదేశీయుల కొక విజ్ఞప్తి:-

బెల్గాం కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘమువారి కోరికపై మదరాసులో నున్న కన్నడ దేశీయులు కాంగ్రెసు సభ జయప్రదముగా కొనసాగెటకై కన్నడదేశీయులకే ప్రవృత్తయియు చేయవలయును కన్నడదేశీయే ఖర్చుభరింపజాలరు. బయట నున్న కన్నడదేశీయులగుడ సాయపడవలయునుగాన మదరాసులోని కన్నడదేశీయులు సాయముచేయుట ముఖ్యము. అందులకై నెం 329 గృహమందు (తంబుకెట్టివీధి) కన్నడదేశీయుల సభ డబ్బు వసూలుపద్ధతుల నాలోచించుటకు జరుగు మంగళవారముసాయంత్రం 5 గంటలకు జరుగునుగాన కన్నడదేశీయులందరూ విచ్చేరువలయునని బెల్గాం కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులకు డాక్టరు యు. రామరావుగారు తెలుపుచున్నారు.

"దేశోపకారివత్రిక" సంపాదకుడు

అరెస్టు చేయబడెను

124- ఎ శైక్సు ప్రయోగింపబడెను

డికెంబరు రెండవతారీఖున శేను విచారణచేయబడును రంగూను, నవంబరు 21:- "దేశోపకారి" అను అరణభాషా వారపత్రికలో వ్రాయబడిన శీర్షిక ప్రభుత్వమువారియెడ అనూయను పురికొల్పుచున్నదని రంగూను పోలీసు కమిషనరుగారు తెల్పుట చే పత్రికాసంపాదకుడు ముద్రాపకుడు ప్రకాశకుడును యస్. వి. కాలిదాస్ గారిని 124 ఎ శైక్సు ప్రకారము నిర్బంధించుటకు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు వారంటు జారీచేసిరి. రివరెండు ఉత్తమగారిమీద విధించబడిన శిక్షనుగురించి యీశీర్షిక వ్రాయబడినది. కాలికాసుగారు నేడు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి వారంతలవారే స్వాధీనమైరి. సంపాదకుడు రిమాండులో నుంచబడెను. డికెంబరు రెండవతారీఖున శేను విచారణచేయబడును. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ

ప్రథమసమావేశము అడయాలో జరుగును

మదరాసు కార్యాలయపు రిజిస్ట్రారు వి. ఎస్. శర్మ వి. ఏ. వి. టి గారు అడయారునుండి మా కిటుల వ్రాయుచున్నారు.

ఆంధ్ర భారతీ తీర్థ (ఆంధ్రరి సర్వీయూనికర్సిటి) సభ్యుల ప్రథమసభను డిసెంబరునెల 14 వ తేదీన అడయారులో సమావేశపరచుటకు ఆధ్యక్షులు తీర్మానించినారు. సభాస్థలము, జరుగుకాలము మొదలగు వివరము లన్నియు ముందు ప్రచురింపబడును.

ఈ సభలో ఇంతవరకు విశ్వవిద్యాలయమువారు చేయుచున్న కార్యక్రమమును ఆలోచించి, ముందు ముందు విశ్వవిద్యాలయమువారు తమ విద్యుక్త ధర్మములను సరవేర్చుటకేయేతని కార్యరంగమునకు బూతుకొనవలసినదియు చర్చించి తీర్మానింపబడును. ఇందును గురించి సభ్యులలో నెవరైన తీర్మానములను సభలో సుతపాఠించ దలంచినను నూచనల నేమైన చెబుపదలంచినను అవిషయమును, రిజిస్ట్రారునకు డిసెంబరు 2 వ తేదీలోపుగ తెలిపినయెడల అవిషయములను కార్యక్రమపట్టికయందు చేర్చబడును.

ఈసభకుగాను, ఇతరప్రాంతములనుండి వచ్చు సభ్యులకు భోజనముజూపవలయు అడయారులోనే ఏర్పాటుచేయబడును. ఈ ఆవకాశమును గైకొను సభ్యులు ముందుగా రిజిస్ట్రారునకు తెలుప ప్రార్థితులు.

ఈసభాసమావేశమయిననే విద్యాసభయొకటి జరుగును. అందు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన విషయములు చర్చింపబడును. కొందరు ఉపన్యాసపత్రములను చదివెదరు. సభకు అందరు రావచ్చును.

విశ్వవిద్యాలయపు ఈ ప్రథమసభ అతిముఖ్యమైనది గావున, సభ్యులందరూ విచ్చేసి, మాకార్యక్రమమునకు అందరును తోడ్పడుతురని నమ్ముచున్నాము.

ధర్మ పురికాన్పరెన్సు

డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారు

అధ్యక్షతవహించిరి

భృగ్యుని, నవంబరు 22:- డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద రెండవధర్మపురి సమావేశము ప్రారంభమయ్యెను. సన్మానపదమూర్త్యుడును, డాక్టరువరదరాజులనాయుడుగారును ఉపన్యాసములిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

వర్ష పాతము

సిద్ధా, నవంబరు 23:- సమాన్యముగా వర్షము పడి గుబర్నాతీరమున గురిసెను. మోదరాబాదునందు డక్టరులో చేరిన బొంబాయిప్రాంతమునందు మదరాసునకు ఆగ్నేయమునందు వర్షము స్వల్పముగ గురిసెను. బెన్సిన్ నందు 1 1/2 అంగుళముల వర్షము గురిసెను. (ఆ. ప్రె.)

విద్యార్థుల మిత్రులకు కంపెనీ, లిమిటెడ్ బెజవాడ

1913 సం॥ యునియన్ కంపెనీ ఆక్రమకారం రిజిస్టరు చేయబడినది. భాగము 1-కి రు. 100 లు చొ॥ యిక్వలెను దరఖాస్తుతో రు 20 లును, అల్లాటువెంటు అయినప్పుడు 20 లును, మిగతా రు 60 లునుముడు సమమైన వాయిదాలలో యిచ్చే వర్తాటు.

ఈ కంపెనీ మిల్లుల యజమానులచే స్థాపించబడినది. బెజవాడ, గుడివాడ, బందరు, తాడేపల్లి గూడెము, యేలూరు, నిడదవోలు, రామవరప్పాడు, గణపవరము, దుర్గాల, కవులరము

వర్గ రా గ్రామములలోని ఆశేతులు పెద్ద పెద్ద రెయిను లెల్లవారు యాకంకేలో భాగస్వాములుగా చేయున్నారు. కంపెనీ ప్రారంభించిన సంవత్సరమే, 100 కి రు 4-10 చొప్పున భాగస్వామిలకు డివిడెండు పంచివెట్టబడినది.

అయిదు యంజనులు, స్టీముయంజనులు, పొద్దులలో యంజనులు పంపులు వర్గ రా మిల్లుసామానుల కాలనీవారు ముందుగా మాకు వ్రాసినచో బొంబాయి, కలకత్తా, చెన్నై పట్టణములలో గల యితర కంపెనీలవారి ధరకంటె సగవైన ధరలతో ప్రత్యేకపు సదుపాయముచ్చి సప్లయ చేయుబడును.

జి. గోపాలరావు, మేనేజింగ్ డైరెక్టరు. వి. యస్. చిన్నిసాని, బి. యం. జువర్గ మేనేజరు.

వ్రాచి ఆఫీసు:- 118 ఆర్మోనియం స్ట్రీటు, ఆరబ్ బిల్డింగు, లోహార్ చాల్ 1/2కి ప్రేమచంద్రులతో స్త్రీలు, బాబానూపాస్టర్ కలకత్తా.

మాపిళా బందీల మోక్షము

బ్రాహ్మణి సూచనలు

మాపిళా తిరుగుబాటు క్రిమినల్ శేసుల రికార్డుల విచారించుటకు హైల్డ్ క్రాస్ వి. సి. యస్. గారు నిమగ్నింపబడిరి. నారీనూచనల ప్రకారము మూడేండునుండి ఏడేండ్లవరకు శిక్ష విధింపబడిన 578 మాపిళా బందీలు వదలిపెట్టుటకున్నా సన్యాంపెడ్ సెంటెన్సు స్క్రీము (శిక్షలు విధింపబడియు అనులులో పెట్టక ఆపబడినవారు) ప్రకారము విడుదలకాబడిన 502 మందిని వదలివేయుటకున్నా ప్రభుత్వమునా రంగీకరించిరి. త్వరలోనే ఉత్తర్వులు జారీ చేయింపబడునని తెలియుచున్నది.

క్రాంతి తెలిపాను

దక్షిణ భారతవాణిజ్యసంఘమువారి అసమ్మతి

క్రాంతి తెలిపాను శేట్ల విషయమున అసమ్మతియ్యారు. గవర్నరు మెంటుకు ప్రాతినిధ్యము పంపసెంచి దక్షిణభారత వాణిజ్యసంఘమువారు సభచేసిరి. ఈక్రాంతి సూచనలు బాగుగా లేవు. ఇవి నష్టదాయకములు. నెలకు 200 మాట్లు పిలిచితే నెలకు 10 రూపాయల నిచ్చుట 200 వందలు దాటితేగాని సగుటున ఎన్నిమాట్లుపిలిచిననుసాగుటు ఇండ్లలో పెరిపానున్నవారు 200 రూపాయలు వాణిజ్యసంఘములు 250 రూపాయలు చెల్లింపవలయునని నూచనలతో తీర్మానించిరి.

గ్లెసన్ దొప్పికేసు

ముద్దాయిలు శిక్షింపబడిరి.

రంగూను, నవంబరు 21:- నల్లగు బాధపురోహితులును, నోక సామాన్యగృహమును గలసి గ్లెసన్ దొంతులనగా ట్టిరని చేరుబడినశేసు నేడు హైకోర్టు నెమన్నందు న్యాయమూర్తి హైల్డ్ గారి యెదుట విచారణ ముగిసెను. జూరీలో సభిక సంఖ్యాతము ముద్దాయిలందరూదోషులని అభిప్రాయమిచ్చిరి. ముగ్గురు బాధపురోహితులును గృహమునును జూరీవారి అభిప్రాయము ప్రకారము దోషులని న్యాయమూర్తియెంచి, నోకబాధునికీ యేడు సంవత్సర కఠినశిక్షయు మిగిలిన మువ్వురుకు విమసం వత్సరములు శిక్ష శిక్ష విధించెను. నల్లగు బాధపుత్రులలో కొందరులో శిక్ష ముద్దాయిని శిక్షింపబడిన విడిచివేయబడుట తీర్పులయ్యెను ఆ. ప్రె.

బంది పోటు

కలకత్తా, నవంబరు 21:- పగ్గడంగను గ్రామములో నిన్న రాత్రి బందిపోటుజరిగెను. పంబాల్లిలను మరికొంతమంది పల్లెటూరివారుగలసి యొక గాంగుగా చేరి రివాల్యరులతో మోటారుబండిలోవచ్చి రామలాల్ పాత్ర అనువాని యిల్లు ముట్టడించిరి. తుపాకీతో బొంగలపై రామలాల్ చెల్లుట ప్రారంభించెను. దోడిపిగాండ్రలో నోకడు గాయములు తిసెను. కాని మిగిలిన దొంగలు రామలాల్ నెదుర్కొని ఓడించిరి. నాల్గువేల రూపాయల దీసికొని గాయములు దిన్నవారిని మోటారులో నెక్కించుకొని దొంగలు వెడలిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ హనుమంత రాయశిల్పమందిరం

తృతీయ ప్రదర్శనము

ఆంధ్రజాతీయకళాశాల, బందరు.

(స్వీయవిలేఖరి, బందరు: 20 లేది)

శ్రీ ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాధ్యక్షులు జాతీయవిద్యను మనదేశమున శుభ్రాపితము చేసిన శ్రీ హనుమంతరాయలు దివి కేగినప్పటికి వారి కత్తెంత ప్రేమాభిమానమున శిల్పవిద్యాపీఠమును ప్రతిష్ఠించి కళాశాలవారు కృతకృత్యులయిరి. 1922 సంవత్సరములో శ్రీ ప్రమాదకుమారచటోపాధ్యాయులయొగమనులలో నిజప్రాణింబింపబడినది. గతవత్సరము నీ ప్రదర్శనము విరంజు కవిశేఖరులు, శిల్పకళావిమర్శకులును నగు డాక్టరు కజిన్నగారి అధ్యక్షతక్రింద మిక్కిలి ప్రభవముతో చేయబడినది. ఈ వత్సరము అవకాశలేమిదే బయటనుండి యెవరిని పిలిపించలేదు. కాని మా పురప్రముఖులలో నొకరగు శ్రీ పెండింటి హనుమంత రాయపంతులుగారిచే ప్రదర్శనము మంగళవారము (18-11-24) ఉదయము 8 గంటలకు తెరవబడినది. శ్రీయుత చుట్టగారు సంగడియలయినను వారియొక్క నిరుపమానకళాభిమానమే ఇంత మారము వారిని రావించి యీ కళను ఈ కళాశాలయందు స్థాపింపజేసినది. వారియొక్కయు వారి శిష్యులయొక్కయు చిత్రపులు మైనూరు, కలకత్తా ప్రదర్శనములందు మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి వడసి బహుమానములు పొందుటయు, ఎక్కువగా విక్రయమగుటయు ఆందరకు జెల్లియెయ్యనది. శ్రీ కుచిబిహారీపహారాణిగారు మైనూరు ప్రదర్శనమందు వారిచిత్రపులు చాల కొనియెన్నారు. శ్రీ చుట్టగారు కళాకళలము గలవారగుటయొక్క విద్యార్థులను సహితము నిపుణులుగా చేయుటయందును కాలముగలవారై యుండుట ప్రశంసనీయ మనియు శ్రీ హనుమంతరాయపంతులు గారు తమఉపన్యాసమందు ప్రశంసించి ప్రదర్శనమును తెరచిరి. శ్రీపురుష లక్ష్మణులు ప్రదర్శనము తిలకించుచున్నారు.

ఈ వత్సరము తంజావూరునుండి ప్రాచీన చిత్రపులు యిరువది నేకరింపబడి ప్రదర్శింపబడినవి. ఈచిత్రపులు మహారాజశ్రీ వేమూరి విశ్వనాథశర్మగారు కుంభకోణం ప్రభుత్వ కళాశాల ప్రాధికారు (మహారాజశ్రీ కుంభకోణం యూనిట్ కళాశాలాధ్యక్షుల సంగీతము అనువాదమునండి బహుమానముగా కళాశాలకొరకు బడసి యిచ్చటికి పంపియెన్నారు. ఈ చిత్రపులు ముఖ్యముగా నిత్యజీవనమునకు సంబంధించి సామాజికచిత్రపులు మధ్యప్రాప్యము, ద్రావిడప్రాప్యము, బుడబు క్కలవాడు, రాజారాణి, పండ్లదుకాణము మొదలయినవి. ఈచిత్రపులు కాగితపు అట్టలమీద వేయబడియున్నవి. రేఖావిన్యాసమునందును, అవయవములసాంపునందును కొంతవడియున్నవి. వెలుగునీడలు కనబరచబడియున్నవి. పర్సెక్టివ్ లేదు. దేశప్రాంత శైలిచిత్రముల ననుసరించి చుట్టులు వేయబడినవి. ముఖ్యముగ పటములయొక్క ప్రాశస్త్యము రంగులను, సగి పిచిలను గలదు. ఈచిత్రపులు బహుశఃనూరు నూటయేబది వత్సరములక్రిందటివై యుండవచ్చు! కాని ఆ రంగులు ఇప్పటికిని ఏమి త్రము వన్నె తగ్గియుండలేదు. ఈరంగు లెట్లు తయారుచేయబడినవో యిప్పుడెవరికిని తెలియదు.

విద్యార్థులు సుమారేబది చిత్రపులు ప్రదర్శించిరి. ఈ చిత్రపులులో పౌరాణికములు, చారిత్రకములు, ప్రకృతి దృశ్యములు, సామాజికములు మొదలగు వివిధతరగతులకు చెందినవి గలవు. ఇందు అడివి బాపిరాజుగారి జీవితాంతరము, పరిలక్ష్మీపూజ, నాగనాట్యము, సముద్రగుప్తుడు, మానికొండరామ రాయ పార్వతీపరమేశ్వరులు, కవుతా ఆనందమోహనశాస్త్రి, సతీశపులు, నెమిలి వృషభము, తరంగమూర్తి, కవుతా రామ మోహనశాస్త్రి హేమకమలము, గుట్టము, వల్లయ్యకాలము, తంజావూరురాజు బుద్ధుడు, పొక్కుమూరి సత్యనారాయణ సర

స్వతి, వసుదేవుడు, వారివారి హస్తకళలమును సువ్యక్తము చేయవలెనని మనోహరముగా నుండియున్నవి. వీని కొన్ని చిత్రపులుభావము, మిక్కిలి దురవగాహముగా నుండియున్నది. చిత్రపులున్నటియందు శీత్రములు నిమిలితములై యుండుట ప్రేక్షకులందరికి ఆశ్చర్యము గొలుపుచున్నది. శ్రీయుత చుట్టగారు భిక్షుడు, అభిమన్యుడు, చిత్రశత్రుడు, యజ్ఞసేవి, గోపికాకృష్ణుడు చిత్రపులుప్రదర్శించిరి. మతీయు, గగనేంద్ర అవసీంద్ర కామూరుగారి చిత్రపులు సహితము ప్రదర్శింపబడినవి. అవసీంద్రుని పరిత్యక్త భార్యకావసమన్వయము కలిగి వనోహరముగా నుండియున్నది.

ఈ ప్రదర్శనకు నాలుగవారము తెరచియుంచబడినది. నాలుగవార ప్రత్యేకము శ్రీయుత పర్వతులచేయబడినది ఆంధ్రదేశమున దచ్చులచ్చు చిత్రకామ లుండినను స్వకళాకర్తృత్వములగు భావప్రసారము చిత్రపులు(కాని ప్రదర్శించు కళాకర్తము లేకపోయినది. ఇప్పుడు చిత్రకళ కొనసాగుచున్న ప్రాంతానము చేతను కళాశాలయందు తెయరగు విద్యార్థులయొక్క నిరంతరకృషివల్లను, ఆంధ్రదేశము చిత్రకళయందు అచికాలమున ప్రఖ్యాతి బడతగులదని విశ్వసించవచ్చును. ఆంధ్రులు భావరూపముల సమన్వయముచేసి, అజంత వంగవైఖరి చిత్రపులుతో జోహారు లానర్చక తమప్రత్యేకప్రతిభావిశేషమును ప్రకటించేవెదరు గాక యిది యాశించుచున్నాము.

* * *

ది కృష్ణమంగర వర్ణుని విమలబింద

మచిలీపట్టణము.

ఈ ప్రాంతములలో దేశీయులచే ప్రారంభింపబడిన దేశీయపరిశ్రమలలో నీది యొకటి ముఖ్యమైనది. ఈపంచవార ఫ్యాక్టరీ సుమారు రెండవవత్సరములకు పైగా పనిచేయుచున్నది. దీనియొక్క అసలు మూలధనము రీ లక్షలు. అందు చంపాతేయ బడినది రీ లక్షల డెబ్బదివేలు. వనూలుఅయినది రీ లక్షల యిరువదివేలు. ప్రధమములో ఫ్యాక్టరీకట్టుటకు అనుకొనినదానికంటె చాల హెచ్చుధనము ధరలు పెరిగిపోవుటచే చెచ్చింపవలసి వచ్చినది. అందునల్ల ఫ్యాక్టరీ నడిపించుటకు కంపెనీవారు చాల శ్రమపడుచున్నారు. ప్రభుత్వముయొక్క సహాయము యిసుమంతయులేదు. మీదమిక్కిలి ప్రతిబంధకములుగలవు. విదేశీయుల ఫ్యాక్టరీలకు కంపెనీలకు లక్షలకొలది ధనము గవర్నమెంటు ఇప్పించెదరు. మన కట్టితోడ్పాడేమియులేదు. అభివృద్ధికాని మంత్రులు ఆధీనములోనిది. ఇట్టి ప్రభుత్వమునకే నా మనము తోట్టుడ వలసినదని ప్రతిపాదన ప్రశ్నించుకొనడు.

ఈ ఫ్యాక్టరీని నడిపించుటకు రాజపుత్రస్థాన వాస్తవ్యుడైన డాక్టరు మహారాజ్ కిశోర్ అనువారిని 1881 కి 500 రూపాయల చొప్పున నియమించినారు. వీరు పంచవారకు సంబంధించిన కార్యమును నామాలాగ్రముగ జర్మనీలో నభ్యసించి డాక్టరు బిరుదును పొందినారు. పిమ్మట నీపరిశ్రమను పరిశోధించుటకై ప్రాప్సు, అమెరికాదేశములు గ్రుమ్మరియున్నారు. ఈపరిశ్రమవిషయము నింతన్న నెక్కువగ తెలిసినవారు మన దేశమున లేరనియే చెప్పవచ్చును.

శ్రీయుత కిశోర్ గారు మా ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల విద్యార్థులకు పంచవారపరిశ్రమనుగూర్చి దృష్టాంతపూర్వకముగ చూపి ఉపన్యసించియుండిరి. ఇది సాంకేతిక విషయమైనను పంచవారవలె వీరి ఉపన్యాసము అతిమధురమై సులభగ్రాహ్యముగా నుండియున్నది. పంచవార రసాయనిక కార్యక్రమస్థిలో నింకను దురవగాహముగా నుండియున్న దనియు, కాస్త్రజ్ఞులు చాల పరిశోధనల చేయుచున్నారనియు, కృత్రిమ పంచవారను సృష్టింప కృషిచేయుచున్నారనియు కొద్దికాలములో నది సఫలము కాగలదనియు చెప్పిరి. ఈఫ్యాక్టరీ చాలబాగుగ కట్టబడినదనియు, పరిశ్రమవిషయమున పరిశోధనలచేసి అభివృద్ధి చేయుటకు నొక రసాయనశాలయు, చిన్న కర్మాగారమును కావలసి యున్నదని చెప్పిరి. పంచవార తయారుచేయగా మిగిలిపోయిన అన్యపదార్థము (మొలాసెస్) నుండి రమ్ము, పొటాషియము, సోడాగ్యాసు మొదలైనవి చేయ

వచ్చునని చెప్పిరి. వీనిని తయారుచేయుటకు ప్రభుత్వమువారి ప్రతిబంధకము వున్నప్పటికి ధనాభావముచే కంపెనీవారు లేమియు ప్రారంభింపజాలక యున్నారు. కాని కిశోర్ గారు వీని అన్నిటికంటె యీ అన్యపదార్థమును కోలు (బొగ్గు)కు బదులుగా వినియోగించుటవల్ల కంపెనీకి యెక్కువలాభము కాగలదనియు, కాబోవువత్సరము తావివట ఉండేయెడల కాని యేర్పాటు చేసెదమనియు చెప్పిరి. పనివారలకిది అన్నిచోటుల వలె నిడటను బాగుగా లేదనియు దానిని అభివృద్ధి చేయువలసి యున్నదనియు చెప్పిరి.

ఫ్యాక్టరీలను కేవలము శాతకదృష్టితోగాక ఆధ్యాత్మిక దృష్టితో చూడవచ్చుననియు మహాత్మాగాంధీ ఫ్యాక్టరీ లన్నిటి నాశము చేయవలెనని చెప్పినప్పటికి వారే వీనిని ఆధ్యాత్మికభావముతో పిక్షించుచున్న చూపలరనియు, చెప్పిరి. ఫ్యాక్టరీలు దైవప్రసాదములైన మానవబుద్ధిజాతములచే నిర్మింపబడినవనోహరవస్తువులు. వానిని నాశముచేయరాదను. మానవుని యొక్క ఆనందమునకు సౌఖ్యమునకు ప్రకృతిలోని అన్నివస్తువులవలెనే ఆవియు తోడ్పడగలవు. కాని వానిని వినియోగించుకొనుటలో మనము లోపముచేయుచున్నాము. ఫ్యాక్టరీ యజమానులయొక్క ధనాశేచే నవి దూతము లగుచున్నవి. వారికి హృదయములు లేవు. ఇప్పుడు జరుగవలసినమాడ్చు ఫ్యాక్టరీల నాశముచేయుటగాక తమ యజమానుల హృదయసీమలయందు ప్రేమనీరముల నాటుటయే యున్నదని చెప్పిరి.

పిమ్మట శ్రీ వేమూరి రామచంద్రరాయపంతులుగారు కళాశాలపక్షమున సావకాశముగ యంత్రముల జూపించినందుకు, సుబోధ్యముగ సుపన్యసించినందులకును కిశోర్ గారికి జరిగినములర్పించిరి. వారుకంపెనీడైరెక్టరులో నొకరగుటచే ఫ్యాక్టరీవిషయమున కిశోర్ గారు హెచ్చరించిన విషయములకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సామ్యులేకపోవుటయే అన్నిలోపములకు కారణమనియు, డైరెక్టరు లెవరును లాభమునకై పెనగులాటులేదనియు, ధనమున్నచో అన్ని సదుపాయములు చేయుటకు సిద్ధముగా నున్నారనియు చెప్పిరి.

కంపెనీకి యింకను లక్షరూపాయలకు పైగా షేర్లు అమ్మకమునకు ఉన్నవి. ఈసామ్యువచ్చిన గాని ఫ్యాక్టరీనినడిపించుటకు సంతసామ్యులేదు. ఇప్పుడు ఫ్యాక్టరీలో తయారగు పంచవార సామర్థ్యము పంచవారకంటె అనేకవిధముల ప్రకృతముగా ఉన్నదని చెప్పవచ్చును.

రషియాసంధి నిరాకరించుట

జినోవిపులేఖ సత్యమును నమ్మకము.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

నవంబరు 22:—జినోవిపులేఖ సత్యమును నమ్మకము గల్గుటచే ఇంగ్లాండు ప్రభుత్వము రషియాసంధిని భూయపరుచ జాలదని విదేశరాజ్యాంగమంత్రియగు ఆస్ట్రిను చెంబర్లెను గారు రాజోవిస్సీగారికి (రషియారాజువారికి) జెలిపెను.

నలమందుసభ

అమెరికను సూచనలకు ప్రతికూలత

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంత్రవార్త)

జనీవా, నవం 22:—రెండవ నలమందు సమావేశము మొదటి దినం వలెనే విఫలము గాకమానదని జనీవా వార్త చెబుచున్నది. ఇంఫాన్టు సర్టిఫికేటులయెడల జాపాను ప్రవర్తనగూర్చి అమెరికను సూచనలకు అనేకరాష్ట్రములవారు ప్రతికూలముగా నున్నారు.

అమృతము

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా జాతీయోపసంఘముయొక్క ఒకరు ల్యాండు మోటారుకారు (ఒట్టుమోడలు) అన్యకమునకు సిద్ధముగా నున్నది. వివరములు గోరునాగు రైజువాడ గవర్నరుపేట బందరుకాలవ ఒడ్డున వున్న హిందీకార్యాలయములోని గోవిందరాజు కెండ్లకేరవరాయగారితో కలిసి ముట్లాడవలెను.

కోటగిరి వెంకటకృష్ణారావు

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లాసంఘమెస్టేషన్ డెంటు.

ధైర్యం కంటే ఎక్కువ, బేజవాడ

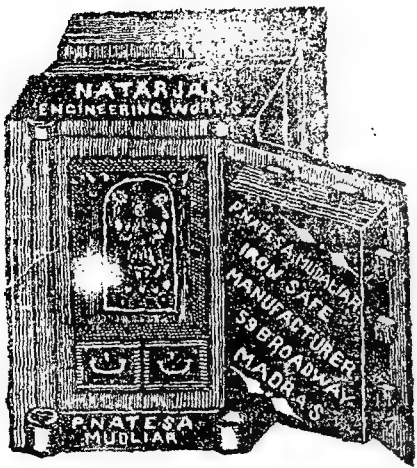
కొత్తస్థలమునకు మార్చబడినది.

అన్ని తరముల వస్తువులు సరసమైన ధరలకు విక్రయించబడును.

సరసము

వృథామైనది

నమ్మకమైనది.

యిప్పటిమో ప్రభుత్వకారము దాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు... (1429)

పి. న. శే. శ. మొదలియార్, ఇనుపపెట్టెలు చేయువారు,

ప్రాంతాధికారి, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు. సలహాజన్ ఎంజినీరింగు వక్త. ఐరన్ అండ్ బ్రాస్ ఫౌండర్లు...

వేపచెట్టు మహిమ

II (డాక్టరు కే. యస్. కేసరింగారు)

వేపశుభ్రము:—వేపచెట్టునుండి చిక్కని ద్రవపదార్థము కారి గాలి తగలగానే నది గట్టిపడి చెట్టును కలుసుకొని యుండును. ఇది మృదువుగను మెలుగుగను, యుండును. దీనినే జిగురు యని పిలుచుచున్నారు. ఈజిగురు నీటిలో కలిపిన కటిగి పోవును. ఎండినబంక చక్కగ పొడియగును. ఒకభాగపు వేపజిగురుపొడిలో నాలుగుభాగములు నీరుబోసి నాననిచ్చి నడియగట్టి పూటకు ఒకటి రెండు తులముల జిగురు నీరు నేవించవచ్చును. పావులయెత్తి వేప జిగురు చూర్ణమును సమముగ పంచదారను గలిపియిచ్చిన రక్తగ్రహిణి గట్టును. స్వేదకము, పొంగు మొదలగు వ్యాధులు తగిలిన బిడ్డకు కలిగెడు జిగురు విరేచనములు, రక్తవిరేచనములు వీటికి వేపజిగురు నల్లమును సమభాగములుగ నూరి మాత్రము చేసి పూటకు యొకటి యొకప్పుడు యిచ్చిన నెమ్మదికలుగును. బిడ్డలకు నల్లమందును వాడునప్పుడు జ్వర తగ్గవచ్చును. కనుక మాత్రలో కలియని నల్లమందు మోతాదురెండు మూడు ఆనింజల ప్రమాణమును హెచ్చులేకుండ యుండవలయును. వేపజిగురు నేవనలక ఇంద్రియ ఫలముకట్టును. వేపజిగురు నీరుతో మూత్రవాళమున విచిత్రాంతోగడిగిన మూత్రద్వారము నుండి వచ్చు తెలుపు, నువ్వుట్టు నీలుచును. కొద్దిగ వేపజిగురును మూత్రమునట్లు జొరవనలలో గలిపిన మాత్రలు చక్కగ చేయుటకు వలెను. హింజూదేశమునుండి తెల్లటి వేపచెట్టును వాడకములకు తీసికొనిపోయి అచ్చట దీనిని చూర్ణించి గ్లాసుబుడ్డలో నింపి ప్యాక్ చేసి తిరుగ వనజేశమునకే పంపి హెచ్చుధరలకు విక్రయించుచున్నారు. ప్రతి ఆఫీసు బల్బులమీద నుండు బుడ్డిలోని బంక యీ దేశమునుండి పోయివచ్చినదేమని మనము తెలిసికొనవలయును. వేప జిగురును తడవకు పావలాతూనికను పెద్దవారు నేవించవచ్చును.

వేపపండు:—పండినవేపపండు పసుపురంగు గలిగి యుండును. వేపపండు తోలకరింద జిగురుపదార్థము కిక్కును కప్పకొని యుండును. ఈపండ్లను కాకులు ప్రితితో తినును. ఇందువల్లనే యీపండ్లకు సంస్కృతమున “కాకఫలి” యని పేరుగలదు. వేపపండు రక్తపీత్తమును, రక్తవాతమును, శీత్రోగమును, గాయములను, గజ్జని మాన్యును. వీర్యమునకు చలవచేయును. మూత్రరోగము, మూలశంక, ప్రేగులలోని క్రిమిని హరించును.

వేపనూనె:—వేపనింజలనుండి తీయబడిననూనె చేదుగ నుండును. ఆముదపుపప్పునుండి ఆముదమును యెట్లు గానగనాడెదరో ఆప్రకారమే వేపనింజలనుండి వేపనూనెను తీయుదురు. వేపనూనె మిక్కిలి కాకచేయును. కుష్ఠ, రసికారే పొక్కులు గడ్డలు, దురద, మొదలగు చర్మరోగులు, క్షిమిరోగము, శ్లేష్మము, వాతము, పాండురోగము, ఉబ్బవము. మూర్ఛ మొదలగురోగములను పోగొట్టును. నూనె లోపలికిపుచ్చుటకు నేమాతాదు 20 చుక్కలు మొదలు 60 చుక్కలువఱకు యుండవచ్చును. తలకు పట్టించిన తలమీదిమండ, ఈపి, చేనులునలించును. గుట్టును, పడుపు, మక్క పీటికికలుగు ప్రాణములకు వేపనూనెను పట్టించిన యది మానును. సన్ని పాతజ్వరము, కలరా బాధ్యములలో హఠాత్తుగ ప్రాణాశ్వులు క్షిణించుచున్నప్పుడు ఈతైలమును కాళ్ళు చేతులకు పూసివర్చించిన కాకచేసి ప్రాణమును గత్తుచుకలుగును. ఇప్పటికిని పల్నెయందు వేపనూనెతో దీపములను వెలిగించు కొనుచున్నారు. చంటిబిడ్డలకు కలుగు కోరికదగ్గుకు, ఈడ్పు వాతమునకు లోపలికి యీదమురును వాడెదరు. పూటకు 3, 4 చుక్కలు చాలును.

వేపాకుమరబత్తు (పానకము):—వేపాకునుచక్కగకడిగి ఒకటికి నాలుగు భాగములు నీరుబోసి కాలుభాగము మిగులు వరకు కనాయమునుకాచి నడియగట్టి పిమ్మట సదమక మాయము నకు గమముగ తెల్లచెక్కెరను వేసి మరబత్తు కాచవలయును. పొయిమీది నంచి దించునప్పుడు కొంచము కుంకుమ పువ్వును మెత్తగ నూరి మరబత్తునందు కలపవలయును. దీనిని పూటకు ఒకతులము మొదలు రెండుతులముల వరకు నేవించవచ్చును. దీనినేనలకల శరీరాంగ్గమును వృద్ధియై చర్మమును, అన్నాశయమును శుద్ధిపరచును.

వేపాకుకల్పం:—లేత వేపాకునందు పటికపంచదారనుండి ఒక బాడియందు కొన్ని దినములు భద్రపరచిన నది గల్పంబునది యగును. వేపాకులో మాడ రోజు మొగ్గులను చేర్చిన ప్రేమముగ నుండును.

వేపాకులేహము:—లేతవేపాకును దూసి ఈనెలుపులు లేకుండ శుభ్రపరచి ఆకును యొకకుండయందుంచి ఆయాకుపైన నాలుగు అంగుళముల నీరునూటిసి మెత్తగ వుడికించి నీరంతయు పంచివేయవలయును. సదరపుడికిన యాకుకు రెండింతులు చక్కెరను తీసికొని తేనెపాకముగ కాచి ఆకునందు పోసి లేహ్యపాకముగ నుండవలయును. ఈలేహ్యమునందు క...

OM THE MYSORE GOVERNMENT SECURITY Life and Marriage Assurance Company, Limited. Head Office: Life and Marriage Assurance Buildings, Mysore (South India). Capital (Fully subscribed) Rs. 5,00,000; Capital Paid-up about Rs. 3,25,000. Government Securities held Rs. 2,00,000; Life Insurance policies issued Rs. 20,00,000. Annual Premium Income Rs. 1,00,000; Funds invested on Immovable properties [Rs. 1,00,000]. Necessary security Deposit furnished to the Government of India as per Indian Life Assurance Companies Act 1912. Loans from Rs. 1,000 to Rs. 5,000. Will be given with and without interest and security to our life Policyholders and bondholders. Next drawing for granting loans on 31st January 1925. Wanted Agents everywhere on liberal terms. Apply for particulars sharp to:— (980) Messrs. P. K. Rau & Sons. Chief Agents, for Madras Presidency. 289, Thambe Chetty street, MADRAS.

గోదావరి హిందూ సమాజము వారు ప్రచురించిన భగవద్గీత 1593 వైపు స్తకములు ఈక్రింది వారివద్ద దొరకును: కార్యదర్శి, గోదావరి హిందూ సమాజం, రాజమండ్రి. సెంట్రల్ బుక్స్ డిపో, రాజమహేంద్రవరము.

డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యము ఆంగ్లములందుండి కిరణము, ఇండియన్ లయండ్ల సయనములు, ప్రధానము అను కవియను సర్వజనులకును తెలిసినదియనుచు కదా! ఈ రెండింటియందును కలుగు వ్యాధులు సాధారణముగా ప్రాణహాని కలిగింపవచ్చును. అవి వ్యాధిగ్రస్తులనన్నియును నివృత్తియొనగజూగక పేసి యామరణాంతమును దాండు యుండును. ఇట్టివ్యాధులకు ఆనీకీ కిక్కిరములు లక్షల మరణాంగింపబడుచు వచ్చునని గాని యది యావ్యాధులను నివారించు లేక పోవుటయే గాక రసవిషగంధకాయలు చేరినదిగా నుండుటచేత తుదకు వేపాంగ్గము నంతయు చెదదీయవలసిగా నుండే సర్వశివమి. తదుపాత వైద్యులను పట్టును సమకాగింపలేక మంచివైద్యులుగా తీరా నెంతవఱి యట్టి ముయులుకాద ననే మిప్పు డుపయోగింపవలెనున్నది. గాని అవి నూతనంత ప్రయోజనకరములుగా గ్రహించవలెను. లేదు. ఈ సుగంధనస్యము లన్నియు యామరణాంతమును శుభ్రముచేసి యాయుర్య దాంధ్రము యూహానివైద్యములం దారితే ఆంగ్లకారార్థమై రిమనస్యమును నివారించుచున్న డాక్టరు, జి. బి. గారి సుగంధనస్యమును కనిపెట్టి. ఇదివరకే లోకమందంతటను వ్యాప్తము చేయబడి నున్నదైతే నూటికి నూరుపాళ్ల మేము విశేషించి వ్యాధిని పని లేదు. ఒకసారి యామరణాంతముడల దానియున్నప్పుడు నదియు నవియు సాపేక్షగలదు. దీనిచేత వాధానిచ్చు గాంచి కృతజ్ఞతాపూర్వకముగా గొప్పవాడు కోలదినానాను పండిత యోగ్యతా ప్రితికల తెచ్చుట మిక్కిలిగానున్నది. ఈ సుగంధనస్యము నుపయోగించుటకల్ల మొదలు, ముక్కు, కన్నులతో నుంబంధించిన సమస్తవ్యాధులను సమూలముగా నశించును. పీడనము, ఒంటిలోనొప్పి, రులలోనిబొట్టు, జలదోషములు, మొదలైన, కంతమునకు వైద్యుల గాక వ్యాధులకును ఈ సుగంధనస్యము పెట్టినది భిక్షము. ఇట్టి సుఖనివేశము గలిగి యింతములభముగా వికయంబుచు నావధ మిదిరప్ప చుటియొకటి లేదు. చిరకాల ముంచిన నడవిన సుగంధ విశేషమునలన, పొడి యాభ్యాసము లేనివారికి సవిత మిది హితవుగా నుండును. సాధారణముగా పోడితే నూనార లీ సుగంధనస్యమునుకట్టి రెండుసారులు అపయోగించినయెడల, ఇది సాధారణపు పోడి గం, గంకి పాకు అపయోగించినంత పనిచేయును. నాలుకా వెలుగుల సాధారణపు పొగాకు పోడితో నీ సుగంధ నస్యము నొకచిటిక కలిపినయెడల నా పొగాకుకంటయును మిక్కిలి పరిమళవంత మగును. బుడ్డి గ కి అ. ర వి. పి. ఖర్చు అ ర దెబ్బ గ కి రూ. ౨-౮-౦. వి. పి. ఖర్చు ౦-౮-౦ (1189) అ.గ్గ లేక అంధ్రభాషలో విలాసము వివరముగా వ్రాయవలెను. విలాసము:—గురుబనవ అండు కంపెని లిమిటెడ్, పోస్టుబాక్సు 510 మద్రాసు.

రి, అంబర, కుంకుమపువ్వు, పిండులపొడివికలిపి బాడియందు భద్రపరచవలయును. పూటకు 1, 2 తులములవొప్పున దినముకు రెండుపూటలు నేవించవలయును. దీనివలన రక్తశుద్ధి, వీర్యవృద్ధి గలిగి మంచికలిసి పుట్టించును.

వేపాకుకషాయము అడవారికిగలగు మూర్ఖరోగమును కుదుర్చును. వేపాకు స్వరసమున కొద్దిగవుప్పునుగలిపి నేవించిన కడుపులోని పురుగులు నశించును. ఆకుపసనందు తేనెగలిపి యిచ్చిన పొండులోగము చర్మరోగములు మానును. వేపాకు పసరు పావుతులము ఉసిరిగకాయల స్వరసము పావుతులము కలిపి అందులో కొద్దిగనెయ్యివేసి త్రాగించిన తీట పొక్కులు గడ్డలునివృత్తించును. ఆకులకుపసముగ నువ్వులనుగలిపి నూరి కట్టుకట్టిన దువ్వుకాయలు మానును. ఆకునూరి స్త్రీలొ ముట్టుకు పూసినను ఆకునూరి రొమ్ములకు కట్టినను స్వస్థ ముపొందును. వేపాకును నేలలో వేసికాచి అందులో మైసము నుగూడవేసి కరిగినపిమ్మట వడియగట్టి పళ్ళాస్త్రాగావేసి వాడిన మొండికాయలుమానును. ఆకునూరి వల్లడిమిచ్చిన మేహ వాతనొప్పులు, మాంసగ్రంధులు కుదురును. వేపాకును కాల్చి బూడిదచేసి యందునెయ్యిగలిపి గడ్డకు పులకు పూసిన నవిమా నును, వేపాకును పసుపుతో నూరినూనెగలిపి వుడికించిపూసిన స్వోటకపుకురుపులు, యితరచర్మవ్యాధులు మానును. వేపాకు యందులేదు తీటకురుపులకు వేపాకును అముచమునందుకలిపి వాడ్చికట్టిన మానును. వేపాకు కషాయము పుండ్లకడుగులకు మంచియోషకారి. ఈ కషాయము కార్బోల్క్ లోషమునకె పనిచేయును. ఆకుపసరుకు సమముగ కొబ్బరినూనెకలిపి పసరు యిగురువరకు తైలముకాచి వడియగట్టి చర్మవ్యాధులకు, కీళ్లనొప్పులకు వాడిన నివర్తించును. ఆకుపసరు పూటకు రెండు తులములు మొదలు అయిదుతులములవరకు నేవించవచ్చును. వేపచిగురుమోతాదు పాతికతులము మొదలు అరతులము వరకు నేవించవచ్చును.

వేపపట్ట:—కషాయముకాదుటకు చూర్ణముచేయుటకు వేపమానుపట్టకంటె వేపవేరుపట్టకేవలము. వేపవేరుపట్టయందు వీర్యము బాగ్గిగున్నది. ముదురువేపపట్టను చక్కగ నలియగొట్టి కషాయమున కుపయోగించవలయును. పదితులములపట్టలో ఒక నేరునీరుపోసి పాతికభాగము యినుకువరకు కాచినదియగట్టి పుండ్లయోగింపవలయును. ఈకషాయమును రెడవకు 5 తులములు మొదలు 10 తులములవరకు త్రాగవచ్చును. చితుకగొట్టిన వేపపట్టను చక్కగ యెండబెట్టి చూర్ణించి వస్త్రుగాలితముపట్టి గ్లాసుబుడ్డిలో భద్రపరచవలయును. ఈచూర్ణము రెడవకు కాలుతులము మొదలు ముక్కాలు తులములవరకు నేవించవచ్చును. వేపపట్టను బూడిదచేసి వ్రణములమీదచల్లిన “హోర్స్” పాడవుమాది వ్రణములను కోధించును. రెండుతులముల వేప పట్టను చక్కగనలియగొట్టి పాత్రయందుంచి పావుశేరు నీళ్లు పోసి రాత్రియంతయు నాననిచ్చి ప్రాతఃకాలమున వడియగట్టి లోపలికి పుచ్చుకొనిన అమాశయమును శుద్ధిచేసి మలబద్ధకమును పోగొట్టును.

వేపపువ్వు:—పసంత కాలారంభమున వేపచెట్టు చిగిర్చి పువ్వుపూచును. నిండుగపూచిన వేపచెట్టునుచూచుటకు కనుల పండువుగ నుండును. పూచినవేపపువ్వు సువాసనగలిగి మనో హరముగ నుండును. చక్కగపూచిన వేపచెట్టునీడ ఆరోగ్యమును, ఆనందమును గలిగించును. ఆరోగ్యమునకు, అత్యశుద్ధికి ప్రతిపం డత్వరాది పండుగవాడు నింబకునుమధికము హిందువులకు ఆరోగ్యమృగము. త్రోత్తవేపపువ్వును పడతులములను యొక పాత్రయందుంచి పూలుమణుగునటుల మసలకాగునీరుపోసి మూతదెల్చి కాఫీకషాయమును తయారుచేసెదల చివరివలయు ను. ఒకగంటకాలమువరకు కషాయము పూయటమంచిది. పిమ్మట వడియగట్టి వాడవలయును. ఈకషాయమును పూటకు రెండు తులములు మొదలు 10 తులములవరకు నేవించవచ్చును. దినముకురెండుమాడుపర్యాయములు త్రాగవచ్చును. వేపపువ్వు రోజూ పువ్వు సమభాగములగు తీసుకొనిఅండుపటికపంపదారపాడిని కలిపి ఆపైకొద్దిగ తేనెనుదీచి కొన్నిదినములు యెండలో నుంచిన నది గులకందముగను. దీనియందు కొద్దిగకుంకుమపువ్వు నుకూడ కలిపినకేవలము. ఇట్లులేయారజేసిన గలకందను పూటకు ఒకటిరెండుతులములు నేవించవలగును.

వేపపువ్వు ద్రావం:—(యునాని) వేపపువ్వు 1½ కీ, చక్కెర 2½ కీ, పచ్చిద్రావపండ్లు 100, నీరుపక్కెరు పండ్లు 50, గంగరేపండ్లు 50, ఏలకులు ½ ఫలం, తైలతామ గపువ్వు ½ ఫలం, గొజుబాక (గోజుబాకపండ్లునాలుకచెట్టు కు) ½ ఫలం, ఉమ్మకదూన్ (హిందీ.....) ½ ఫలం, కాసి నివిల్లుల రిక్త ఫలం, నుగంధిపాలవేరు చెగడు 3½ ఫలం, రో బాపువ్వు 3 ఫలం, జువోఫా (Viola odorata) 3 ఫలం, గొజుబాకపువ్వు 3 ఫలం, మారత్తకర్కాయ 3 ఫలం, నా

ఈ ఆహారము నీబిడ్డల కల్పవనము. ఇది చాల ప్రసిద్ధి తెలిసినది. ఏల నవగా నాలుగుదేశముల రాజుల బిడ్డలీ ఆహారము తినియే పెరిగిరి. అదిగాక చిన్నబిడ్డల శరీరమును లన్నిటి లోను దీనిని వాడుచున్నారు. గ్లాక్సో ఆహారమును తిని పెరిగిన బిడ్డలందఱును చాల ఆరోగ్యముగాను ఖులాసాగాను ఉండురు. ఏమి కారణము? బిడ్డకు బలమును పుష్టిని యిచ్చుటకు కావలసికన్తువు లన్నియు నీఆహారముల నున్నవి. ఇది పరిశుభ్రమైనది. ఎట్టి ఆపాతమును గలిగింపదు. దీనిని తినిన బిడ్డకు ప్రేగుల సంబంధమైన వ్యాధులు, తయ మన్నగువ్యాధులు రావు. మామలు పాలవలన నట్టివ్యాధులకు బిడ్డలు పాలలగుచున్నారు. దాక్టరుల నడుగుడు

ఇటలీ రాజుగారి ఆదరణను బడసినది.

గ్లాక్సో శ్రేష్ఠమైన పాల ఆహారము చిక్కిన బిడ్డలకు బలమునిచ్చును.

(2)

గ్లాక్సో నాలుగురాజులములబిడ్డలుమిక్కిలిజయప్రదముగా పెంచబడిరి

టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్బెర్ట్ యంగు అంబి కో., లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకావ్యాపారము చేయుచున్నది.) తపాలపెట్టె నెం 40 మద్రాసు.

గ్లాక్సోచే నాలుగురాజులములబిడ్డలుమిక్కిలిజయప్రదముగా పెంచబడిరి

టోకుగా సరఫరాచేయువారు ఆల్బెర్ట్ యంగు అంబి కో., లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకావ్యాపారము చేయుచున్నది.) తపాలపెట్టె నెం 40 మద్రాసు.

రదబ్బుచిగుళ్లు 3 ఫలం, గంధగిరేకులు (కేతకి మొగలిపూవు) 6 ఫలం, ఎఱ్ఱతామరపువ్వు 6 ఫలం, సాలామిర్ల 6 ఫలం, రక్త చందనం 6 ఫలం, శ్రీచందనం 6 ఫలం, ఈవస్తువులలో పదిప గ్లునీళ్లుపోసి నాలుగుగంటలకాలము నాననిచ్చి ద్రావముతీ యు బట్టియందుంచి (Disteller-వాలకాయంత్రము) చూడు పట్ల ద్రావమునుదీచి నీసాలాపోసి భద్రపరచవలయును.

ఈద్రావమును మొదటిచూడుకోజులు నాలుగుతుల ములు, నాల్గవదినముమొదలు యెనిమిది తినుములవరకు యెదుడు తులములు, అంతకుపైన చూడుదినములు యెనిమిదితులములు త ర్యాత చూడుతులములవొప్పున నేవించినవస్తువు, తీట, మొదలగు చర్మవ్యాధులన్నియు నివర్తియై రక్తమును శుద్ధిచేయును.

హిందువులు వేపపువ్వును పచ్చిదీగును పులుమును త యారుచేసుకొని ఆరోగ్యమునకు భుజించెదరు. చాక, పులును మొదలగు ద్రవపదార్థములయందు వేపపువ్వును సువాసనకురు చికి, తిరగమాత్రమవేయు యలవాటు హిందువులకుగలదు. కొన్నిప్రాంతములయందు పిత్తవేపతలకు ప్రీతిగ (కార్బోదినములలో వేపపువ్వును పచ్చడిచేసెదరు. వర్షాకాలమున వేపపువ్వుకలిసిన పదార్థములను నేవించిన ఆరోగ్యమును గలిగించును.

వేపపువ్వులతో దంతభావన:—వేపపువ్వులతో పండ్లు తోముకొనిన నాలుకదోషముపోయి చుటుకును చుటకదమును కలిగించును. వేపపువ్వులను మెత్తగనవులి పండ్లతోముకొనిన పండ్లసందున క్రిములుచేరక పండివ్యాధులు కలుగకయోండు ను. పుల్లను మృదువునములని యెడల పండ్లసందులనుండి రక్త మువచ్చును. అనుదినము వేపపువ్వులతో పండ్లు తోముకొనుచుం డిన దంతపటుత్వము చెడక యుండి నోటిదుర్గంధముకూడ పోవును.

వేము గలసిన ఆయుర్వేదయోగములు పంచనింబుచూర్ణము:—వేపవేరు, వేపాకు, వేపపండ్లు, వేపపూలు, వేపపట్ల ఈయెండువస్తువులను చక్క గయెండనిచ్చి చూర్ణమును తయారుచేసి నేవించిన తీటమెండుల కుప్పువరకు ని వర్తియగును. ఈచూర్ణముయొక్క మోతాదు రోగి జలానుసార మును గమనించి నేవించవలయును. (బసవరాజేయము.)

వేపాకుములకు, చర్మవ్యాధులకు గంధకరసాయనమును వాడునప్పుడు ఈవంచనింబుచూర్ణమును అనుపాసముగ నిచ్చిన వ్యాధులు త్వరలో కుదురును.

అవ్యతావృత్తకషాయము:—వేపపట్ల, రిప్పతీగ, క టుకరోపిశీ, తుంగగడ్డలు, కొడిసెపాలనిత్తులు, చేదుపొట్ల, కొంతి, రక్తచందనము, పిటిని ప్రతిదానిని కాలుతులమును దీసి కొని, చక్కగనలియగొట్టి అక్కేసనీరు పోసి నాలుగభాగము కషాయము మిగులువరకుకాచి వడియగట్టి అందు తేనెనుగాని పి ప్పు 1 చూర్ణమును గాని కలిపి నేవించిన కఫశ్లేష్మము, పిత్తజ్వరము, వాంతి, అరోచకము, దాహము ఆల సట నివారణయగును. (కార్కసర)

పంచతిక్తఘృతము:—వేపపట్ల, చేదుపొట్ల, నాకుడు వేరు, తిప్పతీగ, అడ్డసరము ఈవస్తువులను ప్రతిది 80 తులము ల ప్రమాణమును తీసికొని నీళ్లుగొట్టి 64 శేర్లనీళ్లలోవేసి నాలవభాగము మిగులునటుల కషాయమునుగాచి వడియగట్టవల యును. ఈకషాయములో నాలుక శేర్ల ఆవునెయ్యిని ఒక శేరు త్రిఫలకల్పమును (కరక, తాడి ఉసిరిక) కలిపి ఘృత మునుగాచి వడియగట్టి భద్రపరచవలయును. ఈఘృతమును పూ టకు ఒకకులముమొదలు ఒకటిన్నర తులములవరకు నేవించిన మొండిచర్మవ్యాధులు అతిశ్రమముగ నివర్తియగును. (చక్ర దత్త)

వీముపట్టిన వ్రణములకు వేపాకు నువ్వులు సమముగనూరి పట్టించిన వ్రణములకు కోధించి మాన్పును. (చక్రదత్త) తాళకము, మనశ్శిల, బీడివిత్తులు, ఏలకులు, కలమంక వట్ల, శ్రీచందనము, బాజిపూలఆకు, తగిరికపువ్వులు (ప్రతిది ఎనిమిది తులములను తీసికొని చుద్దగ నూరి 16 శేర్లనీళ్లలో గలిపి నాలుగుశేర్ల వేపవిత్తులనూనెకూడ కలియబోస్సితైలము కాచవలయును. ఈతైలమును “వల్మీక”మును వ్రణమునకువాడవల యును. వల్మీకమున అనేకరంధ్రములతో మెడమట్టులేదు ఈ హస్తానము. (భావప్రకాశ)

హస్తాస్త్య పిషధికాస్త్రవేత్తిలు 12 నాకుల వేపచెట్టు ఉన్నట్లు కనుగొనిరి. అయితే యానింబు యనువేముకే (Melia Azadirachta) ఇండియన్ (బిటివ్ ఫాగ్యూపియా చేర్చుకొని వాడుకొనుచున్నారు. ఈవేపచెట్టు ఐరోపాదేశ ములో అరుదగుటచే దీనిని వారు ప్రైవేట్ అఫ్ ఇండియా యని పిలుచుచున్నారు. అనగా యాచెట్టు హిందూదేశ

ముఖ్యమంత్రిగారి ఆదేశములను గ్రహించి అందుకు అనుగుణముగా పనిచేయుటకు అనుమతిని ఇచ్చిరి. ఇందులకు వేపచెట్టునందు నిలికిగిరియనునది. ఈచెట్టుపట్టుకుండి 'మార్గ్' అను ముఖ్యమైన ఓడగోడవలన తయారుచేసి పలువిధముగ వాడుచున్నారు. నూతనముగ గట్టిరంగు ఆ డ్డువలన పనులయిన వాడుచున్నారు. పురుగులను చంపు మందులలోనివిధముల మార్గమును కలుపుచున్నారు. తలలోని చుండు, ఈచెట్టు నశించుటకు వెంట్రుకలను వేపపిండితో పులుముకొనుచు పాశ్చాత్యులకు గలదు. వేపబంకను వీరు పలువిధములైన రహస్యముల వాడుకొనుచున్నారు. చర్మవ్యాధు లకు తయారుచేయుబుట్టలయందు వేపజ్వరము(Margsaic diac) కలపుదురు. క్రిమినాశనమును యాత్రమున పలువిధములగ కడుక్కొని యుచ్చుచున్నారు. ఈజ్వరముతో ప్రణమలను కోధించుచున్నారు. కలకత్తా నగరమున స్థాపించి యుండు రసవాదకా బొమ్మగృహమున (Calcutta Chemical Co., Ltd.) గల గలసిన్ పలురకముల బొమ్మలను తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. (హిందూయువతి)

విశాఖపట్టణ జిల్లా జాతీయోపసంఘము.

విశాఖపట్టణము జిల్లా కాంగ్రెసు ప్రతినిధి స్థానములు 59 గలవు. ఇప్పటికి 18 దరఖాస్తులు మాత్రము చేరినవి. దరఖాస్తులు చేయగలదు ప్రవంబరు 25 కిది వలననుపాదించబడినది. దేశంబరు మొదటివారమునందు జాతీయోపసంఘములో ఎన్నికలు జరుగును గాన ఆయా కాంగ్రెసుసభ్యుల కార్యములు వెంటనే వారివారి తాలూకాలో కాంగ్రెసుకు వెళ్లదలచిన అభ్యర్థుల దరఖాస్తులు అందుకొని రుసుము గూడా పంపగోరవలెను. మల్లిమడుగుల కోడెరామస్వామి, తాతా శాస్త్రవర్ణి.

అనందాశ్రమ గ్రంథాలయము

విక్రయమునకు సిద్ధముగానుండు గ్రంథముల పట్టిక	
క్రీమద్భగవద్గీత సవ్యాఖ్యానము	3 0 0
క్రీమకాండసహజారము పద్యకావ్యము	8 0 0
ములు 7 సంపుటములు కాలిగోలైందు గిల్లు	
చేరుగలది	12 0
క్రీమద్భగవద్గీత కాలిగోలైందు గిల్లుచేరు	18 0
సహజారము స్తవకం	0 12 0
క్రీమపాదసహజారముస్తోత్ర సామావళిసహితం	0 8 0
క్రీమశ్రీహరిసహజారముస్తోత్రం	0 8 0
క్రీమసహజారముస్తోత్రం	0 8 0
ముకుందమల జీకాతాత్పర్యసహితం	0 4 0
భజగోవింద శ్లోకములు	0 2 0
లక్ష్మీనరసింహస్తోత్రం	0 2 0
గణేంద్రమోక్షము సాదాబైందు	0 8 0
సహజారము కాలిగోలైందు.	0 10 0
వేమన పద్యములు	0 4 0
భాగవతసంహిత	0 2 0
అమరకోశము కాలిగోలైందు	1 12 0
సాదాకాతములు కాలిగోలైందు	1 8 0
అట్టలైందు	1 0 0
బుల్లడీయం శేషరైందు	0 8 0
పారివారాపహరణము	0 8 0

(50) ఎ కణ్డన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

సినిమాటారుపాఠశాల మదరాసు

టెలిఫోను నెంబరు 148
ఇచ్చట నుంచి అనుభవముగలవారిచే మోటారు బండిని నడుపువిధానము, మోకానిజమ్, మొంగునవి నేర్పబడును. మరియు మోటారుబండ్లు మరమతులు, రంగులుచేయుట వగైరా అన్ని పనులను చేయుదును. యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీర్లచే ఇవ్వబడును. అన్నివిధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివరములు తెలియగోరువా రీక్రిందివిలాసమునకు వ్రాశులయును. మేనేజరు, సిటి టాక్సికంపెనీ, 1736 2/3 అంపర్స్ వీధి, జి.టి. మదరాసు. (బ్రాడ్వే పడమటిది)

గోదావరి జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గనవ

ఈసభ యానెల 15 వ తేదీని మధ్యాహ్నము గం 2-30 లకు రాజమహేంద్రవరమున శ్రీయుత బ్రహ్మజోషుల నుబ్రహ్మణ్యముగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. ఈక్రింది తీర్మానములు గావించబడెను.

1. ముద్దనూరు తీర్మానముసందర్భములో, తునిలోజరిగిన జిల్లాసాధారణసంఘసభవారు దేశాధికారులనుగూర్చి చేసిన తీర్మానమును ఈకార్యనిర్వాహకవర్గమునా రమలులో పెట్టుటకు తగినపరిశీతులు లేవని నమ్ముచు, యివివయమై 2-11-24 తేదీని అధ్యక్షులు నుబ్రహ్మణ్యముగారు కార్యదర్శిపేర వ్రాసిన లేఖయందలి నూచనలను అంగీకరించుచు, వెంటనే శ్రీమద్రహ్మణ్యముగారు నూచనలను అమలులో పెట్టగలదులకు ఈసభ వారు వారిని కోరుచున్నారు.

2. జిల్లాకాంగ్రెసుకు ప్రతినిధిఎన్నికలగురించి కార్యనిర్వాహకవర్గమునా రీక్రిందివిధముగా ఆభిప్రాయపడుచు తీర్మానించుచున్నారు.

(1) అక్టోబరు 31 వ తేదీనాటికి జరఖాస్తు రుసుము జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమునా చేరినవాపకు దరఖాస్తు వాడిన ఎన్నిక స్థానములకు ఎన్నికలకు నిలుచుటకర్హు లని నిశ్చయించడమయినది.

(2) ఏతాలూకాలోగాని, తావలసిన దరఖాస్తులు 31 వ తేదీనాటికి రానియెడల అటుతర్వాత జచ్చిన వానిలోనుండి పూర్తిచేయవచ్చును.

(3) ఇటువైస ఈనెలాఖరువరకు వచ్చేదరఖాస్తుల రుసుము జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గమునా జమకట్టి దరఖాస్తులను ఈనాటియెన్నికలలో తేలిపోయినవానితో కలిపి కావ్యసంఘమునాటికి, ఇతరజిల్లాలలో రాష్ట్రమొత్తముమీద కలుగు ఖాళీస్థానముల కొన్నికొనబడినదిగా కోరుచు, పంపవలసినదని యాగభవారు కార్యదర్శిని కోరడమయినది.

3. శ్రీయుత పునులూరి కోడెరామయ్యగారు పంపించిన ప్రచారపుటలు యావత్ శ్రీయుత కేబియ్యం సోమయ్యగారికి అప్పగించి వారు కోడెరామయ్యగారితో సంప్రదించి సరియగురీతిని తిరుగ తయారుచేయించి పంపించవలసినదిగా కోరడమయినది.

4. శ్రీయుత కోడెరామయ్యగారి కీయవలసిన బాకీ పరిష్కరించుటకు అధ్యక్షులను కోరడమయినది.

5. క్రొత్తచేటతాలూకా కాంగ్రెసుసంఘముగాయిదాలను పరిష్కరించుటకుగాను శ్రీయుతులు జోన్నలగడ్డ మల్లపరాజు, కళా వెంకట్రావుగార్లును కోరడమయినది.

6. శ్రీయుత దున్నా కమలనాథంగారిని జిల్లానుండి పంచమప్రతినిధిగా జిల్లాముకు పంపుటకు నిశ్చయించి, ఆయనకు ఏమిదిఅయిదురూపాయ లిచ్చుటకు జిల్లాసాధారణసంఘమువారు తీర్మానించుచున్నారు. జిల్లాసంఘ మిఖర్చుకు ధరించబాలరు. కాట్టి జిల్లాయందుగల తాలూకాసంఘములు తమ కేక్కిలాల జిల్లాసంఘమునకు ఈవిషయమైఖర్చునకుగాను సా మిప్పించ వలసినదని కోరడమయినది.

7. రాష్ట్రసంఘమువారు రాజమహేంద్రవర పంచ మశ్రమమునకు సహాయము చేయటం గురించి చేసినతీర్మానము నకు జవాబు అధ్యక్షులు వ్రాసి రాష్ట్రసంఘమునకు పంపవలసి నదిగా కోరడమయినది.

8. కాకినాడ తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘమువారు ఖాళీపేర్లు బాకీగుడించి చేసినతీర్మాన విషయము అధ్యక్షు లకు పదితాలూకా కాంగ్రెసు సంఘములో సంప్రదించి తిరిగి యావత్తు విషయమున రాజోవుజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘసభకు సమర్పించ వలసినదిగా కోరడమైనది.

భమిడిపాటి సత్యనారాయణ.

కార్యదర్శి.
కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ తీర్మానములలో 1 వ దానినిం దుదాహరించిన క్రియుత బ్రహ్మజోషుల నుబ్రహ్మణ్యముగారిలేఖకు నకలు.
క్రియుత భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు గోదావరిమండల కాంగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శి, ఆర్యా, సంఘమువారు తునిలోజేసిన తీర్మానముమీద కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులలో కొండటిచ్చిన యభిప్రాయ మును పొందుపరచుచు మిగిలినవలె లేఖ చేరినది. వారును డిబ్బు పనులుచేయుటకుగాను నాపేరుపూడవ్రాసి నేను జవాబుదాని పహించవలసినదిగా కోరియున్నారు. సంతోషమే. ఏతే ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ప్రచారకులైన ప్రత్యేకనిధిని వనూలు చేయుట సాధ్యముకాదని నాయభిప్రాయము. నేనుమాత్రము దుకు పూనుకొనవలసినవ్రాయుట కొంతయు చింతిల్లుచున్నాను. నావలనయేకటి మండల, ఖద్దరుబోర్డుపక్షమున రాలూకా

కోకరిని ప్రచారకునిగా నెలకు రు 2-25 నియమించువద్దతిని ప్రస్తుతమున్న ప్రచారకులు ఖద్దరుప్రచారము దీక్షతోచేయు వారిని తాలూకాకాంగ్రెసు సంఘములవారు సిఫాయ్యచేసినచో వారిని ఖద్దరుబోర్డుపక్షమున నియమింపవచ్చును. దానికిగాను కొంతనిధిని నేను జవాబుదారి బహించి ప్రోత్సహింపగలను. ఈ నాసలహాను సంఘమునా రామోదించినచో వెంటనే యట్టి డిబ్బాటు ఖద్దరుబోర్డునా రనుమతితో చేయగలనని తోచు చున్నది. నేను జేయగలిగిన దింతియే

చిత్తగించవలెను.
రాజమహేంద్రవరము } బ్ర నుబ్రహ్మణ్యం,
2.11.24. } గో. మం. కాం. సం. అధ్యక్షుడు.

పెల్లింగుటన్ సినిమా,

మహాంటు రోడ్డు, మద్రాసు.
22-11-24 శనివారమునుండి 23-11-24 లేదీ శుక్రవారము వరకు యూనివర్సల్ జ్యూయల్ థియేటర్ 8 వ సీరీస్.

ది లెడర్ ఫుషర్స్

ఆలోసు గొప్పసీరియల్ 49 దినముల కథ నేనా గర్భిణీ కృత్యములు చూడవలెను. 3 వ వారము.

శ్రీమయిలవరం బాలభారతి సమాజమువారు

రాజమండ్రి చిత్రమణి

నాటక శాలలో
సోమ వారము

ద్రాపతి

24-11-24
ప్రదర్శింతురు.

రేట్లు వివరము:— రు 3.0-0, 2.0-0, 1.0-0, 0.8-0.
కె. పట్ట భిరామయ్య, కార్యదర్శి

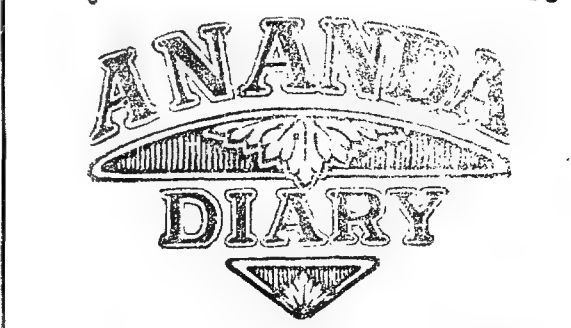
మెన్ జము నెర్చుకొనుడు

మెన్ జము, హిప్పటిజము, తాట్ రీడింగు, కాన్ నెన్ శ్రే వన్, ఆత్మశక్తి, దూరదృష్టి, దూరశ్రవణము, మెన్ జమునా యమున వ్యాధి నివారణచేయు పద్ధతులు విపులముగ, మర్కర హితముగ, సుబోధకముగ, లక్ష్యసమన్వితముగ, గురువులేకనే ఆభ్యాసయోగ్యముగ నుండునట్లు రచింపబడినది.

మొదటి 1.5 రు. 1.0-0 పోస్టేజీ 0-4.0
ప్రాఫెసర్, నేఖర్, మెన్ జము ఏలూరు.

ఆమృతమునకు తయారుగా వున్నవి

'ఆంధ్ర పాపుల్ డైరీ' సైజు 6 1/2" X 4 1/4"
మూత, బత్తాను, పెంసలుతోటి వెల 12 అణాలు
'జెం' డైరీ - సైజు 2 1/2" X 3 1/4"
మూత, బత్తాను, పెంసలుతోటి వెల 7 అణాలు
'డిటో' మూతలేనిది వెల 6 అణాలు

Apply to:—
R. Venkateshwar & Co.,
Loane Square, Madras.

EVANS

స్వాభావికముగానే వెంట్రుకలు
బాగుగా పెరుగుటకు తోడ్పడును

జిగురును వెంట్రుకలకు, దుమ్ముతగిలిన అంటువ్యాధి కలుగును ఇవాన్సు లైమ్స్ గ్లైసరైన్ వెంట్రుకలకే మిక్కిలి మనోహరముగా తయారుచేయబడినది. ఇది వెంట్రుకలను శుభ్రముగాను చల్లదనముగాను ఆరోగ్యముగాను యంచి స్వాభావికముగానే వెంట్రుకలు పెరుగునట్లు చేయును. ఉదయమున కొంచమువాడిన తినమతయు వెంట్రుకలను పొంకముగా నుంచును. ప్రతి బుడ్డిపైనను ఎఱ్ఱసిగిలు వుండుటను చక్కగా గమనింపుడు.

ఇవాన్సు సన్స్. లెక్కర్ అండ్ వెబ్, లిమిటెడ్.,

లండన్, లివర్ పూల్

ఇండియాకు గల టెలెగ్రాఫిక్ లైన్ నిలాసము

పోస్టుబాక్స్ నెం 313 బొంబాయి.

మెషిన్లు అమ్మకము

1. క్రొత్త 16 గుట్టముల పవరుగల హోర్నువి యింజను.
2. క్రొత్త 12 గుట్టముల పవరుగల బెట్టి యింజను.

బెట్టి రైసుమల్లర్లు పాలిషర్లతో సహా నెం 1 ను 7 ను.

క్రొత్త 18 అంగులము వేగముగల పేకింగు మెషిన్.

14 అంగులము డ్రైయింగుమీటరుగల, వర్టికల్, పిండిమిల్లు.

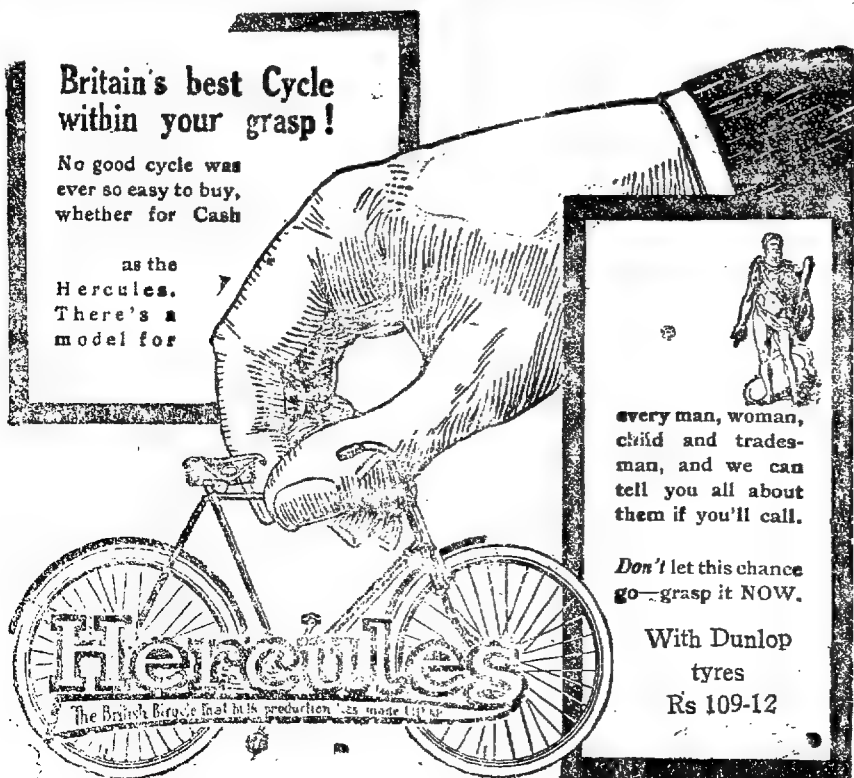
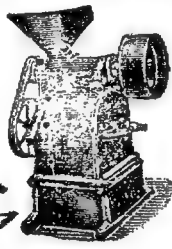
క్రొత్త 12 అడుగులు $\times$ 8 $\frac{1}{2}$ అంగులం స్క్వా, కట్టింగ్, శేపు, యింకా వుపయోగించిన 12 అడుగులు $\times$ 10 అంగులం, 12 అడుగులు $\times$ 10 $\frac{1}{2}$ అంగులం రేవులున్న ఉన్నవి.

3. ఉపయోగించిన 50 గుట్టము పవరుగల, బ్లాష్టోక్, 65 గుట్టము పవరుగల, రప్టరు, ప్రావర్లు, క్రూడా యిలు యింజను, (బొంబాయి స్టాపులోగలవి.)

4. ఉపయోగించిన 20 గుట్టము పవరుగల, మార్షల్, డబిల్, సిలిండరు, పార్వలి, స్టీం, యింజను. (కర్ పాస్టాల్లోగలదు.)

5. ఒక సకెండాండు 82 గుట్టము పవరుగల హోర్ను వి పాతలైపు యింజను. రెండు చక్రములుగలదు.

6. బి. డి. బెట్టి అండు కంపెనీ, 8, సెంటుదానువీధి, చెన్నపురి.

SOLE AGENTS:—

English Cycle & Motor Importiny Co.,

23, Broadway, MADRAS.

క్షత్రియ మహాసభ

ఆల్వారుమహారాజుగారి ప్రసంగము

ధర్మ, నవంబరు 20:— వాన్సికమావేళమున క్రాస నాధిపత్యము వహించిన ఆల్వారుమహారాజుగారు సంతానాధి క్షేత్రం నావ్యవస్థించి ధర్మపూర్వకరితములను గురించి కొంత ప్రసంగించెను. సంఘములయెడల ప్రతిక్షత్రియుని యొక్కయు విధ్యుక్తములను వక్కాణించెను. స్వపరిపాలన లేనిది మతములు పెద్దలజాలవని బెక్కడ్రాప్రాయమనియు ప్రస్తుత పరిస్థితు లందు లాభములను బొందవలయుననియు మహారాజుగారు చెప్పిరి.

మతసహనము

మతమునందు ఉద్ధిమమైనదని గాని నీచమైనదనిగాని లేదు. అట్టియెడ ప్రతివర్ణము లందును పోరాటములు జరుగు చుండుట చాలవిపాకరమైనదని రాజుగారు నుడివీరి. హిందువులును మహమ్మదీయులును నిష్పక్షముగ నుండవలయుననియు ఒక సంఘముయెడ వోక సంఘము సామరస్యమును జూపవలయుననియు చెప్పెను.

స్వరాజ్యము

హిందూదేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదన కల్గుటను బ్ర యత్నములతో జేయుట విధి. భారతదేశము స్వరాజ్యమును తప్పక సంపాదించునని వారి దృఢవిశ్వాసము. కాని ఎల్లరును పా జ్ఞానముతో తనస్వరాజ్యము భారతదేశముసంపాదించవలయును.

పండిత మదనమోహన మాలవ్యగారు

సంస్థానాధీశ్వరులు తమరాజ్యముందు విద్య వ్యాపించుట కు గాఢప్రయత్నములను జేయవలయునని పండిత మదనమోహన నమాలవ్యగారు ఉద్ఘోషించిరి. కాశ్మీర దేశాధీశ్వరుడు, బికనీరు, పాటియాల, కోలాటీ, సీతామారు మహారాజులు సభకువచ్చి వారిలో ముఖ్యులు. (ఆ. ప్రె.)

దేశభాషల ప్రాముఖ్యత

రివరెండు ధర్ గారి యభిప్రాయము

రివరెండు ధర్ గారు క్రైస్టియన్లుగా కళాకాలాధ్యక్షులు. విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘమువారి ఎదుట వీరు సాక్ష్యమునిచ్చుచు విశ్వవిద్యాలయ కళాశాలందు దేశ భాషనే విద్యగరచుటకు వాడవలెననియు, సెకండరీవిద్యకు సంబంధించిన లెక్కలు, చరిత్రలు, భూగోళ శాస్త్రము దేశభాషలోనే తప్పక చెప్పవలయుననియు చెప్పిరి. ఇతరులకు దావారణముగ తమదేశమున లక్షంబుల్లో జనులు యింటికడ దేశభాషల నుపయోగించుచు, విశ్వవిద్యాలయవిద్యకు పరాను జత్యనీభాషల చరువుదురనిచెప్పిరి. సెకం డరీపాఠశాలలో దేశభాష లత్యవసరమున గట్టిగా వాదించిరి. ప్రిన్సిపాలులు, రాజ్ వాడ్, ప్రొఫెసరు డి. వి. పాడ్లర్, ఎం. ఆర్. పరంజిపాయి మొదలగు భారతీయులవలెనే వీరును దేశభాషల ప్రాముఖ్యతను గ్రహించిరి. భారతీయుడుకాదు భారతీయులుభాషను ప్రేమించువిధమునగ్రహించిన యాతభా రతీయుని అభిప్రాయములు ఎంతో పటిమగలవి. దేశభాషల యొక్క ప్రాముఖ్యతనుగూర్చి సుభిప్రాయములగల్గి విశ్వ విద్యాలయములందు దేశభాషలు ముఖ్యస్థానమందుండవలసని సాక్ష్యమిచ్చిన వీరిమాదలు విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణసంఘ మువారు గ్రహించి ప్రస్తుతవిధానమును సంస్కరింతురుగాక యని మహాకాటాపత్రక యభిప్రాయపడుచున్నది.

పత్రికాసహాయ సంపాదకుడు

రాజీనామానిచ్చుట

కారణము స్వరాజ్యపక్షమును ప్రతిఘటించుటకుండుట కలకత్తాలో “ఇంగ్లీషుమన్” పత్రికకు దుశ్వేరుగాదు సహాయసంపాదకులు. వీరిని యిటీవలజరిగిన పంజాబ్ దేశనిర్బంధ ములపై వ్యాసమును వ్రాయమనిరి. ఆవ్యాసము స్వరాజ్యపక్ష మును ప్రతిఘటించుచు, నిర్బంధముల సమర్థించుచు వ్రాయవలె నను వరకు చేర్పరచిరి. అందులకు దుశ్వేరుగా రియ్యనుకొనక స్వాభిప్రాయార్థక జాగ్రత్త మై తమపదవికి రాజీనామానిచ్చిరి.

ఆఫ్ఘినియా నాకా తగవులో రేవు కార్మికులు గూడ జేరిరి. అధినేతలకు వర్తక ముగిపాటును.

శిల్పి కాత్తి నలు లోగుగా అంత్యక్రియలు పశ్చి ముగళవారము జరుగును.

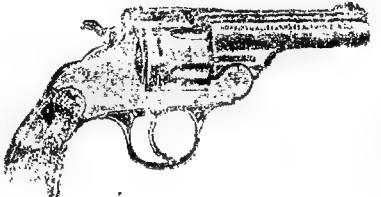
వృంగామలకతైలము

వేపవికాళములలో ఎండబాధ తల
యకుండ చేయును. సకలరోగము
లను, శస్త్రరోగములను నివారించును.
6 బౌన్సులబుడ్డి 1-కి ధర రూ 1-4-0

పానంతకుసుమాకరము

అన్ని బౌవధములకు ప్యాకింగుపొట్టుభిర్య ప్రత్యేకము.
చుట్టుమేసాము మున్నగు మూత్రవ్యాధులు, క్షయం, చిరకాలము
నుంచి శ్రీలనుబాధించు శ్వేతప్రదరవ్యాధులు, మొదలగువాటిని ఖాసించి
నరములకీ క్రిని వృద్ధిచేయునట్టి ముప్రసిద్ధమైన బౌవధరాజము. 20 బౌన్సు
దులుగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ 5-0-0

3347) ఆయుర్వేదభూమణ నోరి రామశాస్త్రి ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడ.

ధ ర లు
వరసము.
కేటలాగు
ఉచితము

సాకాదిభటులగు రివాల్యూర్ ఆయుధ
బుడ్డిలోటాము యొక్కనుది [ప్రాచీనము ౧౮౬౩ నం]

కంపెనీవారిలోటా తుపాకి ముప్రసిద్ధము (8068)
కంపెనీవారిలోటా తుపాకి ముప్రసిద్ధము (8068)

కారము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో కొరకును, తిన్నవి, కేబుల్, పెట్టుకోగలిగినవి కూడ కొరకును.
యం. ని. రామరామరాజుశాస్త్రి ఆయుర్వేద కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాహ్మణ, మద్రాసు.

పుష్పమాలతి తలనూనె లన్ని టికిని మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది

(ప్రతి చోటను దొరకును)
ఆనందమును కలిగించు సుకుమారమైన సువాసనగలది. వెంట్రుకలు నలుపుగాను, పొడుగుగాను పెరుగు
నట్లుచేయును. 8 బౌన్సుల బుడ్డి 1 కి ధర 1-0-0 వర్తకులకు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.
సోల్ వజంట్టు:— ఎస్. వైద్యా అండ్ కో., పార్కు-బస్సు, మద్రాసు.
బ్రాంచి ఆఫీసు, చై నాబజారు, తిరుచునాపల్లి, పోర్టు. 166

ప్రదర్శనగదులు నెం 6, బందరువీధి, మద్రాసు

అన్ని కేవిస్టులకు, బౌవధశాలలకు, వైద్యశాలలకు

టిన్ క్చరు కార్డ్మమ్, సెనెగె మొదలగు మైకమును గలి
గించు బౌవధములను తయారుచేయుటకు ఒక పరిశ్రమశాల కట్టు
బడినది. గవర్న మెంటువారు కొన్ని సదుపాయముల నొసంగుటచే
వీటిని మిక్కిలి చౌకధరలకు విక్రయించుటకు మాకు వీలు గలదు.

మెలిబ్రాండు టీన్ క్చరులకే వ్రాయుడు

టోకుగా విక్రయించు వారందరును ఉత్తరము వాసిన ధరల
జాబితా పంపబడును. 1587

"Depot for Burroughs Wellcome & Co.,"
W. E. SMITH & Co. Ltd.
Chemists, Druggists and Aerated Water Manufacturers.
MOUNT ROAD, MADRAS.

Tel: KARDYL Phone: 225 P. B. No. 314
Branches: Esplanade, Vepery Ootacamund
Phone 37 102

అత్యద్భుతకుమ్మరోగనివారిణి

గుండులేదని రుజువుచేయువానికి రూ 116-0-0 లు బహుమాన మివ్వబడును. అష్టాదశ కుమ్మరోగములు గ్యారంటీగ
కుమ్మబడును 1 నెలకు సరిపడు బౌవధము ధర రూ. 6-0-0 రెండు నెలలకు పరిపడు బౌవధము వెల రూ. 10-0-0 ప్యాకింగు
పొట్టుభిర్యలు వేరు.
రెడ్డి అండు కో, ప్రొఫ్రయిటరు, యం. సుబ్బారెడ్డి, గోపాలపురం, క్రొత్తపేటపొట్టు గోదావరిజిల్లా.

చెన్నపరి బజారుధరలు

నవంబరు 22-వ తేదీ శనివారము

(1) థాన్యములు			
వనియ్యలు బా 1-కి	రూ 80-0-0	మొదలు	42-0-0 నెలకు
బియ్యము ౨స్తాలు		మొదలు	వరకు
కునుమ తెనాలి	,, ప 48 గలవి	రూ 14-0-0	14-8-0
నెలూరి	,, డిటా	,, 15-8-0	16-0-0
డిటీవి	,, డిటా	,, 16-8-0	17-0-0
రాగులు	రా. 164 బస్తా 1-కి	,, 8-12-0	9-0-0
మవ్వలు	,,	,, 20-0-0	24-0-0
(2) పప్పుధాన్యములు			
కందులు బస్తా 1-కి ర 205	రూ 11-0-0	రూ 12-0-0	
నెనగలు	,, డిటా	,, 11-8-0	12-4-0
నెపలు	,, డిటా	,, 11-8-0	12-4-0
మినుములు	,, డిటా	,, 18-0-0	16-0-0
కొరవలు	ర 164	,,	4-4-0 11-4-0
(3) నూనె వస్తువులు			
మవ్వలనూనె బా 1-కి	రూ 170-0-0	175-0-0	
నెయ్యి మ 1-కి	,,	14-0-0	26-0-0
కొండాపురం వేయిననగపప్పు బా 1-కి	,, 60-0-0	65-0-0	
ఇతరప్రదేశము	,,	55-0-0	58-0-0
కేరసెనగనూనె గామా బా 1-కి	రూ 150	మి.మె. ను	స145
ఆముదము బా 1-కి	రూ 175	0 0	
(4) చిల్లర వస్తువులు			
చావుపగుపు బా 1-కి	రూ 190-0-0	195-0-0	
కూరపగుపు	,,	125-0-0	130-0-0
మిరపకాయలు(గంటూడి) బా 1-కి	రూ 120-0-0	128-0-0	
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముఱుగు	1-కి	రూ 50, 55	
కాళిమా స్తిపాయకట్టు	,,	రూ 70, 75	
బెల్లము బా 1-కి	రూ 85-0-0	60-0-0	
చింతపండు బా 1-కి	రూ 80-0-0	49-0-0	
(5) ఇసుము			
పట్టా రకం బా 1-కి	రూ 81-0-0	82-0-0	
మట్టా రకం	,,	82-0-0	
రవుండు	,,	81-0-0	84-0-0
(6) లోహములు			
వెండి 100 తులంకు	రూ 76-0-0	77-0-0	
బంగారము, తులము 1 కి	రూ 22-8-0	28-0-0	
సకరసు 1-కి		14-10-6	
ఇత్తడి బా 1-కి	రూ 248-0-0	255-0-0	
రాగి డిటా	రూ 280-0-0	285-0-0	
అస్కాచక్కెర బా 1-కి	రూ 86-12-0	87-0-0	
(7) రంగులు అలిజరైసు			
ఆవుకృష్ణుడు	20 డిగ్రీలు	రూ	74-0-0
తొట్టికృష్ణుడు	డిటా	,,	
సింహం	డిటా	,,	
గుర్రం	డిటా	,,	
(8) దూది			
బోండా వెస్తుబారున 1-కి		రూ 320-0-0	
(9) నూలు			
కోయంబుటూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	రూ	9-0-0	
మధుర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రూ	8-6-0	
పుల్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	రూ	8-12-0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	రూ	9-8-0	
డిటా నెం 14 డిటా	రూ	10-0-0	
నూళియేనుగ నెం 20	రూ	11-4-0	
జపాన్ నెం 20	రూ	11-12-0	
,, ,, 40 ఏ లేమిల ఆయినను	రూ	14-4-0	
గోకాకు నెం 12½	రూ	9-8-0	
పద్మాక్ష నెం 24½	రూ	11-14-0	
14½ క్విలక్ పక్ష	రూ	9-8-0	

తేలుమందు

తేల సీసా 1-కి రూ. 0-8-0. వి. పి. సహా 0-18-0.
తేలుకాములం అపాయము లేదుగాని విశేషబాధ గలదు తేలు
కాములం విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధ నరములకుండు
వెద్దనము దగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టినచోటను
బండపారునటులు చేసిన బాధ తగ్గును. ఇది మిగుల ఘోర
గలిగి నీటివలె నుండును. కుట్టినచోట కొంచము మందుపోసి
బాధ మాయ మగును. మందును గలిగియున్న తాను బాధపడ
నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనుచున్నాను. ప్రతియింటు నుండవలసినది
అమ్మతొండునం డిపో, మదరాసు బొంబాయి

“న రి న న్” (స్వర్ణము చేరియున్నది)

అద్భుతమైన జీవాత్మ

లోహము లన్నిటిలోను స్వర్ణము విష్ణుమైనది మౌనముగా...

డి. వెంకటాచల పిల్లయ్య, బి. ఏ. వైదాపతిరావు “మన...

Behar Chemel Works Bhagalpur. Branch-Mihijam. Telegrams:—Chemists, Bhagalpur or direct...

మలేరియాను, మరియితర జ్వరములన్నియును “ఇ స నా ఫె లి” చే అతిత్వరలో నివారించును

క్రైస్తవజ్వరమున తత్కాలమునకు మౌనముగా ఆపివేయును. అయితే ఇసనా ఫెలి 15 దినములలో జ్వరమును...

Corio Ltd., Post Box 159, Fort, Bombay.

(1898) కనకంతులకు మౌనము?

సంగప్రభయాకాశి

వాటిని విశేషముగా, ఖర్చులేకుండా బాగుచేసి, కాళ్ళతొడుగున నిప్పుచు, కాత్తనమ్మలముగా తయారుచేసిన ఈవిశ్వా...

కందర్పసంజీవని తైలము

ఈతైలమును వైకినాడుటచే నపునకత్వము మొదలగునవి తొలగుటయే గాక మంచి సంసారసౌఖ్యము తప్పక కలుగును.

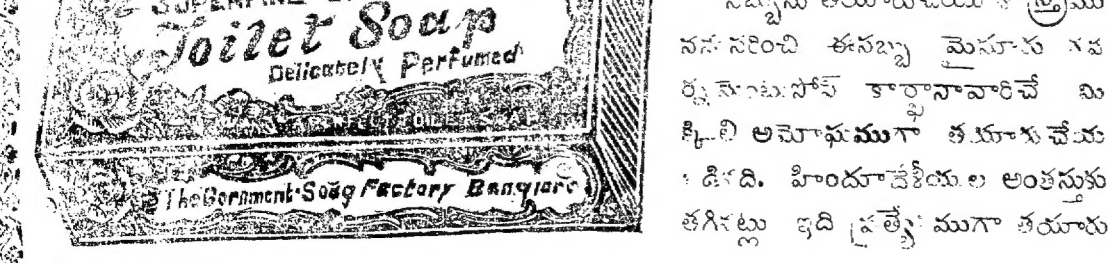
ఈతైలము బుడ్డి 1-కి ధర రూ 10-0-0. ఇతరవివరములకు వ్రాసిన మాక్యాటలను ఉచితముగా పంపబడును.

రాజవైద్య నారాయణజీ, కేశవజీ, నెం. 49 బందరువీధి, మదరాసు.

మై సూ రు చందన సబ్బు ను

ఉపయోగించి మాకు తోడ్పడకొరదము

స్వదేశీద్రవ్యమును జయపరచుకొనట్లు ప్రోత్సహమొనగడు. హిందూదేశీయుల

చేయబడినది. (1899) అన్ని చోట్లలోను క్రయమునకు వొరకును.

మహాత్ముడు మూసా హజీ ఇబ్రాహీం యొక్క కో, పర, సిద్ధిగిరి, మదరాసు.

అతివరముల బలహీనతచే గలిగిన మూత్రసంబంధమైన వ్యాధులకు అత్యద్భుత నివారిణి

విదేశములందు ఉద్యోగము చేయుచే గలిగిన అతివరముల బలహీనతచే నానందిన మూత్ర సంబంధమైన వ్యాధిని ప్రస్తుతము మద్రాసు, బాన్స్...

ఇతర వైద్యులచే కుదరదని వదిలివేయబడిన అతిమూత్రవ్యాధిచే కలిగిన కఠినమైన రాచకురుపును పండితులవారు మిక్కిలి జయప్రదముగా బాగుచేయుటను నేను స్వయముగా చూచితిని.

డి. సి. ప్రకాశం, డి. సి. ఎమ్. ఏ. సి. ఆర్. ఏ. ఎఫ్. సి. ఇన్ కమ్ బాక్సు ఆఫీసు, మద్రాసు. 17-11-24.

వారి నలహాకట్టు ము రూ 15-0-0

(తెల్లకుసుమ-యుతుశాల అకాలబహిష్టి)

వి. జోగారావు ల్యాండ్ లార్డు, సత్యవరం. గోదావరి జిల్లా:—తెల్లకుసుమ, యుతుశాల, అకాలబహిష్టి మొదలగు వానిచే బాధపడుచున్న యొకస్త్రీకి లోద్రను వాడినవిష సౌఖ్యముగనున్నది సంతానసంపద పిల్లలపేరు “కేసరి”

ఎ. ఈశ్వరప్పగారు కోటబొమ్మలి, గంజాము. సంతానభాగ్యములేని ఆనేకస్త్రీలు తమ “లోద్ర”ను నేమిచి పుత్ర పుత్రికా రత్నంబులను బడసిరి. కొందరు తమపిల్లలకు “కేసరి” అను నామమిడిరి.

“కేసరి కుటీరం” ఆయుర్వేద ఓషధీబోధకాల, యెమ్మూరు, మద్రాసు.

ప్రభాకరశాస్త్రిగారి గ్రంథములు

- 1. శృంగార శ్రీనాథము శ్రీనాథుని సమగ్రచరిత్ర 200
2. చాటుపద్య మణిమంజరి 2 భాగము 160
3. ,, ప్రథమభాగము 140
4. ప్రబంధరత్నావళి. 180
5. మూసాల్లముచ్చట 040
6. తంజావూరి ఇంద్రరాజులచరిత్ర. 060

Advertisement for 'SIGHT RESTORED' with text 'A Sure Remedy of Nidans for all Eye-diseases. Cures Cataract, Glaucoma, etc., without knife. No failure, absolutely safe. highest testimony. Particulars free. L. K. SELLER, D. S. Banta (Bengal)'

Advertisement for 'SANTI OIL' with text 'Simple, harmless, external application for rheumatic weakness, Loss of Manhood, etc. No irritation, no discolouring, no bad smell. Particulars free. Correspondence confidential. HEALTH HOME, D. S. Banta (Bengal)'

Powell's Extract of Golden

3421

జవలుగారి అమోఘమైన గెనో

నెగ రోగమునకు

అద్భుతమైన గుణమిచ్చును.

అంగ్ల; ఆయుర్వేద ఔషధములనుండి తయారు చేయబడినది.

నెగ రోగము, మేహ రోగములు, మూత్రాశయము, మూత్రపిండములయొక్క నాళు, శుక్ల నష్టము, బలహీనము, ఏపులో నొప్పి మొదలగు వాటిని ఇది నమ్మకముగా కుదుర్చునట్టి దివ్యౌషధము.

గుణము:— 6 మోతాదుల గెనోను పుచ్చుకొనిన తక్షణమే ప్రవణము తప్పుక నిలుచును. మరియు మూత్రసంబంధమైన చిక్కులన్నియు మాయమగును. మూత్రమందుండు మంటకూడ తగ్గును. బానియొక్క గుణము తెలియుటకై ఒకసారి దానిని వాడవలెను.

తీక్షణమైన వ్యాధికి బుడ్డి నెం 1 ఒకటికి ధర రూ. 1-4-0

దీర్ఘ వ్యాధికి బుడ్డి నెం 2 ఒకటికి ధర రూ. 1-8-0

మా దివ్యౌషధములు నుప్రసిద్ధమైన డాక్టరులు నిర్దిష్టించిన దొరకును.

మా చిత్రచికిత్స క్యాటలాగునకై వ్రాయుడు.

ఉత్తరము లన్నియు ఆంగ్లాభివలో వ్రాయవలెను.

N. Powell & Co.,

Manufacturing Chemists,

Lamington Road, Bombay.

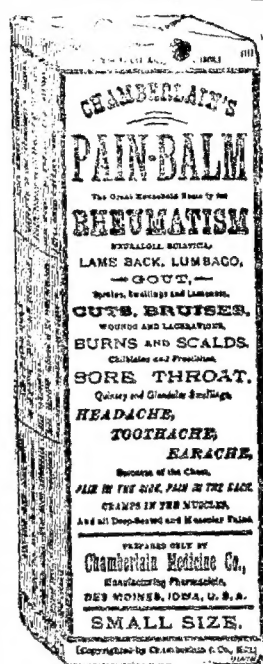

లోధ - బంగారు-గారడి

పినిటి సాపారాపుగారు, దుమ్మెనూడం:— ఒక స్త్రీ క్రమభంగమువలన అనేక సంవత్సరములనుండి కడుపునొప్పితో బాధపడుచుండెను. అనేక ఔషధములను గాడి ప్రయోజనము లేక పోయెను. కడపట లేమిలో గ్రయొకబుడ్డి నుపయోగించిన గా రడివిద్య నూదికి ఆమెకు యందుండున్న రుక్మశిన్నియు, అత్తవ ద్భుతము గ కుదరెను. ఈ లోధను వ్యవసాయకు నాకు మాటలు దొడక వెను. ఒక బుడ్డిలోధ యెత్తుబంగారు యిచ్చినను దీనివల చాలవని నేను చెప్పగలను.

“కేసరీ కటిరం”

ఆయుర్వేద ఔషధౌషధశాల, యెమ్మనూ, మద్రాసు.

చేబరేనుగారి

వెయిన్ బామ్

వాల నెప్పులు, నడుము

నొప్పి, కాలినగాయములు.

తలనొప్పి, వండల నొప్పి,

నరుకులు, చెబ్బలు

మున్నగునవి దీని వలన

తప్పుక గుణ మిచ్చును.

అన్ని జాగాలలో

విక్రయమునకు

33 దొరకును. (1)

చ మ త్కార గణితము

ఈ గ్రంథములో చమత్కారగణితము, విశ్లేషగణితము, విశిష్టగణితము, మనోగణితము, క్షేత్రగణిత సమస్యలు, శ్రీతములు, అద్భుతములు, చిట్కము, చిట్కశక్తులు, యంత్రకళలు, తమాషాలెక్కలు, గణితావధానము గలవు. మంచికమును, మనోబలమును, తెలివిన వృద్ధిచేయు రహస్యములైన శిక్షణశిక్షణలెక్కలు ఇందులో నున్నవి. ఈ గ్రంథము చదివిన గణితమునకు తగినావగణితము, చమత్కారమును, యంత్రము తెలియించు కలుగును. ప్రతివానివద్దగ నుండవలసిన పుస్తకము. దీనివల రూ 1 య. 2. 2. చార్జి అ రూ. 6 ప్రతులు రూ 6 య. చలయవారు:— పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, 2118) ఓంగోలు, (గుంటూరు జిల్లా) ఆది (వారానరేణ)

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అణాలు)

తెలుగులభము! (పోస్టుభర్తలప్రత్యేకము) గణాధికము! శరీరములో ఉష్ణాధికముచే కలిగిడి వైద్యశాల కీమాత్రల దివ్యమృతము. అజీర్ణము, అరచి, అవులింతలు, అగ్నిమాంద్యము, అలిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సూక్ష్మగముల యందు బలతయము, పిక్కలు, పొర్చుములు, శరన్ను, ప్రేళ్లు, అగ్గులు, మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి యారోగ్యమునకు చేర్చును.

ఈ మాత్రలు మేహవార నొప్పులను వేంటనే మాన్పును. యందు అనేక ఔషధములు చేరినవి. అనుభవము గల ఔషధముగలచేతను పరమసాంస్కరియమి చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు. చిరుసాహ:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలమర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

కృష్ణా నందానబ్బు

దీనినివాడుటచే యేలాటిబాధ మంటలేకనే దేహమునకు దేభాగమునందైనను యందుపెట్టుకలను తక్షణమే తీసివేయును.

3 బిళ్లలుగల పెట్టు 1 కి ధర రూ 1-4-0.

3 పెట్టెలను ఒకేదాఖా కొనువారికి ఒక పాం పెన్ పేనా యినాముగా పంపబడును.

సుందరం అండ్ కో.,

5 భద్రపూర్వవదిది, పార్కురౌను, మద్రాసు.

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుక లేఅందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుదు.

వెంట్రుకలు దువ్వినపుడు ఊడకమున్నే త్వరపడకపోయిన ఊడ మొదలుపెట్టి పూర్తిగా పాడగును. అట్లుకాకుండ

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబాడ్యమున్నను మాన్పి ఈ దివ్యౌషధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును. ఒకవరీతువల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతిశుభ్రపరచును. బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 2 బుడ్లభరిదు రూ 2-10 0.

126

పీచీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక

అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

1 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పదిమం
1 ట్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపింపను.
1 ట్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

ప్రే కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందానరకులమ్ము ప్రతిచోటను ఏక్రియింక బుడును. తేకున్న సాలువ వెంట్రుక,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 జమ్నాచేరు, బొంబాయి అని వ్రాసిన పత్రయగలరు

Now Ready for Sale :

1924-25 Edition

Published for the mutual Benefit of the

Foreign and Indian Business Houses

THE BUSINESS DIRECTORY of India, Burma, and Ceylon.

A Comprehensive Directory of the various Businessmen, Exporters, & Importers, Firms, Factorie, Merchants, Manufacturers, Mills, and Industries of the principal Cities, Ports and Towns of India, Burma and Ceylon.

Price Rs. 10 per copy.

V. P. charge Re. 1 extra.

AS FEW TESTIMONIAL.

The British Export Gazette, London:—We would draw the attention of all interested in Far Eastern markets to the excellent "Business Directory of India, Burma and Ceylon," published by the Business Directory Co., Kanara Press Buildings, Madras. The work covers the principal towns of the countries concerned, business names being arranged under trade headings, while there are additional sections particularising firms in certain foreign centres who are engaged in trade with India. Not the least helpful part of the volume is that devoted to the Indian import and export Customs traffi.

The British Printer, London.

The Business Directory offers a bulky volume in stout covers, suitably arranged for reference. The Kanara Press has certainly shown very strong enterprise in the production of the Directory. The lists must be of the greatest use to business people in the enormous districts covered, as also to export houses in this country. The volume is well supported by advertisers.

Ceylon Daily News, Colombo.

A useful addition to the libraries of business houses in India, Burma and Ceylon. It affords a useful reference book, and the manner in which the index of products is compiled makes it simple to place a finger on the right place for the goods. The printing is clear and distinct, and the volume serviceably bound.

The Hindu, Madras.

The Business Directory is a handsome book of reference useful for businessmen of every description, including traders and merchants. It is a directory of Banks, Firms, Associations and Business houses in all important towns and cities of India, Burma and Ceylon, arranged in the alphabetical order. The description of these cities is brief and interesting. The names of Foreign Banks and Firms interested in trade with India are also given.

The Servant, Calcutta.

On the whole we congratulate the publishers on this very useful publication. Every business firm will encourage this first Indian enterprise of the kind will do so with profit.

Madras Mail, Madras.

It is a well-got-up publication and gives a comprehensive list of the different trades, not only in the principal cities of the Indian Empire but also in various mofussil centres. The publication should prove of great use to merchants and tradesmen on the look-out for improving their business.

Indian Daily News, Calcutta.

This is a very handy volume containing a mine of information. It not only gives a detailed list of business firms in order of subjects of almost all the important towns of India, Burma and Ceylon, but it has also a Foreign Section stuffed with similar information. Every business man and public institution should possess a copy.

The Bombay Chronicle, Bombay.

The Business Directory has an attractive get up and it offers a good medium of advertisement. It contains valuable information for businessmen. Some prominent features are exchange values and money equivalents, ready reckoner tables, Indian Customs duties and tariff valuations, together with brief descriptive notices on important business centres. Occasional photographs of special attractions of cities give some relieving interest. Some tips to salesmen are also given. The volume is a welcome addition to the number already in the field.

Ceylon Observer, Colombo.

It is clearly printed and is a comprehensive work dealing with the businesses of about 200 principal places. In the foreign section is given a list of firms in the United States of America interested in trade with India and the Far East. On the whole this Directory should prove a useful work of reference to businessmen.

The Statesman, Calcutta.

The Business Directory of India, Burma and Ceylon for 1923 issued from the Kanara Press, Madras, is a useful work of reference. It has an Indian as well as a foreign section and the information given is of a kind that will be appreciated not only by businessmen in this country, but also by manufacturers, merchants and exporters in foreign countries.

The Modern Review, Calcutta.

This is a very useful book of reference for businessmen and a very good medium of advertisement. Chief towns of India have been treated under different sections, sometimes with short introductory notices about their origin and objects of interest. The book deserves a good circulation among the public taking an interest in commerce, industry and trade of the country.

The Industry, Calcutta.

This handy volume contains addresses not only of the Business houses of this country but also of some representative firms of Shanghai, (China); Kobe (Japan), Singapore (F. M. S.) etc. This is a new diversion for which the directory should be liked by merchants wishing to extend their trades in oriental seas. It is neatly printed, decently bound and cheaply priced.

PUBLISHERS :

THE BUSINESS DIRECTORY Co.,

2/13, VANIER STREET, KANARA PRESS BUILDINGS, MADRAS.

పాశ్చాత్య మొకటాచలపంపితులుగారి లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలకై ఒకగజడ

వేస వేలు యోగ్యతాపత్రికలలో కొన్నిటిని ఈ దిగువ తెలిపియున్నాము.

(1) మ. దాక్షర (కళాకర్, థెలో ఆయుర్వేద యూనివర్సిటీ గ్రామ్యయము. ఎన్. వై. ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ సైన్సు యునైటెడ్ స్టేట్స్ ఆఫ్ అమెరికా వి. ఎన్. ఆఫ్ థెరపియిస్ ఇన్స్టిట్యూటు లండన్, కన్. కల్చింగు కమిటీ, ఎసియరీ లేక్ నెం. 2 జాంబాయ:— మి లోకామయహార కస్తూరి మాత్ర వ్యక్తిగతయోగించిన దానిలో క్యాపొచ్చాకముల వ్యక్తిగతము, అదర్లనా, మలబద్ధము (ప్రకృతి నోషి, కడుగునోషి, క్షయము, నిల్లయియున్న మొదలగునవి గుణమైనవి,

(2) మ. వి. ఎన్. ఆయుర్వేదాశ్రమ, సీనియర వర్ణము, కానిటికమిషన్, మైసూరు గజన్న్ మెంటు, మైసూరు మిశ్రే తయారుచేయబడుచున్న లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలను చేతులపయోగించియున్నాము. మిక్కిలి గణనగలవని

(3) మ. కే. కే. విక్రమ్ కవిరాజ్ విష్ణు చక్ర డిస్కంబరి, 9-41 బిల్డింగ్ బజారు, రంగూను, బర్మా. మి లోకామయహార కస్తూరి మాత్రము, నాకము, నాకద్దర వస్తువులను లోగులను సుశుభ్రమైన

(4) మ. లాల్ సింగు, మిథా, సబ్ అసిస్టెంటు సర్జన్ సిరోహా, రాజపుటానా. కృష్టి నిర్మి:— మి లోకామయహారకస్తూరిమాత్రలను సేనుకపయోగించుచున్నాము. చాలశుభముగానున్నది. రకము 12 సీసాలనుకలవుడు బుడ్డి 18 ధర 0.4-0, 6 బుడ్డు 1.4-0 పోస్టుకర్చు చేరు.

పాశ్చాత్య మొకటాచలపంపితులు, వైద్యశాలాధికారి, ప్రధాన వైద్యులు,

(4) శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఓ రి యం ట ల్

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అప్యూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

ప్రస్తుతము ఏ ఋతుకాలమునకును గురకముగా వర్షపుల నిచ్చుటకు కంపెనీ వా రరాబించి యున్నారు.

ఏజెంటుగాను, కన్ వాసర్లుగాను

పనిచేయుటకు శక్తిగల పెద్దమనుష్యులు ఉ ద్యోగస్తులు దరఖాస్తును పంపుకొన కోరెదము

జూలై 1924 నవంబరు

ఈ పని రమునందు కంపెనీకి యిదివరలో

వచ్చిన నూతన భీమాసంఖ్య అత్యుత్కృష్టమైయున్నది.

హిందూ దేశమునందు ప్రఖ్యాతి చెందినదియు

ప్రజల అభిమానము పొందినదియునైన యీ లైఫ్

అప్యూరన్సు కంపెనీకి ప్రపంచము సుపాదిం

చుటకు శక్తిగలవారు మాత్రం పొందగలము

స్థాపించుకొనగోరెదము. (672)

The Branch Secretary, Oriental Assurance Buildings Post Box No. 8, Madras.

Bangalore Branch:—No 3 South Parade Bangalore.

Trivandrum Branch:—Trivandrum.

శ్రేష్ఠతరమైన పెంటుకల

తైలము "మణిమానె"

మిక్కిలి మనోహరమైన సువాసనగలది. పెట్ బో

యింగ్ యిద అపాయకరమైనవైపున చేరుటలేదు. ఇది

చాలకాలమునుండి మంచిగుణముకలిగి, వాడుకలోనున్న

ది. బుడ్డి 1 కి ధర రు 1-0-0.

దీనిని వాడుటచే పెంటుకలు మిక్కిలి కాంతిగాను

నల్ల గాను, బలముగాను యుండును. చుండును రాసీయక

పెంటుకలను బాగుగా పెంచును. యితరవివరములకు మా

క్రొత్త క్యాటలాగునకు వ్రాసిన ఇనాముగా పంపెదము.

ఆ తంకని గ్రహ ఫార్ములె, 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

కంగుంది ఇండస్ట్రీయల్ వర్క్స్

"టైక్స్ టైల్ శాఖ" పోస్టు, కుప్పం

రు 7-4-0 లుకు

మియింటివద్దకు 1 కుప్పము మె త్త

(27" X 78" కొలతగలది).

దానికి తగిన దిండుబకటి.

మెత్తమైన పరచుటకు తగిన, అందమైన ఒకగుడ్డ తెల్లదియైనను లేక గీతలదియైనను పంప బడును. చాలకాలమువరకుండునట్లు బాగుగా నేయబడినది. చేతిమగ్గములతో 2/30 నెంబరు నూలుతో గుడ్డ నేయబడినది. చాయ గట్టిగా నుండును. వారివారికి తగినట్టి రంగులలోగలదు.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుకెట్టిసిద్ధి మదరాసు.

వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలాచార్యుగారి ఆరామండు

ఆయుర్వేదాశ్రమము

జార్జి టౌన్స్ మదరాసు

సుప్రసిద్ధ శాస్త్రీయాయుర్వేదదివ్యౌషధములు దొరకున్దలము
శ్యాటలాగులు కోరువారికి ఉచితముగ పంపబడును
ఆయుర్వేదాశ్రమము, 41, ఆచారప్పన్విధి, జార్జిటౌన్, మద్రాసు.

అంగీకరించిరి! అందరును అంగీకరించిరి!! అంగీకరించిరి!!!

మిక్కిలి ఉత్కృష్టమైనది! “నేను మద్రాసులో నున్నప్పుడు దీనిని అనేక మిత్రుల కిచ్చితిని. ఇన్ ఫ్లయెంజా, మలేరియా మొదలగువాటిచే కఠినముగా బాధపడుచుండిన వారికి అత్యద్భుతమైన గుణ మిచ్చినది.” టి. ఇ. ఆండర్సన్, బాటు రోడ్డు, కోలాలంపూరు, ఎఫ్. ఎమ్. ఎస్.	స్క్విబ్బు గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు. “స్క్విబ్బు చలిజ్వరనివారణి అద్భుతం జ్వరము, ఇన్ ఫ్లెంజా జ్వరములను ముగా పనిచేయుచున్నది. దానిని ఉపయోగించినవా రందరు అది గుణము గల దని ప్రమాణము చేయుచున్నారు.” జి. జె. షే. లోకో డిపార్టుమెంటు, ఏ. అండ్ బి. రైల్వే, అన్నాము.	విడువక ఉండదగిన మిత్రుడు. “ఇది అద్భుతమైన నివారణి. మలేరియా మిక్కిలి గుణకారిణిని దుజునైనది. ఒకటి లేక రెండుబుడ్లు లేక నేను ఎప్పుడును మకామున నెట్టులేదు.” పాసా, డి. ఏ. ఇకాస్పెర్టర ఆఫ్ న్యూల్స్, సాగైంగ్, బర్మా.	కుదుర్పుటకంటె ఆటంకపరచుట మేలు. “ఇది ఇన్ ఫ్లెంజాకే గాక మలేరియాకు కూడ మంచి గుణ మిచ్చును. మలేరియా రాకుండ ఆటంకపరచుటకై ప్రజలందఱును యుఖ్యముగా దీని నొక బుడ్డిని తనవద్ద తప్పక ఉంచుకొనుట క్రేయస్కరము.” ఎఫ్. సుబ్బారావు, ఎల్. ఎమ్. పి., ఇన్ ఫ్లయెంజాహామ్, మైసూరు, మద్రాసు.
--	---	--	---

హిందూ దేశమునందు కుటుంబ శౌషధము

స్క్విబ్బు

చలిజ్వరనివారిణి

మలేరియా, ఇన్ ఫ్లెంజా, చలిజ్వరము లన్నిటికిని

మొసర్పు మాడన్ సను అండ్ కో.

కెమిస్టులు, క్రాఫోర్డు మార్కెట్టు, బొంబాయి

మద్రాసు డిపో. ఏ. ఎస్. ఆర్. మూర్తి అండ్ సన్స్, 9, పాప్ హామ్స్ వాడే

ఎవరును కాదనలేదు. “ప్రతివాదిపక్షము సాక్షిమాడ స్క్విబ్బు సిద్ధావధముయొక్క అమృతము, కీర్తిని గుఱించి వ్యతిరేకప్రాయమును యివ్వ జాలరు.” జస్టిసు ఎమ్. హెచ్. డబ్ల్యు. హెవార్డు, ఐ. సి. ఎస్. హైకోర్టు, బొంబాయి.	మేలు - పక్షపాతము. “నేనెంటు బౌషధము లనిన నాకు గిట్టుదు. అయితే స్క్విబ్బు బౌషధము అన్నివిధములగు జ్వరములకు మిక్కిలి ఉపయోగించును. మంచిగుణ మిచ్చును.” రెవరెండు ఎమ్. జి. గోల్డ్స్మిత్, హైదరాబాదు. (డక్కన్)	ప్రాకృష్టిముములు కలియుట “నేను కొంతకాలమునుండి మలేరియాకు స్క్విబ్బు బౌషధమును తీసికొనుచున్నాను. అది నాకు చాలగుణ మిచ్చినది. కె. సి. మెహతా, క్రైస్టుమ కళాశాల, కేంబ్రిడ్జి, ఇంగ్లాండు.	నిరాశ జెందిన రోగులకు ఆశ గలదు. “మలేరియాజ్వరముచే బాధపడుచుండిన ఇద్దరు నిక్కిలి కఠినస్థితి లో నుండి. వారిని వైద్యులు కూడ చేయి వదలిరి. అయితే స్క్విబ్బు బౌషధము వారికి మంచిగుణ మిచ్చినది” - సి. డి. ఎల్. ప్రయోగో, హైదరాబాదు. (డక్కన్)
---	---	---	--